

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Bolvaít lapok: Magyar Híradó, Magyarok Collaga, Esti Újság, Amerikai Hírnap, Magyar Naplap, Magyar Hírmondó, Californian Magyar Farmer.

A legfrissebb és legnagyobb magyar nap-
Amerikában. - Megjelenik minden nap.

NO. 96. SZÁM.

HARMENVEDIK ÉVFOLYAM

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szombat, 1920. Április 24.

THIRTELETHÉYÉAR.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

DOLGOZNAK A SZÁRAZSÁGI FELÜLVIZSGÁLÓK

John F. Kramer, a szárazsági felügyelők vezére harcot indított a sarki patikák ellen.

A patikákban nagyon sok alkoholt tartalmazó receptet kapnak.

WASHINGTON, április 22. — Ugylátszik, Uncle Samnek nagyon sok unokanővére is unokafivére van, akik mind rázárunk arra, hogy a patikákban "spiritus frumentit" adjanak nekik — olyan betegek.

Uncle Sam tehát kénytelen lépéseket tenni abban az irányban, hogy a sarki patikák megóvja attól, miképpen a sarki szőlő utódja legyen.

John F. Kramer, a szövetségi szárazsági felügyelők vezére kijelentette, hogy az ő nézete szerint egy orvos három hónap leforgása alatt nem írhat ki százal több receptet olyat, ami alkoholt tartalmazó receptet ad.

Kramer már utasította a drog storeokat, hogy évenként legfeljebb nyolcszáz gallon magas per centum alkoholt adhatnak el.

— Nem tehetők óia, mondta Kramer, a kénytelen voltam erre az-erős lépésre elhatározni magam. Mindenfelé történetek vannak arról, hogy a sarki nagy városban az orvosok kutyák számra írtak ki recepteket, olyanokat persze, amelyek alkoholt tartalmaznak.

— Normális körülmények között, mondják a nagy városok drug store tulajdonosai, egy drug storenak harminceötötől hatvan gallonig kell alkoholt tartani. Egy rendes patika szükségletét az éven kielégíti.

— A mostani szabályzat szerint egy drogistának évenként negyven gallon áll rendelkezésére.

Döntés a bányászok ellen.

A szövetségi törvények 100,000 dollár kártérítést ítélt meg egy bányászatlaknak.

FORT SMITH, ARK., április 22. — A Pennsylvania Mining Company kártérítést pert indított a United Mine Workers of America bányászszövetség 26. kerületi és három megye több helyi bányásztestülete ellen. A panasz szerint sztrájk alkalmával a bányászok hibájából nagy károkat érték a társaságok.

A szövetségi törvények 100,000 dollár itélt meg a bányászatlaknak. Ez az összeg a törvényeséki tisztviselők szerint a Sherman-féle törzsteljesítés törvény értelmében megváromszorozódik, emellett a bányászok testületeinek 300,000 dollárt kell fizetni, ha a döntést nem sikerül megváltoztatni.

MASSACHUSETTS INNI AKAR.

A szenátus meg akarja engedni a 2.75 százalékos sör és bor árusítását.

BOSTON, MASS., április 22. — Az állami szenátus elfogadott egy törvényjavaslatot, amely kimondja, hogy a 2.75 százalékos alkoholt tartalmazó sörnek és könnyű bornak árusítása jogos. A határozatot 21 szavazattal 8 ellenel hozta meg a szenátus. A képviselőház még nem döntött a javaslat sorsáról.

Megcáfolt szenzáció

GENE, április 22. — Az utóbbi napokban az a híresztelés terjedt el, hogy Habsburg Károly titokban elhagyta Svájcot és Budapestet tartózkodik. Ennek a hírnék alaptalanságát semmi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy Zita egykori császárné, férjének társaságában egyik előkelő genfi szállodában ebédelt tegnap. A császári pár bevásárlások irányában kereste fel Genét, ahonnan visszautaztak Prangins-i otthonukba. Károlyt megrögtanták az újságírók, de nem volt hajlandó nyilatkozni semmiről.

PÁRIS, április 22. — "Oh én barátim és kollégáim, itéljétek el, itéljétek el!"

Ezzel a drámai felkiáltással fordult Joseph Caillaux, Franciaország volt miniszterelnöke a szenátus igazságügyi bizottsága előtt a bírálathoz, magabiztosan emelte a két kezét, könnyei végig csurogtak arcán és hátra esett, ügyvédjeinek a karjaiba.

Az ügyvéd Caillauxt, akit házaárulással vádolnak, az ölebe vonta, hisztikus modorban simogatta a fejét. A közönség, amely a tárgyalás utolsó napjai alatt egyik idegrohamból a másikba esett és ugylátszik, sok szimpátiát érez a volt miniszterelnökkel szemben, hangosan éjenzett, éltették Caillauxt, akit házaárulással vádolnak.

Caillaux maga tartotta a francia szokás szerint — a védőbeszédet. A védőbeszéd elhangzott és egy óra hosszát. Caillaux többek között a következőket mondta.

— Soha más gondolatom nem volt, csak Franciaország érdekében, soha, soha, soha, egész életemben. Észem és szívem mindig hazám rendelkezésére állott. Soha nem törekedtem arra, hogy Franciaországot elszakítsam a szövetségesektől, soha, soha, soha.

— Nem akarom annyira lebecsülni magamat, hogy az ártatlanságomat hangzatosam. Nézzetek rám, egész lényem nem amellet szól-e, hogy ártatlan vagyok!

— Nem hiszem, hogy a szenátus tagjaiban ne éljen igazságérzet, hogy elítéljenek engemet.

Caillaux hosszasan beszélt a háború előtti politikájáról. Beszélt arról, hogy a háború alatt is mindenkinél meg lehetett a maga véleménye egyes dolgokról, így meg volt az óvé is.

— A mai utóközvet után nagyon komolyan kellett Franciaország jövőjére gondolni. Én ezt meg tettem. Én hajlandó vagyok egész multamat a történelmi ítélszék elé bocsátani. Én egész erőmet hazám érdekében használtam fel, soha életemben az ellenségnek bármilyen ügynökével szóba nem álltam.

Az ülés után az emberek az a meggyőződéssel távoztak, többnyire, hogy Caillaux ártatlan.

Mme. Caillaux nem volt ott a tárgyaláson.

Ford elbocsájt munkásokat.

A vasutasstrájk következtében a detroit-i Ford gyár ideiglenesen 30,000 munkást kénytelen elbocsájtani.

DETROIT, MICH., ápr. 22. — Azok a gyárak, amelyek a Detroit Edison Companyval vannak összekötve, az utolsó napok alatt egyre nagyobb számban képesek visszaadni a munkásaikat, akiket a nyersanyag hiánya miatt kénytelenek voltak ideiglenesen elbocsájtani.

Ugyanakkor azonban a Ford gyár hivatatosan közli, hogy a nyersanyag hiánya miatt kénytelen ideiglenesen 30,000 munkást elbocsájtani.

A munkanélküliség ma éjjelkor kezdődik és minden valószínűség szerint nem fog tovább tartani egy hétnél.

A CAILLAUX ÜGY A BEFEJÉZÉSHEZ KÖZELEDIK MÁR

A volt francia miniszterelnök, akit házaárulással vádolnak, teljesen megértőtt a tárgyalás alatt.

Caillaux tagadja a házaárulást vádját mindenképpen.

PÁRIS, április 22. — "Oh én barátim és kollégáim, itéljétek el, itéljétek el!"

Ezzel a drámai felkiáltással fordult Joseph Caillaux, Franciaország volt miniszterelnöke a szenátus igazságügyi bizottsága előtt a bírálathoz, magabiztosan emelte a két kezét, könnyei végig csurogtak arcán és hátra esett, ügyvédjeinek a karjaiba.

Az ügyvéd Caillauxt, akit házaárulással vádolnak, az ölebe vonta, hisztikus modorban simogatta a fejét. A közönség, amely a tárgyalás utolsó napjai alatt egyik idegrohamból a másikba esett és ugylátszik, sok szimpátiát érez a volt miniszterelnökkel szemben, hangosan éjenzett, éltették Caillauxt, akit házaárulással vádolnak.

Caillaux maga tartotta a francia szokás szerint — a védőbeszédet. A védőbeszéd elhangzott és egy óra hosszát. Caillaux többek között a következőket mondta.

— Soha más gondolatom nem volt, csak Franciaország érdekében, soha, soha, soha, egész életemben. Észem és szívem mindig hazám rendelkezésére állott. Soha nem törekedtem arra, hogy Franciaországot elszakítsam a szövetségesektől, soha, soha, soha.

— Nem akarom annyira lebecsülni magamat, hogy az ártatlanságomat hangzatosam. Nézzetek rám, egész lényem nem amellet szól-e, hogy ártatlan vagyok!

— Nem hiszem, hogy a szenátus tagjaiban ne éljen igazságérzet, hogy elítéljenek engemet.

Caillaux hosszasan beszélt a háború előtti politikájáról. Beszélt arról, hogy a háború alatt is mindenkinél meg lehetett a maga véleménye egyes dolgokról, így meg volt az óvé is.

— A mai utóközvet után nagyon komolyan kellett Franciaország jövőjére gondolni. Én ezt meg tettem. Én hajlandó vagyok egész multamat a történelmi ítélszék elé bocsátani. Én egész erőmet hazám érdekében használtam fel, soha életemben az ellenségnek bármilyen ügynökével szóba nem álltam.

Az ülés után az emberek az a meggyőződéssel távoztak, többnyire, hogy Caillaux ártatlan.

Mme. Caillaux nem volt ott a tárgyaláson.

Ford elbocsájt munkásokat.

A vasutasstrájk következtében a detroit-i Ford gyár ideiglenesen 30,000 munkást kénytelen elbocsájtani.

DETROIT, MICH., ápr. 22. — Azok a gyárak, amelyek a Detroit Edison Companyval vannak összekötve, az utolsó napok alatt egyre nagyobb számban képesek visszaadni a munkásaikat, akiket a nyersanyag hiánya miatt kénytelenek voltak ideiglenesen elbocsájtani.

Ugyanakkor azonban a Ford gyár hivatatosan közli, hogy a nyersanyag hiánya miatt kénytelen ideiglenesen 30,000 munkást elbocsájtani.

A munkanélküliség ma éjjelkor kezdődik és minden valószínűség szerint nem fog tovább tartani egy hétnél.

MEGÉRKEZTEK A MAGYAR VÖRÖS KERESZT EGYLET KÜLDÖTTEI

NEW YORK, április 22. — (Saját tudósítók távirati jelentése.) A "Mauretania" gőzösön az Egyesült Államokba érkezett ma az a magyarországi küldöttség, mely megkezdi a komoly munkát a Szibériában szenvedő magyar hadifoglyok hazaszállításáért.

Del' Adami Reszó, mint vezérkari kapitány szolgált a háború alatt, míg dr. Kovács, őrnagy rangban, katonai orvos volt.

A magyar küldöttséget rendkívül kellemesen lepte meg az a hír, hogy az amerikai magyarországi mozgalom kezdett már a szibériaiak hazaszállításáért. A küldöttség tagjai tisztában vannak azzal, hogy ennek a mozgalomnak sikerétől függ, hogy valamennyi szibériai hadifoglyot hazaszállíthassák Magyarországra.

Del' Adami kapitány és dr. Kovács őrnagy rövid pihenő után megkezdi utjukat San Francisco felé és az eddigi terv szerint utközben Cleveland városát is felkeresik.

NEW YORK, április 22. — (Saját tudósítók távirati jelentése.) A "Mauretania" gőzösön az Egyesült Államokba érkezett ma az a magyarországi küldöttség, mely megkezdi a komoly munkát a Szibériában szenvedő magyar hadifoglyok hazaszállításáért.

Del' Adami Reszó, mint vezérkari kapitány szolgált a háború alatt, míg dr. Kovács, őrnagy rangban, katonai orvos volt.

A magyar küldöttséget rendkívül kellemesen lepte meg az a hír, hogy az amerikai magyarországi mozgalom kezdett már a szibériaiak hazaszállításáért. A küldöttség tagjai tisztában vannak azzal, hogy ennek a mozgalomnak sikerétől függ, hogy valamennyi szibériai hadifoglyot hazaszállíthassák Magyarországra.

Del' Adami kapitány és dr. Kovács őrnagy rövid pihenő után megkezdi utjukat San Francisco felé és az eddigi terv szerint utközben Cleveland városát is felkeresik.

DEPORTÁLJÁK A MAGYARORSZÁGI KOMMUNISTÁKAT

A deportálásra ítélték a háború alatt fogolytáborban voltak, mint ellenséges idegenek.

A vörösek nagyobb részét Clevelandban tartóztatták le.

NEW YORK, ápr. 22. — A közel jövőben megint elindul New Yorkból Európa felé egy hajókompany kommunista, akiket az amerikai hatóságok nem kívánatos idegeneknek tartanak a deportálásra ítélték. Az ország legtöbb vidékéről Ellis Islandra.

A legutóbb Ellis Islandra érkezett csoport olyan emberekből áll, akik eddig Forth Oglethorpe mellett fogolytáborban voltak mint ellenséges idegenek, később azonban fogházba kerültek, mivel úgy találták felőlük, hogy azok közé a külföldiek közé tartoznak, akik az amerikai kormány erőszakos meggyűlöletét tartják ellenségnek a háború alatt. Ezek az emberek csaknem valamennyien Magyarországból jöttek az Egyesült Államokba s 1917-ben tartóztatták le őket egy clevelandi razzia alkalmával.

A deportálandók a következők: Péntek Kálmán, Horváth Dániel, Török István, Leskő József, György G. Lajos, Herr Károly, Takács György és Paich Péter meg Csarnó István.

A munkaügyi minisztérium felülvizsgálta az illetőknél az esetüket s a deportálás mellett döntött, ügyvédjeik azonban még egy kísérletet akarnak tenni, hogy a döntést megváltoztassák.

A bevándorlási biztosi hivatal a külügyminisztérium utasítására következtében eddig vagy 126 esetben bocsátott szabadon olyanokat, akiket radikális propaganda terjesztése miatt tartóztattak le, de a külügyminisztérium szabadonbocsátásuk mellett határozott.

A szibériai tífusz.

VICTORIA, CANADA, ápr. 22. — Szibériában érvél pusztulnak az emberek a tífuszjárvány miatt. A visszatért amerikai Vörös Kereszt misszió tagjai szerint a járvány olyan méretű, hogy alig lehet küzdeni ellene erdeménytel. Politikai tekintetben az a nézetük, hogy az orosz helyzet egyre változik s a kibontakozást megvárni nem lehet. A mostani viszonyok azonban nem tarthatnak végtelenségig s az oroszok lassan majd csak rendszeres munkához kezdenek.

"Hazaküldik" Kun Bélát

BÉCS, április 21. — Megbízható források újságolják, hogy Kun Bélát szabadon bocsátotta az osztrák kormány és elküldi Oroszországba. A lengyel kormány nem engedte meg, hogy Lengyelországban keresztül érje el az orosz határt a hírhedt kommunista vezér és végül az orosz kormányt kérte meg Ausztria, hogy bocsásson rendelkezésére egy ágyutaszót, mely elszállítja Oroszországba a kellemetlen vendéget. Az orosz hajó Triesztből indul utnak. Az osztrák kormány csak a szövetségesek engedélyét várják a terv megvalósításához.

A Liberty Bond JÓ BEFEKTETÉS VOLT MINDENKÉP

Houston pénzügyminiszter kijelenti, hogy a Liberty Bondok értéke egyre feljebb megy.

A pénzügyminiszter kér mindenkit, hogy ne adják el a bondokat.

WASHINGTON, április 22. — Azok, akik Liberty Bondokat a birtokában vannak, akik a Liberty Bondokat befektetésnek vették és tekintették, semmi esetre sem fogják azt megadni. A Liberty Bond piaci értéke egyre feljebb száll.

Bee, texasi képviselő legújabb interpellációt terjesztett a pénzügyminiszter elöl ebben az irányban. A képviselő annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy a Liberty Bondok értéke talán majd feljebb száll a mostani, itt hosszasan nem tárgyalható társadalmi viszonyok miatt.

A pénzügyminiszter erre felelt, mikor kijelentette, hogy az ő legjobban meggyőződése szerint a Liberty Bondok értéke nem fog feljebb szállni sem a legközelebbi jövőben, sem azután, mert igenis, a pénzügyi és gazdasági alapja az országnak olyan, ami méltó reményt adhat bárkinek is arra vonatkozólag, hogy a kölcsönkértvények ára még feljebb fog menni.

— Elismernem, hogy sokan voltak, akik a Liberty Bondokat piacra dobták, mikor a háborúnak vége szakadt, mondta a pénzügyminiszter. Nagyon sok hazafias érzésű polgár csak azért vett Liberty Bondot, hogy a hazája iránti kötelességének eleget tegyen, de ezt nem tekintette befektetésnek és nem is akarta, hogy befektetésként szerepeljen az a pénz, amit a Liberty Bondért fizetett. Ezek az emberek, mikor a háborúnak vége volt, úgy okoskodtak, hogy a hazának most már nincsen szüksége többet az ő pénzükre, eladták tehát a Liberty Bondjukat. Ilyen csapatokat vezéltek Arnulfo Gomez, Rodolfo Galegos, Albundio Gomez és Amaro Murango tábornokok.

Arnulfo Gomez állítolag meg szálta már Tuxpant 3000 emberrel és fenyegeti Tampicot, ahol Mexico olaj és petroleum kutjai vannak.

A mexikói amerikai nagykövetség szerint Enrique Estrada, Zacatecas állam kormányzója és Michigan állam kormányzója is rokonszenven a szakadár mozgalommal. Estrada már elszakított az a forradalmárokkal. Mivel Zacatecas egyike a legnagyobb és leggazdagabb államoknak, elszakadása nagyfontosságú volna.

Carranza elnök felkérte a mexikói kongresszust, hogy függesse fel a polgári jogokat, hogy az egész országot státnium alá helyezhesse. Ezt a hírt még nem erősítette meg az amerikai követség.

A LIBERTY BOND JÓ BEFEKTETÉS VOLT MINDENKÉP

Houston pénzügyminiszter kijelenti, hogy a Liberty Bondok értéke egyre feljebb megy.

A pénzügyminiszter kér mindenkit, hogy ne adják el a bondokat.

WASHINGTON, április 22. — Azok, akik Liberty Bondokat a birtokában vannak, akik a Liberty Bondokat befektetésnek vették és tekintették, semmi esetre sem fogják azt megadni. A Liberty Bond piaci értéke egyre feljebb száll.

Bee, texasi képviselő legújabb interpellációt terjesztett a pénzügyminiszter elöl ebben az irányban. A képviselő annak az aggodalmának adott kifejezést, hogy a Liberty Bondok értéke talán majd feljebb száll a mostani, itt hosszasan nem tárgyalható társadalmi viszonyok miatt.

A pénzügyminiszter erre felelt, mikor kijelentette, hogy az ő legjobban meggyőződése szerint a Liberty Bondok értéke nem fog feljebb szállni sem a legközelebbi jövőben, sem azután, mert igenis, a pénzügyi és gazdasági alapja az országnak olyan, ami méltó reményt adhat bárkinek is arra vonatkozólag, hogy a kölcsönkértvények ára még feljebb fog menni.

— Elismernem, hogy sokan voltak, akik a Liberty Bondokat piacra dobták, mikor a háborúnak vége szakadt, mondta a pénzügyminiszter. Nagyon sok hazafias érzésű polgár csak azért vett Liberty Bondot, hogy a hazája iránti kötelességének eleget tegyen, de ezt nem tekintette befektetésnek és nem is akarta, hogy befektetésként szerepeljen az a pénz, amit a Liberty Bondért fizetett. Ezek az emberek, mikor a háborúnak vége volt, úgy okoskodtak, hogy a hazának most már nincsen szüksége többet az ő pénzükre, eladták tehát a Liberty Bondjukat. Ilyen csapatokat vezéltek Arnulfo Gomez, Rodolfo Galegos, Albundio Gomez és Amaro Murango tábornokok.

Arnulfo Gomez állítolag meg szálta már Tuxpant 3000 emberrel és fenyegeti Tampicot, ahol Mexico olaj és petroleum kutjai vannak.

A mexikói amerikai nagykövetség szerint Enrique Estrada, Zacatecas állam kormányzója és Michigan állam kormányzója is rokonszenven a szakadár mozgalommal. Estrada már elszakított az a forradalmárokkal. Mivel Zacatecas egyike a legnagyobb és leggazdagabb államoknak, elszakadása nagyfontosságú volna.

Carranza elnök felkérte a mexikói kongresszust, hogy függesse fel a polgári jogokat, hogy az egész országot státnium alá helyezhesse. Ezt a hírt még nem erősítette meg az amerikai követség.

NEM SZABAD AUTOMOBILBAN SZESZT VINNI

A Legfelsőbb Bíróság törvényellenes dolognak tartja a szesz ital szállítást.

Magánhasználatra sem szabad szesz ital szállítani.

WASHINGTON, ápr. 22. — Egyszerű eset kapcsán a Legfelsőbb Bíróság úgy döntött, hogy ha valakinek jogában szeszital szállítani még magánhasználatra sem egyik államból a másikba, még automobilon sem, amikor a törvény a szeszitalok szállítását más módon is tiltja.

A kérdéses esetben a vádlott öt kvart szeszitalt vitt magával magánhasználatra automobilon egyik államból a másikba. Feljelentés után az elsőfokú bíróság a vádlottat fennmentette. A legfelsőbb bíróság azonban úgy értelmezi a törvényt, hogy az mindenesetben és minden módon tiltja a szeszitalok szállítását, nem nézve azt, hogy az italt az illető milyen célra vagy milyen szándékkal a kienek szállítja.

Jóváhagyta a tanács az idevágó haditengerészeti terveket is, amiket Beatty angol tengerészvezetékvezető vezette elő a francia haditengerészeti vezérkari főnökével közösen.

A szerződés, amit a tanács a mai nap folyamán fejez be véglegesen, nem rendelkezik az egyes Törökországtól elszakított országrészek feletti felügyelettel, csupán elszakítja azokat a török birodalomtól s később fog azok felől határozni. Kurdisztán még két esztendőig meghagyják Törökországnak s akkor döntenek majd afelett, hogy külön államot alakítsanak-e abból is.

Franciászórágy új ajánlatokat tett Smyrnára vonatkozólag s ezeket, valamint Drinápoly kérdését, az egyiptomi, szudáni és cyprusi problémák később fogják elővenni. Turkesztán kérdését elintézték.

A német probléma.

A holnapi napon kerül elő az a kérdés, hogy mit követeljenek Németországtól s amit követelnek, azt miképpen kényserítsék ki. Ebben a kérdésben az angol és a francia delegátusok között a feszültség meglehetősen nagy.

A franciák úgy érzik, hogy ok szünetelt a legtöbbet amiat, hogy a németek nem teljesítik a szerződésben közzétett kötelezettségeket, hogy Németország a maga fegyveres erejének megtartásával arra kényszeríti Franciaországot, hogy ő is fegyverben tartsa seregeit s hogy a francia ipar nem terjeszkedhetik külkeppen, mert a németek kevesebb szennet adnak mint a mennyinek szállítására kötelezték őket.

Azt hangoztatják, hogy Németország az elmulasztott hónap alatt bizonyosságot adta annak, hogy semmi egyebet nem hajlandó tenni, csak azt, amire kényszeríteni lehet. S arra számít, hogy a békeszerződés az ő javára áll fogják dolgozni.

Az angolok erre azzal válnak, hogy ha a németek sokat el is mulasztottak, a kötelezettség teljesítésére rá lehet őket kényszeríteni gazdasági eszközökkel is, nem kellene több területüket okkupálni.

Az angol államférfiak különben úgy látják, hogy ezzel a kérdéssel az is kapcsolatos, hogy a szövetségesek közül kinek a kezében legyen a vezető szerep. Az angolok vezessenek-e vagy a franciák.

A helyzet nehézségek.

SAN REMO, ápr. 22. — A törökországi helyzet nem a legrosszabb. Valami nincs egészen (Polgártárs és 3-ik oldalán)

AZ ÁNTÁNT S A BÉKESZERZŐDÉS VÉGREHAJTÁSA

Ha kell, fegyverrel kényszerítik a törökökre a békeszerződés feltételeit a szövetségesek.

Ezt az elvet nem könnyű gyakorlatilag megvalósítani.

WASHINGTON, ápr. 22. — A szövetségesek legfőbb tanácsa teljesen elszánta magát arra, hogy ha szükséges lesz rá, fegyverrel fogja a törökökre kényszeríteni a békeszerződést.

Erre vonatkozólag a tanács elfogadta azt a katonai tervezetet, amit Foch francia, Wilson angol és Badoglio olasz vezérek dolgoztak ki s terjesztették szemelvényesen a tanács elé a délelteli ülés során.

A szövetségeseknek mostanra kétszáz ezer katonájuk van stratégiaiag elhelyezve a török birodalom határain belül s ezt a számot ha a török ellenállás szükségessé mutatná, tetszés szerint tudják fokozni. A további szükséges csapatok nagyobbrészt Görögországtól szolgálatra valószínűleg.

Jóváhagyta a tanács az idevágó haditengerészeti terveket is, amiket Beatty angol tengerészvezetékvezető vezette elő a francia haditengerészeti vezérkari főnökével közösen.

A szerződés, amit a tanács a mai nap folyamán fejez be véglegesen, nem rendelkezik az egyes Törökországtól elszakított országrészek feletti felügyelettel, csupán elszakítja azokat a török birodalomtól s később fog azok felől határozni. Kurdisztán még két esztendőig meghagyják Törökországnak s akkor döntenek majd afelett, hogy külön államot alakítsanak-e abból is.

Franciászórágy új ajánlatokat tett Smyrnára vonatkozólag s ezeket, valamint Drinápoly kérdését, az egyiptomi, szudáni és cyprusi problémák később fogják elővenni. Turkesztán kérdését elintézték.

A német probléma.

A holnapi napon kerül elő az a kérdés, hogy mit követeljenek Németországtól s amit követelnek, azt miképpen kényserítsék ki. Ebben a kérdésben az angol és a francia delegátusok között a feszültség meglehetősen nagy.

A franciák úgy érzik, hogy ok szünetelt a legtöbbet amiat, hogy a németek nem teljesítik a szerződésben közzétett kötelezettségeket, hogy Németország a maga fegyveres erejének megtartásával arra kényszeríti Franciaországot, hogy ő is fegyverben tartsa seregeit s hogy a francia ipar nem terjeszkedhetik külkeppen, mert a németek kevesebb szennet adnak mint a mennyinek szállítására kötelezték őket.

Azt hangoztatják, hogy Németország az elmulasztott hónap alatt bizonyosságot adta annak, hogy semmi egyebet nem hajlandó tenni, csak azt, amire kényszeríteni lehet. S arra számít, hogy a békeszerződés az ő javára áll fogják dolgozni.

Az angolok erre azzal válnak, hogy ha a németek sokat el is mulasztottak, a kötelezettség teljesítésére rá lehet őket kényszeríteni gazdasági eszközökkel is, nem kellene több területüket okkupálni.

Az angol államférfiak különben úgy látják, hogy ezzel a kérdéssel az is kapcsolatos, hogy a szövetségesek közül kinek a kezében legyen a vezető szerep. Az angolok vezessenek-e vagy a franciák.

A helyzet nehézségek.

SAN REMO, ápr. 22. — A törökországi helyzet nem a

SZABADSÁG
The oldest established and largest Hungarian paper in the United States
Published daily by The Szabadság Printing & Publishing Co.
Founded by: E. T. Kohányi
Alapította: Kohányi Tihamér
DR. ANDREW CSERNA, Editor
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.

Ohio és a választások

OHIO állam mindig nagy szerepet játszott az országos politikában. Nemesak azért, mert a legtöbb elnököt adta az összes államok között az Egyesült Államoknak, hanem azért is, mert az ohioi polgároknak különösen fejlett politikai érzékük volt mindig. Hatalmasan elismeri Ohio államnak nagyfontosságú szerepét a New York Times is, amikor vezérekben foglalkozik a közelgő ohioi előválasztások eshetőségeivel, jóllehet mindjárt megállapítja azt is, hogy politikai értelemben véve Ohio már nem az, ami régen volt. A Times cikké szerint ma már nem huznak olyan éles határokat az ohioiak a pártpolitika mint hajdanta s egyik párt sem mondhatja a magának az államot előre. Legelőször az 1916 évi kampányban nyilatkozott meg ez az új Ohio, amikor élesszemű kritikák előre azt jósolták, hogy jóllehet elnökválasztási esztendő van, Ohio mégis demokratának fog mutatkozni. Sokan az ilyen jóvendőléseket üres találgatásnak minősítették, ez azonban nem változtatott azon a bekövetkezett tényen, hogy Ohio csakugyan demokrata lett 1916-ban.

A régi módú politikusok számításait teljesen elforgatta az a körülmény, hogy Ohio állam nagy mértékben industrializálódott az utóbbi esztendő során s a szavazó polgároknak egy olyan új tömege szaporodott meg, akiknek a pártállását nem lehetett spekuláció tárgyává tenni előre. Ezekre a szavazatokra helt bizonyossággal senki sem számíthatott pártpolitikai tekintetből. S amint az események mutatták, ezek a szavazók 1916-ban a demokrata párt mellett nyilatkoztak meg.

Eppen olyan volt ez az átváltozás Ohioban, mint volt annak előtte Michigan államban is, eltekintve attól, hogy Michigan államban ezeknek a szavazó tömegeknek a hajlamai nagyon radikális irányt vettek. Különösen a Detroitot magában foglaló Wayne county az, amelyik az egykor agrikulturnális és konzervatív állam jellegét egészen ellenkezővé formálta át. Ohio államnak is új jellegűt adtak ezek az új szavazók, ez az új jelleg azonban semmi közönséget vagy hasonlóságot sem vall az I. W. W. s hasonló törekvésekkel s még csak pacifista hajlandósággal sem válódhat, annak dacára, hogy 1916-ban nagy erőfeszítéseket tettek az efféle érzelmek felkeltésére.

Emellegyva Ohio az országos politikában még mindig a bizonytalan államok közé sorozható, amely legtöbb a demokraták felé hajlott, s amelynek jellegét a politikában erősen befolyásolják ugyan az iparos szavazatok, nem azonban a radikálisok. Mindig a szélsőségbe hajló radikálisokat értve. A demokratáknak most is győzniök kellene Ohioban, ha győzni akarnak az egész vonalon is. De, amilyen meglepetés volt a demokrata Ohio 1916-ban, éppen úgy nem lenne meglepetés a republikánus Ohio 1920-ban.

Az ohioi előválasztások eredménye azonban igen változónak teszi Cox kormányzó győzelmét a san franciscoi elnökjelölő konvención. Cox kormányzó az ohioi előválasztások után ugyanis 48 szavazata lesz a konvención, aminél több utasított delegátusa eddig egy jelöltnek sinek. A republikánus Hoovernek is csak harmincat adtak a michigani demokraták és ő is azt jelentette ki, hogy a jelölést el sem fogadná. Sok delegátusra számíthat Cox Indiana és Illinois államokból is. Az ohioi kormányzó úgy pályázik, mint az adminisztráció rendületlen támogatója, de amellett saját egyénisége s egész kormányzó pályafutása is egykévé teszik azoknak a jelölteknek, akiknek a legtöbb esélyük van a jelölésre.

Az a körülmény, hogy Cox kormányzó biztosan számít az ohioi demokraták szavazataira, bizonyosága annak is, hogy az ohioi ipari munkásság túlnyomó része nem barátja a szélső radikálisoknak. Cox ugyan is mint kormányzó mindig radikális álláspontot helyezkedett a zavargásokkal szemben s a szélső radikálisokkal szemben nem csak nem rokonszenvezett, de álláspontjából soha nem csinált titkot.

A Times az ohioi ipari munkásoknak ezt a jellegzetességét vonatkoztatja a republikánus pártállásukra is, mivel, mint írja "Wood tábornokot mindig meleg fogadtatásban részesítette a munkásság, ahol csak beült előtük. "Olyan általánosítás ez, amire építeni semmit sem lehet. És az érvnek gyengeségét az a megfigyelés sem erősíti, hogy a szavazó polgárság Woodban a pártpolitikai gépezet ellenségét látja a gépezettől támogatott Hardinggal szemben.

Wood tábornok bizonyosan fog szavazatokat kapni szép számmal Ohioban. De aligha az ipari munkásságtól. S az ipari munkásság már csak azért is inkább lesz Harding mellett, mert a Harding delegátusok a zászló becsületének megmentése után alighanem Hoover körül fognak csoportosulni.

Köszén és villamosság

A legutolsó napok eseményei ismét tüntető bizonyítást szolgáltatnak annak, hogy társadalmi és gazdasági életünknek, a civilizációnak és az egész életnek tulajdonképpeni alapja: a köszén. A most lezajlott vasutas sztrájk ismét szomorú tapasztalatokkal gazdagította a közelmúlt történetét.

Megállapíthatjuk azt a tényt, hogy az ország szénellátását ezer és ezer ok akadályozhatja meg. Ha beszüntetik a bányászok a munkát, ha sztrájkba kezdenek a vasutasok, ha forgalmi akadályok keletkeznek, sőt ha a vasúti pályákon dolgozó napszámosok bérharca állnak, azonnal közvetlen veszélyben forog egész ipari életünk, nincs fűtés, nincs világítás és lassan-lassan kihül minden élet. És a szénhiány nem csak egyes társadalmi osztályok, nem csak a munkaadók érzék meg, de megéri minden lélek.

Kétben állott kiszámíthatatlan katasztrófa előtt az Egyesült Államok százmillió népe. A bányászsztrájk és most a vasutas sztrájk súlyos sebeket vágott a gazdasági életbe és súlyos árat követelt mindenkitől, aki ebben az országban él. És a veszedelem távolról sem ért véget. A jelen kiszámíthatatlan nyugtalanságban bizonytalanok a holnapok és legalább lelkileg felkészülve kell várunk a jövőt.

A köszén hivatása talán első sorban az, hogy szállítsa a hajtóerőt. A vasutakat a köszén ereje röpti szédületes iramban ezermérföldes utakon, az Ocean járó gőzösök a köszén hajtja hullámok hátán világrészről világrészbe és a köszén szolgáltatja a hajtóerőt az ország egész iparának.

"Köszénre ott nincs csak szükség, ahol a természet ereje szállítja a hajtóerőt. A szénalmok nem ismerik az örökké éves kazánokat és a vizimalmokat a víz ösejére dolgoztatja. A vízi erő nagyarányú, gazdaságos kihasználása, az egyetlen védekezés a kiszámíthatatlan szénhiánnyal szemben. Érdekes jelenség, hogy amíg a vízierő összehasonlíthatatlanul olcsóbb a szén által termelt hajtóerőnél, évszázadok óta kihasználatlan marad a természet bőkezűsége.

Az Egyesült Államokban jóformán csak a Niagara vízesség körül, a keleten használják ki a víz felemelési erejét és itt csinálják csak azt a csodát, hogy villamossággá változtatják azt a vizet. Az utóbbi időben Kanadában indult meg erős mozgalom a vízierő kihasználása érdekében és máris jelentős lépésekkel halad előre ebben az irányban a kanadai ipar.

A szénmizériák, kétségtelenül, erre az ösvényre terelik az Egyesült Államok is. És talán máshol tartanak ma már, ha a legfontosabb érdek nem akadályozná meg a szabad eselekvést és mozgást. A vízierő nagyarányú kihasználása ellen állandóan dolgoznak azok az érdekeltek, melyek a köszén bányászásából és a közlekedési eszközök munkájából szerzik busás, nagy jövedelmüket.

A bányászok érdekei és a vasúti érdekeltség évek óta azon dolgoznak, hogy csirákban megfojtsanak minden tervet, minden szándékot, melynek a vízierő kihasználása a célja. Amikor szóba került az az ötlet, hogy a St. Lawrence folyó hatalmas erejét az ipar szolgálatába kényszerítse az emberi tudás, a New England-i és New York-i "szállítási és kereskedelmi körök" a legkíméletlenebb harcot indították ellene. Pedig a St. Lawrence folyó millió és millió lőerőt szállíthat örök időnkig és megkatarítand az azt az óriási szénmennyiséget, amit évről-évre megemésztenek a New England-i ipartelemek.

Ez a helyzet azonban nem tarthat soká. Nem csak a külföldi anyagi érdekeltség gondolkodnak, de ma már gondolkodik a nép is. És a nép egy szép napon ellenmondást nem tűrő hangon követeli majd a vízierő kihasználását, követeli majd, hogy ne "heverjenek parlagon" a folyók, aminek nem lehet csak az a rendeltetésük, hogy befojlyanak a tengerbe és ezzel elősegítsék, hogy egyesek aranytengert csináljanak önmaguknak.

A két császár találkozása

A pármái levelek titkaiból.

A háborús emlékiratok száma ismét megszorodott egygyel. Cramon német tábornok "A mi osztrák-magyar szövetségünk — a világháborúban" című könyvében megírta azokat az élményeit, amelyekre mint összekötőtiszt telt szert. A monarchia főhadiszállásán, tudvalevően, ő képviselte a német hadsereg főparancsnokságát.

Munkájában sok érdekes részlet van. Különös figyelemre tarthat számot az ugynevezett pármái levelekre vonatkozó tudósítást. 1918. április 2-án, tudvalevően Czernin akkori külügyminiszter egyik beszédében azt mondotta, hogy Clemenceau békeajánlatot tett neki s ez csak Elzász-Lotharingia miatt hiúsult meg. Erre azt felelte a "tigris", hogy egy évvel azelőtt Károly császár levelet írt a sógorának, Sixtus pármái hercegnek, amely levélben elismerte Franciaországnak Elzász-Lotharingia vonatkozó jogát. Bécsben ezt "az első szótól az utolsó hangig" jelentették ki. Amikor azután a levél szövegét közölték, a monarchia kormányza azt hamisítottnak jelentette ki — éppen ellenkezőleg, azt írta Károly császár, hogy Franciaországnak Elzász-Lotharingia vonatkozó kívánság jogosulatlan.

"Nyomban Clemenceau első kijelentése után — írja emlékirataiban Cramon tábornok — észrevettem, hogy a monarchia főhadiszállásán s általában osztrák körökben inkább a francia minisztereknek, mint az osztrák császárnak hittek. Amikor a pármái hercegnek írt levél szövegét Badenben (a főhadiszállás) ismeretes lett, a felháborodás álméletos volt. Meg volt róla győződve, hogy a fiatal uralkodó hazugságok szövegében bonyolódott. Ezen az emlékezetes reggelen a mindig hűséges Arz tábornok (a vezérkari főnök) korán felkeresett a hivatalomban. Elmondotta, hogy uralkodója már az állomáson volt, hogy a fronta utazásék, de a skandalum miatt lemondott az utazásról, majd így folytatta:

"Nem merek az ön szemébe nézni, de igaz bajtársiasággal nyílt beszédre kényszerít. Nagyon szomorú ez a história. Tulajdonítsa, kérem, ezt a császár ifjúságának tapasztalatlanosságának, mindenáron való békétakarásának s annak a befolyásnak, amelynek ki van téve. Ne itélkezze róla tulkezményesen... Szerencsétlenségem, mentséget itt nem lehet találni!"

Másnap Károly császárhoz hívták Cramon tábornokot. A császár megmutatta neki a kijavított pármái levelet s azután így szólt hozzá: — Ön tudja, mennyire vágyódom a békére. A monarchiának erre inkább szüksége van, mint Németországnak. Szándékom őszinte és becsületos volt. Talán szólnom kellett volna erről a levélről az ön császárnak, de mert ő tudta, hogy a sógorommal levelezek s minthogy a szóbanforgó levél teljesen magánjellegű volt, feleslegesnek tartottam őt erről külön értesíteni. Igazán nem lehet belőle békeajánlatot kiolvasni, amint azt Clemenceau ur tette. Csak Leitmotiv-val láttam el sógoromat. Nagyon kérem önt, utazék a császárhoz s hozza nála ezt a dolgot rendbe. Nagyon szerettem volna nyomban hozzá utazni, de ezek az események oly annyira felzavartak, hogy néhány napi pihenőre most Reichenauba megyek. Czernin grófot elküldöm, mert voltaképpen ő az oka mindennek. Hogy

ISMERI ÖN A VERHOVAY SEGÉLY EGYLETET?

Ismerkedjek meg vele még ma. Az ismeretség hasznára lesz Önnek és családjának. Keresse fel a helybeli fiók tisztviselőit, vegye tagjait, ők majd részletes felvilágosítást adnak Önnek. Ha az Ön lakóhelyén nincs fiókja a Verhovay Segély Egyletnek, az esetben írjon felvilágosításért a központi titkárnak erre a címre:

Secretary Verhovay Aid Association, Hazleton, Pa.

Szerkesztői üzenetek.

T. I., Steubenville, O. — Irjon Rev. A. Tóth, 2854 E. 79th St., Cleveland, O. címre.

K. M., Joliet, Ill. — Irjon Ajak, Szabolcs megye, Románia jeléssel, bár az újabb hírek szerint a kisvárdai járásból is ki kell vonulniok.

T. I., Alpha, N. J. — Debreceen Hajdu megye székvárosa.

K. J., Cleveland, O. — Küldjön angol nyelvű levelet régi címekre, hogy szerezzék be a betétkönyv másolatát az Ön részére, vagy adják vissza pénzt, különben pert indít.

O. B., Leechburg, Pa. — A kisebb szelvényt helyesen tartotta vissza magánál, mert ha a hazaküldött utalvány elveszne, vagy bármi okból nem váltaná ki otthon be, ezek alapján reklamálhat. Örizzék meg őket, míg értesítést kap hazulról.

K. J., Alliance, O. — Tolnamegye nem volt, s nincs megszálva. Irjon valami társaságának, hogy mi van édesatyjával.

RENDELJE MEG JONÁS JANCSI

József főherceg volt udvari prima-s és szeneczer 10 legjobb magyar nótá-füzetét, zongora, hegedű és énekre. Ára postán küldve \$1.00. Megrendelhető a szerzőnél, 1936 West 44-ik utca, Cleveland, O. Kapcsolás Nyereség Tesztvérek iródszámban, 1788 West 25th St. és az Angela színház pénztáránál, 9105 Buckeye Road. 107-ig

Azokhoz szólunk, akik még nem ismerik a SZENT ERZSÉBET

VILLANY-KENŐCSÖT

A legjobb szert KÖSZVÉNY, HÜLÉS, CSONT-SZAGGGATÁS, OLDALSZURÁS, IZOMRÁNDULÁS, NYILALÁS, HÁTFÁJÁS ELLEN

Egy tégely csak 1 dollár 10 centbe kerül és kizárólagosan csak e címen kaphatja: SZENT ERZSÉBET ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR

9115 Buckeye Road, Cleveland, O.

Óvakodjon az utánzatoktól.

AMERIKAI GYÓGYSZER. BÉCS, április 22. — Mielőtt az amerikai Vörös Kereszt megérkezett volna az osztrák fővárosba, az orvosok három ára volt.

Most négy van. Külön ára volt az amerikai Vörös Kereszt megérkezése előtt annak az orvoságnak, amit a gazdag emberek vásároltak, ugyanazt az orvoságot a középső osztály olcsóbban vehette és végül a szegények ugyanazt az orvoságot a legolcsóbban vehették.

Most azok, akik szegények és orvosra nagy szükségük van, az amerikai Vörös Keresztől ingyen szereshetik be azt. Az amerikai Vörös Kereszt az orvoság készletet már elhelyezte a gyógyszertárakban. Azok, akik képezek fizetni, azt az árat fizetik az orvosoktól, amibe az a Vörös Keresztnek van. Akik nem tudnak érte fizetni, azok nem fizetnek semmit. A segítés munkája nagyszerűen halad előre és eddig sehonnan egyetlen egy panaszos szó sem érkezett.

Magyarországon nagyobb már a korona vásárlóereje. Külföldön tehát magasabb a korona árfolyama és az árfolyam napról napra emelkedik. AZ AREMELKEDES DACARA MI

Legolcsóbban Legmegbízhatóbban Leggyorsabban

küldjük a pénzt MAGYARORSZAG BARMELY RÉSZÉBE és odaát csakis lebélyegzett koronákban vagy postatakarékpénztári pénzben fizetünk. A postatakarékpénztári pénz ma teljesen egyenértékű a lebélyegzett koronákkal. Mi annyi koronát fizetünk ki odaát, mint amennyit Ön nálunk felad, vagyis a címzett levonás nélkül kapja meg a teljes összeget. Ha nálunk 100 koronát ad fel, mi odaát 100 teljes értékű koronát fizetünk ki.

Aki koronát akar vásárolni, használja ki a mostani kedvező alkalmat. A korona árfolyama még alacsony. Később a legnagyobb valószínűség szerint sokkal többet fizet a koronáért. Négy hét alatt a korona árfolyama körülbelül 50 százalékkal emelkedett.

Társas utazás Magyarországra

egyik főtisztviselőnk személyes felügyelete alatt KENYELMES, KÉT KÉMÉNYES, 12 NAPOS GYORSHAJÓN TRIESTIG. — FŐTISZVISÉLŐNK AMERIKAI ÁLLAMPOLGÁR, BESZÉLŐ ANGOLUL, MAGYARUL, NEMTUL ÉS TÖTUL és mint hogy a fegyverszűnet óta már megjárta Európát, tudja, miként kell az utasok érdekeit megvédeni.

Főtisztviselőnk nemcsak a hajón ügyel utasaink kelte ellátására, de megvédi érdekeiket a vámviszálattól, megakadályozza utasaink kifosztását, zsarolását, megváltja részükre a vasúti jegyet, elkíséri őket Budapestig illetve Kassáig, egy szóval mindent elkövet, hogy a társas utazás résztvevői a tengeren és szárazföldön kellemetlenségeknek ne legyenek kitéve.

Ha a társas utazásban részt akar venni, küldjön \$20.00 előleget a hajójegyre, melynek ára \$85.35. Hadiadó \$5.— külön.

Akinek utalvány van, küldje be hozzánk, hogy a szükséges konzuli látványosságokat elintézhessük. Lejárt utalványok érvényességét meghosszabbítjuk.

A hajó 1920. évi május hó 11-ikén indul.

Vidéki utasokat idejében értesítjük, mikor érkezzenek New Yorkba. A vasutállomásnál megvárjuk őket, olcsó és kényelmes állomásukról, valamint podgyászukról gondoskodunk.

Bővebb felvilágosítást szivesen ad

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NEMETH JANOS, elnök FŐÜZLET: FIÓKÜZLET: 10 East 22nd Street, 1597 Second Avenue A Bankpalotában, corner 83rd Street

NEW YORK CITY

Dr. KIRÁLY L. ALBERT

ORVOS ÉS SEBÉSZ IRODA ORÁK: Reggel 9-11, délután 2-5, este 6-8-7.30. Vasárnap délután 10-11. 2607 Lorain Avenue, Cleveland, O. A SZABADSÁG IRODAJA FELETT. Irodai Tel. Central 3782 W. LAKÁS: 1436 WEST 161-IK UTCA Ohio State Lorain 653-W.

Bejárhatj Ungot, Berket, Megkereshet minden helyet, Fizethet akár egy dollárt, Nem fog kapni jobb dohányt, mint a NÉGYES

Minden csomagban értékes ajándék szelvényvel. Ha üzletese még nem tudja, írja meg annak nevét és címét és mi küldünk Önnek egy napra eljedő dohányt s ajándék-jegyzékünket. JAKAB ÉS TÁRSA

423 E. 5th STREET, NEW YORK CITY. h, k, s, c, p

Californiai szarított szőlő és szilva Tiszta piros és fehér californiai szőlő. Árakért erre a címre tessék írni: A.&S. Raucci Co. 1226 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA. Dept. S. Phone Grant 3623

CLEMENCEAU FRANCIAORSZÁGBAN.

MARSEILLES, április 22. — Clemenceau francia miniszterelnök, a világhírű "Tigris"...

Mikor a Sphinx befutott a kikötőbe, Clemenceau a kapitányi hidon tartózkodott...

Clemenceau becsületet kért az újságoktól, hogy nem nyilatkozhatsz, de mint mondta...

NEM TARGYALNAK A SZOVIET KÖVETTEL.

KOPENHAGA, ápr. 22. — A szoviet kormány itteni képviselői, Krassin orosz kereskedelmi miniszter...

Valószínű, hogy a svájci szövetségi tanács sem fogja folytatni a tárgyalásokat...

O'DELL ÉS NEJE FEJÉRE HALÁLT KÉR AZ ÜGYÉSZ

O'Dellék ügyvédje féltékenységre alapítja a védelmet. Az államügyész ragaszkodik a halálos ítélethez.

A védő szerint a meggyilkolt Kneip el akarta idegeníteni Mrs. O'Dellt.

ROCHESTER, N. Y., április 22. — Találkozunk vele szombaton este vagy — mindent elmondok az uradnak, Eddie.

Mrs. O'Dell, aki a férjével együtt meggyilkolta Edward Kneipet, az asszony leánykori szeretőjét...

Eredetes, hogy Mrs. O'Dell kerüli a meggyilkolt fiu anyjának a tekintetét...

BÖRTÖNBE VELE! Charles B. Munday bankárnak nem sikerült elkerülni a börtönbüntetést.

SPRINGFIELD, ILL., április 22. — Charles B. Munday chicagói bankár, a La Salle Street Trust & Savings Bank volt elnöke...

Ezzel szemben az ügyész ragaszkodik a rendőrségen tett, eredeti vallomáshoz. Az ügyész szerint Mrs. O'Dell a szeretője volt Kneipnek leánykorában...

ÉLETMENTŐ

Ezen kiválóan érdekes és tanulmányos könyv mindkét nem általánosan olvasandó...

Német Gyógyintézet Állal 684 UNION AVE., NEW YORK

ADÓ A SZERELMES LEVELEKRE.

A párisi midinettek boykottal fenyegetőznek, ha a kormány végrehajtja, amivel már régóta fenyegetődnek...

"Pöste restante" szokás a régi európai szokás a "poste restante" intézménye.

A levelezésnek ezt a módját különösen az ifjú és szerelmes párok kedvelik.

A levelezésnek ezt a módját különösen az ifjú és szerelmes párok kedvelik.

A franczia kormány a legutóbbi érkező levelre egyenkint négy cent adót fog kivetni.

Lehet, hogy a kormány udvarias lesz a többnyire esinos midinettekkel szemben...

ÖSZVÉREK A HÁBORUBAN.

WASHINGTON, április 22. — Igen, a háború megnyerésében az öszvéreknek nagy szerepük volt.

BUDAPEST KEREPESI-UT 1. SZAM

Jegyezze meg jól ezt a címet. Er Kiss Emil new yorki bankár budapesti irodájának címe.

HAJÓJEGYEK

eredeti árakon. Csak akkor jöjjön New Yorkba, ha már utlevele meg van.

MENETREND

Április 24. Kais. Aug. Victoria Hamburg 100.00

PÉNZKÜLDÉS

Magyarország megszállott és meg nem szállott területeibe. A hazaküldésre szánt dollárokat mindenütt az ottani kormány által szabályozott módon...

KISS EMIL BANKÁR

133 SECOND AVE. NEW YORK

KORONÁK HELYETT

küldjön dollárokat Magyarországra. A dollár külföldi kereslete miatt, Magyarországon a dollár árfolyama jobb mint itt.

Az American Express Company elad külföldi checket és pénztalványt dollár értékben, magyarországi pénzküldésre.

Romániába és Czecho-Slovákiába azonban azoknak helyi pénznemében eszközöl átutalásokat.

100 CSEHO SLOVÁK KORONA \$2.10

100 ROMÁN LEI \$2.10

(Póstdíj csak 25 cent bármily összegnél.) Nagyobb összegnél ár-engedmény.

Ezen utalványok bármelyikét megkaphatja bármely American Express Railway irodában...

Vagy írjon anyanyelvén a következő címre:

AMERICAN EXPRESS COMPANY

Foreign Money Order Department "F" 65 Broadway, New York

Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street

Bármikor és bárhová küld pénzt, követelje az American Express Company nyugtáját.

TUDJA-E ÖN,

hogyan melyik a leghatalmasabb, legbiztosabb magyar egyület Amerikában?

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET.

Tagjainak száma 25 ezer két-száz.

Tiszta vagyona meghaladja a 300 ezer dollárt.

Fizet betegség esetén heti 6 dollár segélyt egészen két évig.

Fizet csonkultai segély fejében 400 dollár.

Fizet a tag elhalálása esetén az örökösöknek 1000 dollárt.

A Verhovay Segély Egylet nagy hadseregnek tagjait megtalálja.

Ne kétségedjék tehát, hanem álljon be köztünk, amíg nem késő.

A Verhovay Segély Egylet már eddig is milliókat fizetett ki halál-esteti örökségek és betegségek fejében.

A Verhovay Segély Egylet tagjai testvéri szeretettel karolják be-

tegségbe esett, vagy nyomorúságba jutott testvéreik ügyét.

A Verhovay Segély Egylet testvéri szeretettel hívja Önt is tagjai sorába.

Jelenkezzen felvétele az Ön lakásához legközelebb eső fiókunknál.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

CORNIGEN

FAJDALOM NÉLKÜL ELTAVOLITJA TYUKSZEMÉT

A leggyorsabban és fájdalom nélkül eltávolítja a tyukszemet.

Ne kétségedjék tehát, hanem álljon be köztünk, amíg nem késő.

A Verhovay Segély Egylet már eddig is milliókat fizetett ki halál-esteti örökségek és betegségek fejében.

A Verhovay Segély Egylet tagjai testvéri szeretettel karolják be-

tegségbe esett, vagy nyomorúságba jutott testvéreik ügyét.

A Verhovay Segély Egylet testvéri szeretettel hívja Önt is tagjai sorába.

Jelenkezzen felvétele az Ön lakásához legközelebb eső fiókunknál.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

DANIELS-EVANS OIL CO.

ALAPTŐKE: \$50,000

Az Oklahoma államban levő Washington Countyban értékes olajföldek vannak a birtokunkban.

A részvények darabja most: \$5.00

226 UNION BUILDING, CLEVELAND, O.

THE DOCTOR CANDY FORM

Az idegerősítő legkiválóbbja a "PARTOGLORY" verőképző, izomfejlesztő és esontszilárdító kivonat.

A "PARTOGLORY" méltó segítő társa a "PARTOLA", fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorka.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

A "PARTOGLORY" ára 5 üveggel csak 5 dollár, 1 dobozzal 1 dollár.

AMERICAN EXPRESS COMPANY

Foreign Money Order Department "F" 65 Broadway, New York

Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street

Bármikor és bárhová küld pénzt, követelje az American Express Company nyugtáját.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

SECRETARY VERHOVAY AID ASSOCIATION, HAZLETON, PA.

CLEVELANDI HIREK

PERELHETNEK MÁR KÁRTÉRÍTÉSÉRT A MAGYAROK.

DUNLAP BIRÓ DÖNTÉSE SZERINT A HÁBORU MÁR VÉGÉT ÉRT S NEM LEHET "ELLENSÉGES IDEGEN" CI-MEN SENKIT SEM ELUTASITANI KERESÉTEVEL.

Több mint 500 kártérítési per várt erre a döntésre. — Dunlap bírósága két társa nem vártak arra, hogy a kongresszus jelentse ki a háborus állapot megszüntetését.

Cuyahoga megyében, amelyhez Cleveland és környéke tartozik, indíthatnak most már kártérítési kereseteket amerikaiak és amerikai cégek ellen azoknak az országoknak polgárai is, amelyek az Egyesült Államok háború viselt a magyarral szemben. — A törvények értelmében a háború alatt nem követelhetők a bíróságoktól kártérítések amerikaiaktól, mert ha megítéltek volna az nekik, az ellenség vagyonát gyarapították volna, ami nem lehet célja egyetlen hadviselő országnak sem.

P. J. Dunlap, a megyei felelősségi törvényszék bírójának lehetősége volt ellenséges idegenek részére a kártérítést való perelést az American Borsik Company egyik beltagja, Benno Borzykowski ellen egy német alattvaló, Max Luft által indított perből kifolyóan.

Luft, aki Borzykowskival együtt fedezte fel a fából való műselyemkészítés titkát, a per után arra akarta Borzykowskit kényszeríteni, hogy Bérlinben 1914-ben kötött szerződésük értelmében ossza meg vele a találmányból származó hasznot.

Luftot a Common Pleas törvényszék elutasította keresetével azon az alapon, hogy ellenséges idegen.

Luft megfélembreztette az ügyet bíróságra vitatták, hogy akinek mint ellenséges idegennek perelni a bíróság szerint nincs joga, annak nincs joga felelősséget sem.

Dunlap bírósága véleményezésében, amit osztottak Vickery és Washburn bírák is, kimutatta, hogy a háború már véget ért, ha az amerikai kongresszus azt még nem is jelentette ki, ennél fogva nem lehet a volt ellenséges országok alattvalóit elutasítani kártérítési keresetükkel.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

A döntés lehetővé teszi, hogy a háború folyamán összegyűjtött több mint 500 ilyen pert végre tárgyalás alá vegye a törvényszék. Cleveland magyarsága hálas lehet Dunlap bírónak a nemes gondolkodásra valló döntéséért.

THE I. W. SCOTT CO.
500 Liberty Avenue 113 Diamond St.
PITTSBURGH, PA.
Az Empire Buildinggel szemben.
MEZŐGAZDASÁGI MAGOK BAROMFI ÉLELEM
FELSZERELÉSEK
Frisz virág, zöldség növény magok, baromfi élelem, szükségleti cikkek, termékenyítő, farm felszerelések és cikkek teljességgel.
Ha nem látogathat meg bennünket személyesen, úgy írjon árjegyzékünkért.
Mezőgazdasági berendezések és baromfi élelem nagy raktára.
Ne felejtse el új címünket!

Nem lehet a bányászt becsapni lábbeli-nél.

ÖN egyszer vehet rossz cipőt, de legközelebb más minőség után fog nézni. Munkája a valódi jót kívánja.

Ezért napról-napra több bányász viseli a "Hi-Press" cipőt. Ez felülmúl minden más cipőgyártmányt, jobban áll a lábón és kényelmesebb. EGY TARTÓS DARABBÓL készül és a gummi szivósabb. Nagy mennyiségű "Hi-Press" Rövidszáru Fehéret is árulunk a bányavidékeken. Bármily formában, valamennyinek felső részét Vörös Vonal veszi körül. 50,000 kereskedőnél.

THE B. F. GOODRICH RUBBER COMPANY
Akron, Ohio

Goodrich Hi-Press Rubber Footwear

Juliuska, ez a tüzről pattant bájos szubrett, énekes és táncosnő fogja betölteni, aki ebben a szerepben olyan kedvesnek talál a közönség a mult években, hogy ma sem felejtette el.
A jegyek erősen fogytak mind a két előadásra. Az okos igyekszik megváltani jegyét elvételért, mert úgy ezzel a pénztárnál való tolongás kellemenségeit elkerüli.
Mikó Gyula, a nemrég elhunyt Mikó András fia, aki a 2208 Seovill avenűen lakik, válókeresetét indította a 2471 E. 22nd streeten lakó felesége ellen. Okul azt hozza fel, hogy zavarta olyan alkalmakkal, amikor zenekarban játszott s ennélfogva állását is elvesztette.

MI JOBB?
Megtakarított pénzt kamatoztatni **5%-kal**, vagy pedig kevesebbel.
ATLAS
Főiroda: Broadway és East 55 St.
Fiókiroda: 8937 Buckeye Road
fizet 5% takarékbetételre a betét napjától a kivétel napjáig.
Takarékbetéteket \$1.00-tól bármily összegben elfogadunk.
Clevelandhoz közel lakók helyezték el pénzeiket nálunk.
WEIZER JÁNOS ur a bank alelnöke és a Buckeye Roadi fiók pénztárnoka.
SOMOSHY JÓZSEF ur a Buckeye Roadi iroda vezetője.

YOUNGSTOWN ÉS KÖRNYÉKE

Irodavezető: MIREK SANDOR. Youngstowni iroda: 336 West Federal Street. — Tel. Bell: Main 5260.

ZDILL ANDRÁS TEMETÉSE.

Ezeröttszáz ember vett részt a megható gyászszertartáson. — Az egyetemes zászlókkal rukkoltak ki. — A felesége a megyei börtön ablakából nézte a gyászmenetet. — Zdíllné valószínűleg elsőfokú gyilkosságért fogják vád alá helyezni.

East Youngstown, O. — Lapunk egyik közelmúlt számában beszámoltunk arról a családi tragédiáról, a melynek hőse Zdíll Andrásné volt, aki férjét agyonlőtte.

Zdíll Andrást a Szent Erzsébet kórházba vitték, ahol két-szer is beszélt tudósítónkkal, a kinek azt mondták az orvosok, hogy csodaszámban menne az, ha a szerencsétlen ember életben maradna, mert hiszen a felesége golyója épen a szíve alatt furdott testébe.

Az orvosok elhatározták, hogy meg fogják operálni Zdíllt, hátha megmentik az életnek. Az operációt végre is hajtották, azonban Zdíll néhány órai szenvedés után az elmúlt szombaton meghalt.

Temetése délután ment végbe East Youngstownban a Bright avenuei lakásáról. Még a legidősebb lakosok sem emlékeznek ilyen temetésre, mert a legszerényebb becsülés szerint legalább 1500 ember volt jelen a temetésen, persze nemesak magyarok, hanem minden nemzetiségű egyének. A ravatalra koszorúkat helyeztek: Hriczu János, Pitlik János, az East Youngstown-i öszmagyarság, azután a helybeli Verhovay Segélyegylet és a Benwoodi Szűz Mária egyet fiókjai, a melynek a megboldogult tagja volt.

A megható gyászszertartást Suba Ernő, magyar görög katolikus lelkész vezette a háznál Valyo Peter és Román András kántorok segédlete mellett. A gyászoló közönség valóságosan lakosok, főleg Román András megható, saját szerzeményű búcsuzótája alatt. A szertartás befejeztével megindult a menet East Youngstownból és a hosszú Wilson avenűen keresztül haladva a Mahoning avenuei templomba vonult, onnan pedig a Calvary temetőbe, ahol örök nyugalomra helyezték a jobb sorsra érdemes embert, a kit otthon Szabolcs megyében az édes Anyja fog siratni.

MULATSÁG WARRENEN.

A zászlóalj javára rendezik a magyar egyet tagjai.
Warren, O. — A warreni magyarság egyetlen egylete, a Warreni Első Magyar Férfi és Női Betegsegélyző Egylet a jövő hó, vagyis május hó 1-én nagyszabású mulatságot rendez a Walnut streeti Roman Hallban az amerikai és magyar zászlók alapjának javára.

A rendező bizottság szorgalmas és tevékeny vezetője Nuszer Ferenc a bizottság tagjaival együtt sokat fáradozik a sikerért, amely annál kevésbé sem maradhat el, mert nemsokára meg lesz az egyet zászlószentelése, és a pénzre szükség van. A bál délután 5 órakor kezdődik, amelyen a zenét Rigó Jancsi zenekara szolgáltatja. A férfiak 50 cent, a nők pedig 30 cent belépti díjat fizetnek, a mint az a lapunk mai számában közölt hirdetés is olvasható.

SENT GYÖRGY NAPI BAL.

A magyar görög katolikus egyház mulatsága a Kossuth Körben lesz.
Youngstown, O. — A Szent Györgyről elnevezett magyar görög katolikus egyház e hó 26-án, azaz hétfőn este 7 órai kezdettel nagyszabású táncmulatságot rendez a Kossuth Körben.

KEDVEZŐ ALKALOM.

Az Első Magyar Szent Imre herceg férfi és női betegsegélyző és temetkezési egyetnek a 9-ik fiók osztálya megalakult 1919 július ötödik napján, Youngstown, Ohio-ban. Mivel hogy főosztályunk New Brunswick, N. J.-ben van, kedvező alkalmat nyújtott fiókostálynok részére május és június hónapban. Tehát vegyék szíves tudomásul tisztelt honfitársaim és hölgyeim, hogy a kinek óhajja van egyetünkhez csatlakozni, május 2-án tartjuk rendez gyűlésünket délután 2 órakor Magdics Ferenc lakásán Crescent street 504. Egyetünk fizet heti 8 dollár betegsegélyt, 75 cent havi díj mellett. Minden keresztény nő is lehet egyetünk tagja, a jogot épen úgy élvezik, mint a férfi tagok. Minden tagot 15 évtől 45 évig felvesszünk. Május és június hónapban tehát a rendes beállási díjnak csak felét kell fizetni. Egyetünk annyi dollárt fizet, a hány tagja van. Egyetünk taglétszáma meghaladja a 800-at. Szíves pártfogókat kérve, maradjunk teljes tisztelettel egyetünk megbízásából: Soós H. János elnök, Szilágyi János jegyző és titkár, 1235 St. Clair Ave., Youngstown, O.

Legújabb Divat

A nagy árdragaság letörésére! Utólérhetetlenül divatos tavaszi

ÖLTÖNYÖK

Férfiak és Fiatalemberek részére
\$35-től \$50-ig
Kitűnő minőségű öltönyök ára \$60
Nehány Öltöny \$30
Egy és kétsoros fazon—Egy, két, három gombos model—
Csinos fazonok kivánatos színekben—
Megfelelő számok, sovány, kövér, rendes—
Minden darabon 10—15 dollárt takaríthat meg.
Az a tény, hogy számos üzletünk van, Önnek szolgál nagy előnyére.

Goodlow's Good Clothes

Férfiaknak és fiatalembereknek
Cleveland: 503-505 Prospect Ave.,
Akron: 124 So. Main St.
Youngstown: 107-109 W. Federal St.

Megelekedésről Jótállunk
Akron: 124 So. Main St.
Cleveland: 503-505 Prospect Ave.
Pittsburgh: 124 So. Main St.
Reading: 124 So. Main St.
Rochester: 124 So. Main St.
Scranton: 124 So. Main St.
Syracuse: 124 So. Main St.
Trenton: 124 So. Main St.
Terre Haute: 124 So. Main St.
Wilkes-Barre: 124 So. Main St.
Youngstown: 124 So. Main St.

Minden házban tartatik későn a BIZONYFŰ MAGYAR-ANGOL és ANGOL-MAGYAR SZOTÁRT vagyis TOLMAČS-KÖNYVET. A két kötetet fűrve \$2.25-ért küldi a Szabadság bérmentve. Siessen a rendeléssel, mert nem sokáig tart a kedvezményes ár. Küldje a pénzt készpénz, Money Order, alakjában pontos címével erre a címre: Szabadság, Szótár-Osztály, Box 171, Cleveland, O.
Kovachy M. Andor
Ügyvéd és jogtanácsos
657 Society for Savings Building
Cleveland, O.
Telefon: Main 1532 Central 1208-K.
Büro iroda: 9107 Buckeye Road.
Irodai órák: 1 óráról 7 óráig.

A WARREN, O-i ELSŐ MAGYAR FÉRFI ÉS NŐI BS. EGYLET
1920. MÁJUS HÓ 1-ÉN
a Walnut Streeti Roman Hallban
NAGY BÁLT
rendez az amerikai és magyar zászló alapjára.
Belépti díj: Nőknek 30 cent, Férfiaknak 55 cent
Kezdeté délután 5 órakor.
A zenét Rigó Jancsi zenekara szolgáltatja.
Szeretettel hív meg mindenkit a Rendezőségre.

Uj Butcher és Hentes üzlet Akronban.
Értesitem az akroni magyarságot, hogy a vevőim kényelmére, jó hírűvű grocery üzletemben
MÉSZÁRSZÉKET
állítottam be, a hol a legjobb minőségű friss vágású marha, borjú és disznóhúsok, valamint ó-hazai módra szakember által készített hurka, kolbász, paprikás, szalonna és mindennemű füstölt húsok és felvágottak mérsékelt áron lesznek minden időben kiszolgálva. Kérve a magyarság szíves pártfogását.
PAPP VINCE
Grocery és Butcher üzlete
651 SO. MAIN STR. AKRON, OHIO

GYORS ENYHÜLÉS
Tulerőltetés a néhai munkától, általános fáradtság, merev izmok és csuklók, fájós hát, merevedés és ficamodások fájdalommal rojtán enyhíthet
PAIN-EXPELLER
aszonali házmunka által "SARÁT A SZÜKSÉGBEN".
Azon említdök, akik már kipróbálták a Pain-Expeller áldásos haterejét, azt több nélkülözni nem tudják.
Csak egy Pain-Expeller létezik; és az az Ön biztonságáért lett lltva
A Horgony Védjegygel
Ha a Pain-Expeller tartalmazó csomag nincs ellátva a HORGONY védjegyével, akkor az nem a valódi és azt utasítsa vissza, 35 és 70 centes utveben minden gyógyszertárban, kapható.
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York.

Divat
etérésére!
divatos

"Sussex" modellünk

W's
hes
bereknek
pect Ave.,
n St.
Federal St.

Jótállunk

pontos címével erre
Szabadság, Szótár-
171, Cleveland, O.

hy M. Andor
éd és jogtanácsos
for Savings Building
Cleveland, O.
1882. Central 1567-K.
1882. Central 1567-K.
1882. Central 1567-K.
1882. Central 1567-K.

R FÉRFI ÉS

-ÉN
Hallban

szló alapjára.

aknak 55 cent

kor.

szolgáltatja.

Rendezőség.

Akronban.

a vevőim kényel-

KET

ágásu marha, borjú

kember által készi-

mindennemű fiúbit

minden időben ki-

CE

ete

KRON, OHIO

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

MEGRENDÍTŐ GYERMEKHALÁL.

As utca esővíze nyelte el.
Portvue, Pa. A McKeesport
Timpla Company gyártelepe
mellett, a Liberty streeten paj-
zám jövedvel játszadozott a
középvéki gyermekesereg. Köz-
tük a hat éves kis Blair Leroy
Jones, akinek sejtelve sem
volt, hogy a víz sodra a nyit-
ott esatorna nyílása felé tart.
A magasabb vidékről össze-
folyt víztömeg végre is elkap-
ta a kis fiút, s oly szerencsét-
lenül ragadta őt magával egye-
nesen a esatorna nyílásának,
hogy a gyermek észrevétlenül
eltűnt.

Csak a mikor a vízszin ma-
gassága egyre növekedett, s
rájötték, hogy a esatorna eldu-
gult, s annak kitisztításához
fogtak, találtak rá a kis gyer-
mek élettelen tetemére, s nagy
riadalmat okozott, amikor a
munkás kiemelte az iszapos
esőlehel.

Nyomban megkísérelték pul-
motor utján előre keltését, de
már késő volt, s az orvos a ha-
lál bekövetkezését állapította
meg. A kis fiút azonban felis-
merték, s értesítették kétség-
beesett szüleit.

A SZIBÉRIAI HADIFOGLYOK MEGMENTÉSÉRT.

Stamford, Conn. — A hely-
beli magyarság is megmozdult,
hogy szerencsétlen, sanyilódó
véreinket a szibériai hadifog-
sághól hazajuttathassa. E hó
18-dikán nyilvános népgyűlést
rendeztek, hol már is szép
számban jöttek a szeretet adó-
mányok. Eme kezdettel most
rendszeres gyűjtési mozgalom
indult meg. Hisszük, hogy az
eredmény méltó lesz a stam-
fordi magyarok jó híréhez, mely-
lyet a magyar gyermekek meg-
mentése érdekében lefolytatott
gyűjtési mozgalomnál oly pél-
dásan gyarapított.

AMERIKAI MAGYAR SZINTÁRSULAT

CHICAGOBAN ÉS
KÖRNYÉKEN.

Chicago előadások:

A Central Music Hallban
64 E. Van Buren Street

Péntek, április 30, este
8 órakor Tayfun.

Szombat, május 1. este
8 órakor Sári.

Vasárnap, május 2.
este 8 órakor Csókkirály-
nő.

Vidéki előadások:

BURNSIDE:
Vasárnap, Május hó
2-án, délután Phisian
Temple, Sári.

SO. BEND:
Kedd, április 27, este.
Magyar Ház, Csók-
királynő.

GARY:
Szerda, április 28, este
Csókkirálynő.

EAST CHICAGO:
Csütörtök, április 29,
este, Columbia Hall,
Sári.

EAST CHICAGO:
Hétfő, május 3, Colum-
bia Hall, Csókkirálynő

INDIANA HARBOR:
Kedd, május 4. Audi-
torium, Sári.

SO. BEND:
Szerda, május 5, Ma-
gyar Ház, Sári.

Fenti előadásokra számos Ma-
gyar Útlevelel és a társulat
megbizottjainál már is lehet je-
gyet kapni.

A Szentáruházi vezetőségé tisz-
telettel hívja meg a nagyközön-
séget az előadások megtekinté-
sére.

95-96

A Verhovay Segélyegy- let delegátusainak figyelmébe.

Szives tudomására hozzuk a má-
jus 17-én tartandó Verhovay kan-
vencióra érkező delegátusoknak,
hogy a fogadó és elszállásoló bizot-
tság megkezdte működését és így
mindazon delegátus tagestvérek,
kik azt óhajtják, hogy a bizottság
gondoskodjék részükre szállásról,
ertesítsék a bizottság jegyzőjét,
hogy milyen szállást igényelnek;
fogadóban vagy a család-
óhajtanak-e megállni. A bizottság
mindenki melegegésére óhajtja
az elszállásolást rendezni, így kér-
jük ebbeli igényüket minél előbb a
bizottsági jegyzőnél bejelenteni,
kinek címe: Stephen Oleksa, 1803
West 57th St., Cleveland, Ohio.

Tagtestvéri szeretettel
Torda Jakab, Oleksa István,
elnök. je gy z ő.
96, 8, 101, 104

A RABMAGYAROK MEGHALLGATÁSA.

A leechburgi magyarság gyűj-
tése a szibériai hadifoglyok ja-
vára.

Leechburg, Pa. — A szibé-
riai rabmagyarok segélykiáltá-
sa eljutott a Szabadság hasá-
bjain minden magyar lakta, ame-
rikai városba, telepre. A leech-
burgi magyarok nem gyűlöszet-
tek, tanácskoztak, hanem két
jólétkü munkás ember, Kuzmós
Ferené és Kántor József vet-
ték kezükbe a magyar nemzet
beesületűgét, s minden tévoa
nélküli gyűjtéshez fogtak. Csak
szombat és vasárnap végezhet-
nek eredményes munkát, s az
elmúlt hét e két utolsó napján,
aig öt órai munkával közel
100 dollár gyűjtötték össze.
Lelkes munkájukat most
szombat és vasárnap folytatják.
Be fognak kopogtatni minden
magyar ház ajtaján, s a leech-
burgi magyarság a cselekvés
terén is be fogja igazolni, hogy
rabmagyarjaink segítségére
némesek szíveiket, de erszé-
nyeiket is megnyitják.

A gyűjtés eredményét és a
lelkes adakozók névsorát a
Szabadság nyilvánosan fogja
közreadni.

MCKEESPORTI HIREK.

AZ ESTI ISKOLAK ÉVZÁRÓ UNNEPÉLYE.

A McKeesport város összes
nyilvános iskoláiban működő
esti iskolák szombaton, április
24-én este tartják meg évzáró
ünnepeleket a Locust street
és Shaw avenue sarkán levő
Junior High School épületében.
Az ünnepély műsora kiválókép
zene és hangverseny számokból
áll.

A programm egyes számaít az
esti iskolákban résztvevő ösz-
szes nemzetiségű csoportjai
vállalták, köztük a bensülött
amerikaiak csoportjával.

A tavalyi ünnepélynek ha-
sonló programja volt, amely
nagy sikert aratott, s nagy él-
vezetet nyújtott az összes részt-
vevőknek. A tavalyi ünnepély
közönsége közel hétszázra te-
heto, nyolc nemzetiségű képvise-
letében, s a rendező bizottság
bizik abban, hogy ezuttal még
többben lesznek, akik e kedves
évszázó ünnep iránt érdeklőd-
nek, s ezuton is szívesen hív-
ják meg a város lakosságát é
valóban érdekesnek ígérkező
zeneestélyre.

ELHUNYT FIÚCSKA.

Kacsó András és nejeének
3-ik utcai lakásában mélyeséges
szomorúság váltotta fel a csa-
lád örömet. Alig négy hónapos
kis András fiukat elragadta a
halál. Temetésén öszinte rész-
vét nyilvánult meg a derék
magyar család iránt.

VIKTOR E. FAITH

Coneaugh, Pa. Johnstown, Pa.
Magyar pénzüldő és hajójegy irodája
A legelőbb napl árfalyom m-
lett küldök Magyarország minden
részebe pénzt, teljes feloldás mel-
lett. Ezeknek mindenki meggyor-
sában és a legm-nyosabb árral be-
szerezheti nálunk hajójegyét.
Mindem ügyében teljes bizalommal
fordulhat hozzám, mert már 25 éve
szolgálok magyarok ügyét hon-
fitársaim közegelegésére.
Főiroda: 125-127 Chestnut Str.
(Canton City) Johnstown, Pa.
Fildiroda: 80 Main St.
Coneaugh, Pa.

Honfitársaink nagy része kísérő felügyelete alatt utazik haza.

ZARÓ C. HENRY magyar bankár honfitársaink nagy részét
kísérő felügyelete alatt küldi, aki New Yorkból Európába vi-
zi az utasokat. Elhatározta, hogy elküldi megbízottját és így
mindazok, akik hajójegyükre segítséggel utaznak, az
Egyesült Államokból való távozásuk pillanatától Európába
érkezésükig megkíméltetnek minden kellemetlenségtől. Záró
C. Henry megbízottja gondoskodik és utána néz annak, hogy
az utasok podgyászi meg legyenek védve a felesleges vizs-
gálatoktól és érintetlenül jussanak rendeltetésiük helyére.
Mindazok, akik csatlakozni óhajtanak ehhez a csoporthoz,
azonnal lépjenek érintkezésbe Záró C. Henry magyar ban-
kárral.

HOZZÁTARTOZÓK KIHOTATÁSA EURÓPÁBÓL

ZARÓ C. HENRY megbízottja egyszermind felkeresi azoknak a honfitársaink-
nak rokonaít is, akiket ki akarnak hoztatni. A megbízott kifizeti továbbá mindazo-
kat a "pénzeket, amelyeket ZARÓ C. HENRY New York állam bankfelügyelete alatt
álló bankár által küldtek.

Mindazok, akiknek szándékukban áll hozzátartozóik kihozatása, vagy a kik
pénzt óhajtanak küldeni számukra forduljanak felviágosításért Záró C. Henry magyar
bankárhoz.

Pénzküldés

ZARÓ C. HENRY, New York állam bankfelügyelete alatt. Álló bankár fel van
hatalmazva a kábel és posta utján való legalacsonyabb árak mellett pénzküldésre.

Pénzváltás

ZARÓ C. HENRY, New York állam bankfelügyelete alatt álló bankárnak min-
denkor nagyobb mennyiségű arany, ezüst és papírpénz van készletben, amelyet a leg-
előcsőbb napi áron ad el.

Követelések behajtása

ZARÓ C. HENRY, New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár segíté-
gére van honfitársainak bérek és más címen járó pénzek behajtásában.

Liberty Bondok

ZARÓ C. HENRY, New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár Liberty
Bondokat a legmagasabb napi áron vesz.

Utlevelek

ZARÓ C. HENRY külön alkalmazottat tart abból a céből, hogy segítséget
nyújtson honfitársainak az utlevelek megszerzésében. Ennek az alkalmazottnak
szolgálatá teljesen díjtalan.

Jöjjen személyesen vagy írjon

ZARÓ C. HENRY

Bankár
39 Cooper Square, New York City

ZSEBMEZSÉS A VILLAMO- SON.

Theodor Sallas tett panaszt a
rendőrségen, hogy a wilmér-
dingi villamos kocsiiban a Hueyt
street közelében zseb-
metsző áldozatául esett, akik
150 dollár készpénztől, s egy
700 dollár értékű gyémánt gyü-
rűjétől fosztották meg. A rend-
őrség megindította a nyomoz-
ást, de idáig eredménytelenül.

SZERENCSES UTJA

lesz az ÓHAZÁBA annak, aki csatlakozik a mi május 11-én KISÉRŐNK
FELÜGYELETE ALATT induló csoportunkhoz.

Nem kell aggodnia sem a családja, sem a magya, vagy kofferja miatt,
mert a mi kísérőnk mindenkire és mindenre VIGYAZNI FOG mindaddig, a
mi csak meg nem ERKEZIK A SZULÓFALUJÁBA. A hajó a FABRE
LINE-nak gyönyörű s a magyarok által közkedvelt hajója, a

S. S. CANADA

HAJÓJEGY TRIESTTIG \$85.35 és \$5.00 ADÓ.
Jelentkezzék azonnal!

- First National Bank
DUQUESNE, PA.
- Joe. Roth & Son
MCKEESPORT, PA.
- Monongahela Trust Company
HOMESTEAD, PA.
- JOHN NEMETH JR.
Káldor Gyula, Manager
437 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
Wabash vasuti állomás mellett
- Gyöngyösi Gyula
721 E. Broad Street
TRENTON, N. J.
- MATHE ES ROMAN
162 Paterson St., Cor. French St.
NEW BRUNSWICK, N. J.
- YUONKA TESVÉREK
CHROME, N. J.
- RÁCZ JÓZSEF,
386 Hancock Avenue
BRIDGEPORT, CONN.
- JOSEPH PEARL
819 E. 3rd Street és
801 East 3rd Street
BETHLEHEM, PA.
- MAGYAR BÁNYÁSZ OTTHON
Róna Armánc, Manager
75 E. 102 St., NEW YORK CITY

FRENCH LINE

COMPAGNIE GENERALE
TRANSATLANTIQUE
MAGYARORSZAGBA
Havren át

Gyors négygépés és Duplaca-
varu Hajók

Lorraine ..... Május 1
Leopoldina ..... Május 11
France ..... Május 12
Savoie ..... Május 22

A Csecho-Slovák kormány kül-
ön képviselője várja az utaso-
kat hajóink megerkezésénél
Havren-ban és azonnal utazási
céjük felé továbbítja.

A francia vonal hajóin a Cse-
cho-Slovák katonák ezrei utaz-
tak a háború alatt minden baj
nélkül.
Jegyekért és árakért fordul-
jon a

Társaság Irodájához,
19 State Str. New York
vagy helyi ügynökeinkhez.

N.G.I. NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA LA VELOCE

NEW YORK—PHILADELPHIA-ból
NAPOLY ÉS GENUA FELÉ.
NEW YORK—PHILADELPHIA-ból
TRIESTE GENUÁN AT.

Duca D'Aosta ..... Május 22
Palasciano ..... Junius 8

ITALIA AMERICA

Society of Maritime Trade Inc.
1 STATE STREET, NEW YORK.

Megerkezett az ó-hazából
KRAFT LIPOT CSALÁDJA
Ön is kihozathatja családját. En
elkészítem a kihozatáshoz szük-
sleges okmányokat.
Ingyen adok felvilágosítást
minden ügyben.

TÖRÖK KÁROLY
IRODÁJA
1716 Second Avenue
New York, N. Y.

MEGBIZOTTUNK

fogja a magyarságot
MAJUS VÉGÉN
az óhazába rendelté-
ési helyére
KISÉRNI.

Csatlakozzon Ön is e
magyarsághoz és
meg lesz kimerve az
uton sok kellemet-
ségtől. Irjon e címre:

MORRIS ENGEL BANKÁR

129 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

A Magyar Bányász

NAGY KOFFERT BÁT-
RAN VIHET MAGAVÁL,
HA TRIESTZEN KE-
RESZTÜL UTAZIK AZ
ÓHAZÁBA.

MAR EDDIG IS SZAMOS
LEVELET KAPTUNK
UTASAINKTÓL,
HOGY

A KOFFEREKET MÉG CSAK KI SEM NYITOTTÁK.

és szerencsésen haza értek
velök.

MAJUS 5-ÉN KISÉ-
RŐVEL UTAZHAT
AZ ÓHAZÁBA.

Irjon felvilágosításért a

Magyar Bányász Otthon-hoz.

75 EAST 10th STR.,
NEW YORK, N. Y.

MINDENKINEK

megszerzem az UTLEVELET a legrövidebb idő alatt
CSALÁDJA
kihozatalához szükséges okmányokat elkészítem
HAJÓJEGYEKET
az összes vonalokra eladók.

PÉNZZ
a világ bármely részébe TELJES FELELŐSÉG mellett küldök
a legelőnyösebb napi árfalyom.

TÖRVÉNYES
hazai képzémet bármily öszegben mindig kaphat nálam.
VAGYONÁT
ne bizza idegen, ismeretlen ügynökre, hanem jöjjon személyesen
vagy írjon

ÁLLAMI FELÜGYELET

alatt álló bankomban:
JOHN NEMETH, Jr., Banker
437 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.
A Wabash vasut állomás közelében.

A SPRINGDALEI REF. EGYHAZ HIREI.

Az Önképzőkör mulatsága.
A most alakult Springdalei
Magyar Önképzőkör lelkes tag-
jai szombaton, április 24-én este
a Magyar Otthon termében
nagy szabású tánemulatót
rendeznek, amely alkalommal
első bemutatkozásuk gyanánt
előadják az Április holdnájai
című egyfelvonásos, rendkívül
mulattató vígjátékot is. A da-
rabban, amelyre a fiatalok igen
nagy buzgalommal készülnek a
következők fognak szerepelni:
Maecskássy Gábor ügyvéd: Szal-

kay Lajos, Ella, Margit leányai
Nagy Mariska és Koleszár Margit;
Vass, barátja: Bihari Endre;
Kovács Imre földbírtokos;
Bunna Lajos, Sallay, barátja;
Ungor Lajos, Kovács István
temetésrendező; Szatmári Endre;
Barnabás, segédje: ifj. F.
Kiss Endre.

A mulatságon Bandi Miska
közkedvelt bandája fog játszani.
Az Önképzőkör tagjai erő-
sen remélik, hogy a springda-
lei és vidéki magyarság nagy
számban fog megjelenni az ér-
dekesnek ígérkező estén s bá-
torítani fogja őket pártfogásá-
val a további munkára.

HA CSALÁDJÁT KIHOTATNI AKARJA,

megszerzem a szükséges okmányokat.
HA AZ Ó-HAZÁBA AKAR UTAZNI,
azonnal hajóra ültetem.

Podgyászt hazáig bebiztosítom.
MARSICS JÁNOS

törv. hajójegy, pénzküldő és kivándorlási irodája
279-10th Avenue, New York, N. Y.
corner 26-ik utca

PERTH AMBOY, N. J.

Pénzt küldünk, Hajójegyet eladunk
Magyarországra, Ausztriába, Németországra, Cseho-Szlovák-
kiába és a világ minden részébe
Azok, akik Európába óhajtanak utazni, sziveskedjenek írni,
vagy személyesen eljönni.

JACOB GOLDBERGER, Bankár
430-432 State Street, Perth Amboy, N. J.
Takarékpótekek után 4 százalékos kamatot fizetünk.
ESTABLISHED 1888

UTLEVELEKET

beszerzünk mindenki részére.
Jelentkezzen azonnal irodáinkban, aki az óhazába
utazni akar.

Hajójegyeket eladunk minden vonalra.
Küldünk pénzt az óhazába egyszerűen és
siürgönyileg.

HIRSCHFELD BROS.

Magyar Pénzküldési és Hajójegy Irodák
Városi iroda: 68 Griswold Street.
Delray iroda: 2140 W. Jefferson Avenue.
DETROIT, MICH.

Nyitva este 9 óráig.

ÓVAKODJÉK A ZSEBTOLVAJOKTÓL

A nagy város tele van veszedelmekkel.
A tapasztalatlan vidékit mindenki ki akarja
fosztani. Vidéki utas okosan teszi, ha utlevélet
és hajójegyet nem nagy városban szerzi be.

Csipó Lajosnál

Perth Amboyban nincs kitéve a nagy város ve-
szélyeinek csendes, és becsületes környezetben
töltheti ott el a pár napot, míg hajója elindul.
HAJÓJEGYET ott bármelyik hajóra kaphat.
UTLEVELET a leggyorsabban megkaphatja.
SÜRGÖNYI ÉS POSTAI PENZKÜLDÉS
JÓTALLÁS MELLETT.

CSIPÓ LAJOS

477 STATE ST., PERTH AMBOY, N. J.

KIS HIRDETESEK

ARSZABASA. KERESTETES, MUNKAT NYER...

MUNKASOK

az összes osztalyokba felvetetnek. Gépmodlisok, Core készitok...

THE BUCKEYE STEEL CASTINGS CO.

Columbus, Ohio

ŐNTÖK

Gépjöntvényekre és MUNKASOK felvetetnek.

WESTINGHOUSE ELECTRIC & MFG. CO.

A W. 58-ik utca végén.

OFFICE BOY jó fizetéssel

azonnal felvételt. Kitiűnő alkalom az előrehaladásra.

1000 családot

és magányosokat keresünk cukorrepára munkát Michigan államban.

SALESMENEKET KERESÜNK

kiknek autómobiljuk van, nagy forgalmú iródnában. Felvitelisért személyesen az iródnában.

Salesmen

Egynégy keresetnek hányalek eladására, közel az East Sidei magányosokhoz. Ugyes emberek \$100-\$200-ig kereshetnek hetenként.

NAPSZAMOSOK

állandó munkára felvételt. Jelentkezéskor azonnal.

B.L. MARBLE CHAIR CO.

Stop 22, A. B. C. Line Bedford, Ohio

TRIP-KALAPASOLÓK

Rough készitások Napszamosok és Általános gyári munkások felvételt.

FAIRMOUNT TOOL AND FORGING CO.

10611 Quincy 96-97 V 98-101

BUTORFINISHEREK

állandó munkára felvételt.

THE WATKINS CO.

8911 Lorain Ave. 95-97 V

OFFICE BOY felvételt

A Szabadság főirodájában, 700 Huron Rd., Cleveland, O.

100 Cukorrépa munkás felvétetik

magányosok és családok

Ebben az időnyben 10 ezer akor földet kell megművelni. 22-24 inches sorokért 30 dollár fizetünk akereként.

CLEVELAND, O. John Weizer

8935 Buckeye Road; Fred Rosenbaum, 9195 Manor Avenue.

DETROIT, MICH. Gust Kaminsky

136 Anderson Ave., Joe Prokopp, 618 South Ave., John Keszy, 181 West End Avenue.

TOLEDO, O. Andy Buseniski

224 Caledonia Avenue.

Családos Cukorrépa Munkásokat

keresünk a Continental Sugar Co. részére jó, egészséges foglalkozást az egész család részére.

LEANYOK

ipartelepen állandó, jól fizetett munkára felvételt.

NŐK

21 évnél idősebb nőket keresünk fémturner munkára.

Continental Sugar Company

Toledo, Ohio

FA MUNKAS GEPEN DOLGOZNI

kerestetik NATIONAL SANITARY MFG. CO.

EGY ÚGYES LEANY

vagy asszony hávezetőnőnek egy két tagu iri magyar családhoz felvételt.

ANOLUL BEERLEO

keresünk a Continental Sugar Co. részére jó, egészséges foglalkozást az egész család részére.

FORMALÓ MUNKASOK

Famunkás formálók egysejri autómobil munkára felvételt.

PEERLESS MOTOR CAR CO.

E. B. 93rd és Quincy No. 2 Telep

FIUK

ipartelepen állandó, jól fizetett munkára felvételt.

MUNKAT KERES - PÁRFI

EGY 45 ÉVES ember farmi munkát keres a Michigan államban.

ANGOLUL, magyarországi

és a szláv nyelveket beszélő iródi gyakorlati bíró fiatal ember keres megfelelő alkalmazást bankban vagy hasonló üzletben.

MUNKAT KERES - PÁRFI

EGY 45 ÉVES ember farmi munkát keres a Michigan államban.

ANGOLUL, magyarországi

és a szláv nyelveket beszélő iródi gyakorlati bíró fiatal ember keres megfelelő alkalmazást bankban vagy hasonló üzletben.

LEANYOK

felvételt a Distillata üvegező osztályba

CITY ICE DELIVERY CO.

1542 East 24th St. Cleveland, O.

KERESÉK

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

KERESTETÉS

PIPAK EMBEREKET KERESÜNK akik szeretik a dohányt.

KERESTETÉS

EGY 45 ÉVES ember szerszám megismerkedni háztól tisztességes övvel asszonyal, hománnyal megkötve.

VASÁRNAP

Stabadsag Sunday Magazine

Az elégedetlen kötőrő.

A YOKOHAMÁBA vezető uton történt, ahol cédrusok között áll Kamakura szentélye. A zarándokok gyakori látogatásai miatt lelkiismeretesen gondozzák és virágos teaházak veszik körül. A Japánok életük legnagyobb részét isteneik látogatásával töltik; szobraikra apró kövecskéket dobálnak s ha azok rajta maradnak, fohászuk meghallgatott.

Egyik halmot, hol a vallásos hódolat eme tárgyai voltak felhalmozva, egy Ramuki nevezetű kötőrő örízte, ki végtelen ügyességgel zuzta apróra a köveket. Kis kalapácsával legömbölyített parittyá-alakot adott nekik és madarakhoz hasonlóan, szinte maguktól ereszkedtek az imádott bálvány fejére vagy vállára.

De Ramuki nem volt sorsával megelégedve. A derék Ramuki lázongó természet volt s jóllehet mesterségével jó adag rizst keresett naponta, azt találta, a világ nincs rendén és az emberek nem egyenlők. Egy este, ahogy ép teázott az egyik vendégszerető teaházakában, látta, hogy egy gazdag kövér polgár mint halad arra gyaloghintójában, melyet két gyorslábú djinriki vitt szélvészgyorsasággal. És arról ábrándozott, hogy e gazdag ékköves, csillogó ruhába öltözött polgár ő lehetne.

— Csak téled függ — mondta nevetve az őt kiszolgáló esinos leány. — Menj és dobj köveket a szomszédos fából faragott Buddhára. Ő a teljesítő kívánságok istene. A te kérésedet sem fogja megtagadni, ha kövecskét hajítasz tenyerébe, amely örökké tárva van a legesekélyebb adomány befogadására is.

Amit mondott a csinos lány, csak gunyból mondta, de ő minden szót készpénznek vett. Elment a szent ligetbe és sikerült neki az előirt távolságból hat lapos, kerek követ a teljesülő kívánságok istenének tenyerébe hajítani. És Ramukiból kövér, pocakos polgár lett, meséli a legenda.

Alighogy e különös inkarnáció megesejt vele s ijedtében a kibomlott haju muzmá elillant, megjelent a mikádó és császári testőrsége. Nem lehetett tudni, hogy hova igyekezett a hatalmas mikádó, de arany hintóját négy ló huzta; láthatatlan volt és szent, ahogy egy mennyei származású uralkodóhoz illik. Az előhad, mely az utat söpörte, meglökte és felborította Ramukit, aki csak esoda folytán menekült meg a lovak patái alól.

— Ah! — kiáltotta a porban fetrengve — ha én mikádó lehetnék!

Abban a szempillantásban azzá lett. Ő volt az, aki az arany hintóban a térdreborult tömeg előtt dühösen folytatta útját, minden emberi szem elől elrejtve.

De a selymes, bíboros koesi egyik hasadékrán keresztül megpillantotta a Fusi-Yamát, a Japánok imádott hegyét, ahogy a kék égbe rózsásan belerajzolódtak körvonalai.

— Még szebb lehet, mint mikádónak lenni, — gondolta Ramuki — ha a Fusi-Yama lehetnék.

S egy szempillantás alatt Fusi-Yamává vált.

Ahogy Fusi-Yama lett a kötőrő, türehtetlen, irtóztató meleget érzett bensejében. Örült kánikula volt és az égő nap forró parázként sütötte csucsát, oldalait. Japán szinte tüzelt lábainál, a patakok kiszáradtak, a folyamokban forni látszott a víz, a tenger egy üst olvadt ólom. S hullottak a nippónok. Végtelen átok szállt lombtalan erdein keresztül csucsáig és ahogy egy bárányfelhő felette végigsuhant az égbolton, a kétségbeesett Ramuki e felhő kívánt lenni. Ezuttal is meghallgatta kérését a teljesülő kívánságok istene és az örökösen elégedetlen fehér felhőként lebegett a világűrben és elvonta a nap tikkasztó, gyilkos melegét.

De ez a felhő, amely oly kicsinek látszott, rengeteg kiterjedéssel bírt, sem kisebb, sem nagyobb nem volt, mint a földgömb. Egy maga egy egész vizözönt rejtegetett bensejében, de egy rettenetes örült vizözönt, amely képes lett volna minden embert, minden élő lényt kipusztítani, a halak kivételével, melyek vele együtt kerülnek meg a gömböt. Ramuki pereről-perere duzzadt és egy mesebeli tömlőhöz hasonlóan szétpukkadt és harmincegy ójjel és harmincegy nappal szüntelenül esett Japánban és a víz elárasztott háromezer szigetet. Még a nyomukat sem lehetett látni. A városok a földbe süllyedtek; az erdők gyökereitől ott uszkáltak a vizen s a csonka fatörzsek magukkal ragadták az ex-nippon nép hulláit. Megtörtént a végrombolás. Ramuki, réműlettől megsemmisülten, kétségbeesetten vándorolt magát, hogy istencsapása hazájának. Nem tudta, minő varázsigt használjon, hogy legalább a maradványokat, a hegyeket megmenthesse.

Eszébe jutott, hogy a szél az eső kimonódott ellensége.

— Szél akarok lenni — mondotta.

Az lett, de minő szél. Ő volt az, akít minden ördögnél rosszabbnak neveztek. S a hegyek mind összeomlottak, belezuhantak a völgyekbe. S a nagy keleti birodalomból nem maradt egyéb, mint a magasztos Fusi-Yama, az is lefejezve — de megdönthetetlenül — Kamakura utján egy szikla.

Egy közönséges szikla.

És ezen a sziklán ült az a fiatal muzmá és hosszú hajtűkkel tüzködte hajába a puha pillangós szallagot.

— Ah, bárcsak az a szikla lehetnék, ahol te pihensz — szónokolta a szerelmes kötőrő, ki kigyógyult dicsőségre, vagyonra, hatalomra vágyó nyugtalan ábrándjaiból.

A muzmá felkelt, kezébe adta kis kalapácsát, melyet eltett számára és nyugodtan, okosan, halála napjáig művészettel törögette a szikla darabjait lapos, kerek kövecskékké, a melyeket az istenek fejéhez dobna a hívők, hogy kegyes legyen irántuk.

RÁKÓCZI HALÁLA

Mármora partján, Rodostó felett
Illatos szárnyán leng a kikelet,
Bimbóhontó nap sugara ragyog,
Az ég s a föld ujjongó a vigalomban!
— S könnyhullajtó keserű siralomban
Busonganak a szegény magyarok,
A szegény magyarok.

A bujdosók... nevük is bus, borus...
Mind hős dalja, mind cserfa-koszorus,
Magyar szabadság vitéze vala!
S kinek bátran néztek mindig szemébe:
Ejti most őket néma döbbenésbe
Az enyészet, a halál angyala,
A halál angyala.

Halkan járnak, hogy zajt ne verjenek,
Mint hervadt tájon sápadt levelek.
Ujjonghat már nekik a vig tavasz!
Ok bus avarban, siró őszben járnak,
Utjukon tégely... romok... sírok... árnyak...
Lelkükre sötét gyász-felhő havaz,
Hajh, gyász-felhő havaz!

Gyűlnek, gyülekeznek a szomoru házban,
Ott fekszik Rákóczi nagy, halálos lábán.
Egyszerű faágyát némán körülállják
S hűlő ajakának bucsuzó beszédit
— Lelke szentígeit —
Mint papét a hívők, áhitattal várják.

Föltékint a beteg. Bágyadt szeme-párja
Széled szeretettel hivat bejárja.
Majd kipirul arca, szemében tűz gyulad.
S míg végsőt fobbán a hunyó élet-fáklya
Föllobogó lángja
Bevilágítja a jövendőt s a multat.

"Magyarok Istene! — tör fohász az égre —
Te küldtél el engem. Te tudod, mi végre.
Szent ügyünk védelmét rám parancsod bista.
Forgattam híven, míg gyöngye erőm tartott,
Elejtén a kardot,
Te erős kezzedbe adom im most vissza.

Te tudod, mit tettem, azt is, mit nem tettem.
Vesd a mértékbe és tégy törvényt felettem.
Te tudod, mi vala célja harcainknak,
Önző hatalomra nem tört e kéz s elme,
— Hazám szent szerelme
Fénylött csak utamra, mint vezető csillag..."

Elesuklik a száva. Leszáll künn az alkony.
Enyhé szellő lendül a Mármora-parton.
Ínt a fejedelem. Az ablak kitarul...
S tavasz illatától, mi szívébe árad,
Erőt kap a fáradt.
— Onnan jön tán a szent, édes honi tájrul...

"Nemzetünk sebei fölzakadozának...
— Szól s újra megcsendül érce szép szavának,
Száz sajtó sebéből csurgott piros vére,
Sulyos fegyverünkkel, sújtó két kezünkkel
— Szívünkkel, lelkünkkel —
Csak ezerjófívet vágunk mi sebére..."

Ugy-e, én fiaim, deli szép vitézim?
Berecsényim, Bottyánom, régi Bezerédym!
Rongyos félistenek — dicső kuruc-tábor!...
Főgenerálisom... Károlyi Sándorom...
Hova lett táborom
A majtényi sikon?!... Hajh, Károlyi Sándor.

IRTA:
LAMPÉRTH GÉZA

"Hajh, Károlyi Sándor!" — zug a szobán
végig.
S henn rezeg a hangban, Dolhától Majtényig
Minden öröm és bu, dicsőség és szegény...
"Mennyi fényes csillag!" — szól valaki nézve
A ragyogó égre —
"S a miénk, a miénk örökre leméggyen..."

"Csak én távozom el, megyek is már, hívnak,
— Szól a fejedelem — nem megy le a csillag!
Mi bennem muló por, csak az válik rüggé.
Mint virrasztó fény, mint honszerelmes lélek
Ott égek, ott élek
A magyar lelkekben örök-mindörökké!

Oh, mi világság!... Jövendőkbe látok.
Száradjon könnyetek, szünjön zokogástok!
Napok, évek tűnnek, századok elmúlnak,
Emlékezés zöldje hervadhat felettünk,
De amit vetettünk,
Kikélnék a magvak s kalászbá borulnak!

Nagypéntek éjjele... de mily csodás hangok!
Himnuszok zsonganak s husvéti harangok!
Nevemet mint jelszót szájrul-szájra adják
Tisza-Duna partján s a kárpáti ormon...
Szent hitemre mondom:
Föltámad, fiaim, a magyar szabadság!...

És elnémul ajka... Mély csöndesség támad.
Fölszárad a könny és megenyhül a bánat:
"...Csitt... csöndesen fiuk, édes atyáink
alazik..."

Uj csillag gyul ki fenn tündökletes fényben,
S a gyásztele éjben
Csak a tengermoraj s halk imaszó hallszik.

A SZOMSZÉD LOVAI

IRTA:
MURAY KÁROLY

A SZOMSZÉDUNKNAK nagy hirtelen fölvitte az isten a dolgát s ettől az időtől kezdve úgy vélekedett, hogy nem érdemes gyalog járni s hogy egyáltalában nevétséges dolog a villamos vasutak vagy az omnibuszok használata. Az embert az aszfalton jobbra-balra lökdösik, a közúti vasutakon pedig holmi kellemetlen emberek szomszédságába jut. És mert így vélekedett és elég pénze volt, hát fiákkeres elintézte, Eleinte a küldte bérkocsisért, később azonban számolatlan fiákkeret bérelt egész hónapra s azt hitte, hogy most már muszáj neki koccsikázni.

Ilyetén módon nekünk is jó dolgunk volt, mert a szomszéd nagy gyönyörűséget talált abban, ha a koccsiját átengedhette vagy velünk együtt kikocsizhatott. Jó időben, rossz időben, délelőtt meg késő este hajszoltatta a lovakat, aminek az volt a következménye, hogy a fiákkeres ember fölemelte a bérösszeget. Az olyan ur, aki mindig koccsin ül s aki a szomszédainak is átengedi, már azért is többet fizessen, mert szereti a sebes hajtást, ami elvégre is megviseli a lovakat.

Amíg ez a bérkocsi rendelkezésére állott, addig mi bizonyos tekintélyre tettünk szert az ösmerőseink előtt, akik minduntalan koccsikázni láttak minket. Hol az Andrassy-uton, hol a ligetben, hol a Zugligetben, hol pedig más kiránduló helyek közelében. Az a hír kezdett szállongani, hogy főnyereményt csináltunk s hozzá még örököltünk is. Ebből meg önként folyik, hogy pénzt kértek tőlünk kölcsön s mivel nem adhattunk, hát snasz és komisz embereknek tartottak.

A szomszéd koccsizási és koccsiztatási szenvedélye pedig nőttön-nőtt, amivel egyidejűleg mi is megszoktuk ezt az uri állapotot, majdnem úgy vélekedvén, hogy valóban nem érdemes gyalog járni. A hivatalba is a szomszéd fogatján hajtattam, aminek néhány hónap múltán az volt a következménye, hogy görbe szemmel néztek reám és hihetetlen időkhöz tartottak pénztárvizsgálatot, valószínűleg ama reményben, hogy a fiákker költséget mint hiányt konstatálják, mert hogy a fizetéséből ilyen passziókra nem juthatott, az minden kétséget kizárt.

Egy napon a szomszéd olyanforma kijelentést tett, hogy ő meglehetősen nagy számár s hogy méltó volna a fejbeütésére. Számár pedig azért, hogy bérkocsit bérel. Ily módon ötezer forintot fizet ki évenként, amennyiért saját lovakat, saját koccsikat és saját koccsist is tarthatna. A koccsis olyan ruhába öltözék, ami az ő izlésének megfelelő s a lószerszámok az ő izlését képviselnék. Azután pedig a saját fogatán járna, ami mégis csak előkelőbb, mint a fiákker, ha mindjárt számolatlan is.

Hogy pedig ez az ötlet meglepte, hát utána járt a dolognak és számításokat csinált. A számok minden kétségen fölül konstatáltak, hogy a saját fogata jóval kevesebbe kerül, mint a bérkocsi. Így te-

hát a fiákkeresének fölmondott s egész urnak állt be. Kibérelt egy istállót koccsiszinnel együtt, vásárolt két lovat, két koccsit és koccsist fogadott. Megkötötte az alkut a széna- és zabszállítóval és megegyezett egy állatorvossal is, aki a lovak egészségét tartotta számon.

A tervezetések és a vásárlások stádiumában teljes programot állapított meg. Hogy t. i. hány órákor áll a fogat a ház elé nap mint nap, és mikor tér vissza az istállóba s a koccsiszinbe. Hogy hova és mikor rándulunk ki s hogy milyen föltűnő vágatásokat viszünk véghez. Különösen ez az utóbbi tette boldoggá. A lovak az övéi lesznek, tehát a koccsis úgy hajt, amint ő parancsolja s a fiákkeres sem esőváltja a fejét, amit gyakran megtett, aggódván a szegény párákért.

Meg kell vallani, hogy igen formás, jövéru és jó husban levő lovakhoz jutott. Gyönyörűség volt rájuk nézni, de csak illő távoból, mert rugtak. Erről a szomszéd győzőlött meg első sorban, aki hétfő nyomta az ágyat. De nem panaszkodott, sőt mosolygott, mert a saját lovai rugták meg.

Fölgyógyulása után intézkedett, hogy fogjanak s kevés idő múlva az inas már jelentette neki, hogy a fogat előállott. Mi már várakoztunk, mert az első kikocsizásban részünk volt. A szomszéd ugyanis kijelentette, hogy a boldogsága csak akkor lesz teljes, ha vele megyünk.

Az igazságot mondom, ha azzal hozakodom elő, hogy ezuttal kevélyebbek voltunk, mint máskor. Az a tudat, hogy nem bérkocsiban, de valóságos magánfogatban ültünk, bizonyos fölemelő hatással volt reánk, de különösen a szomszédra, aki még velünk szemben is holmi büszkeséget tanusított s aki egyáltalában nem volt olyan kedélyes és leereszkedő, mint máskor.

Mikor kint voltunk a szabadban, dolyfösen szólt a koccsishoz:

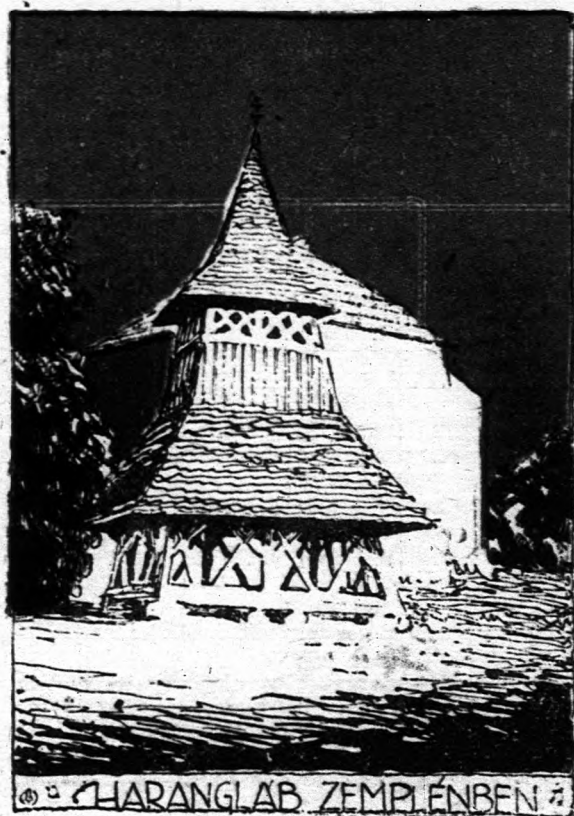
— Miska, ereszd meg azt a gyp-lőt!

Hát az kérem, ami ezután történt, nem is vágatás, hanem repülés volt. A két tüzesvérű állat úgy rohant előre, mintha nagy hirtelenében szárnyai nőttek volna. Alig tudták megállítani őket, pedig erre már azért is nagy szükség volt, mert a szomszéd kalapja leesett és mert ott állt előttünk a vasúti korlát s veszett sebesen robotott elő a gyorsvonat. A megállás, a kalap fölvevése után a szomszéd meglepetve látta, hogy a lovak erősen kiizzadtak, tajtékzottak s ráadásul ugyancsak fujtak. És ekkor történt, hogy a szomszédban megmozdult valami. Az a valami, ami minden emberben megmozdul akkor, mikor ló-

tulajdonos lesz. Ami azonban máskor nem igen jelentkezik az embereknek.

— Lassan hajts. Kimélni kell a szegény párákat.

(Folytatjuk.)

A MENYECSKE ÉS AZ UNOKA

ALÁMPA nem égett, csak az íróasztalon fénylett egy villamos körte a piros üvegrózsza kelyhében, az is a fal felé volt fordítva, a levegőt sűrű füst tette ködössé, úgy hogy valami tompa, vörös homály derengett a szobában. Dr. Éber Tamás, az elhagyott nőket és gyermekeket védő egyesület elnöke, a kályha mellett ült s elmélyedve pipázott; mikor a felesége benyitott hozzá. Az asszony ijedten megállt az ajtónál, mert a nagy füst miatt azt hitte, hogy valami baj történt, pár pillanatra meghökkenve kutatóan a tekintetével a homályban, azután besietett s fölésvarta a villamoslámpát. Mikor meglátta az urát, elképedve összecsapta a kezét.

— Hát te itt vagy? — kérdezte szörnyűkódva. — Jaj, hiszen itt megfullad az ember. Borzasztó. Hogy lehet ilyen levegőben ülni?

Éber bosszusan fészkelődni kezdett a szék ülésében, kivette szájából a pipát s a fal mellé akarta állítani, de hirtelen elfogta, a méreg s azért is visszavette.

— Ne lármázz — mondotta. — Gondolkoztam, hát pipáztam. Menj ki, ha nem tudsz itt maradni.

— Jó kifogás. Te mindig gondolkozol, csak hogy pipázhass, ugyiszlóvan éjjel-nappal szobában van a pipa. Mi jutott eszedbe megint?

Az öreg ur nem felelt, hanem indulatos pillantást vetett a feleségére, azután elfordította a fejét és dühnyögött valamit. Az asszony mulatságosnak találta Éber mérgelődését, hirtelen elnevette magát, odament hozzá, megölelte és össze-vissza csókolta. Az öreg ur kelletlenül el akarta tolni magától, a felesége azonban ellentállt, a nyakába kapaszkodott, nevére becézte, simogatta, csókoltatta, míg végre Éber megbékült. Az asszony akkor odahuzott egy széket és leült.

— No, most mond meg, öregem, min gondolkoztál megint?

— Azon, hogy nem jól van ez így, ahogy van — dühnyögte az öreg ur. — Tudom is én, miért, mostanában nem érzem jól magamat, mindig üresnek tetszik a házunk, unatkozom, ha itthon vagyok s valami zajt, valamit friss, vidám zenebonát kívánok ide. Mindig nyugtalan vagyok és sehoh se találok a helyemet. Valaki hiányzik innét.

Az asszony arcán esodálkozás jelent meg.

— Hiányzik? — kérdezte álméklődve. — Hiszen itthon vagyunk mindannyian, Gyuri is itthon van.

— Tudom — legyintett Éber. — De mégis... valaki kellene még ide.

— Ugyan ki?

Az öreg ur elfordította a tekintetét. Láthatólag zavarban volt s kínosan, szinte röstelkedve nyomkodta a pipájába a dohányt.

— Egy menyecske, meg egy unoka.

Az asszony meglepődött, egy pillanatra tágranyilt szemekkel bámult az urára, azután elkacagta magát.

— Jaj, te vén esacsi — kiáltott jókedvűen. — No, de ilyet... még min nem törí az eszed? Látszik, hogy nincs semmi dolgod.

Éber elvörösödött.

— Ne nevéss — förmedt dühösen az asszonyra. — Ezen nincs nevetni való. Persze te nem érzed a hiányukat, mert soha nem foglalkozol nőikkel meg gyermekekkel, mint én. Az egyesületben mindennap meglátogat néhány fiatalasszonyt és gyereket. Szép, okos, enniváló kis apróságok és szinte boldog vagyok, ha az ölembé ültethetem őket és elbeszélgethetek velük. Már az is boldoggá tesz, ha megsimogathatom puha arccskájukat vagy a hajukat. Aztán hazajövök és itthon nincs senki, csak nagy csönd meg unalom. Annyszor elgondoltam már, hogy milyen jó volna, ha itthon is lenne egy szép apróság, egy aranyos, rosszkodó, esintalan kis ördög, akivel eljátszozhatnék s aki fölforgatná ezt a nagy csöndöt a hancurozásával vagy akár a sírásával. Olyankor elfogott a düh. Itt van a Gyuri ma már harminc éves, de még mindig legény, noha más férfi az ő korában régén nős ember. Ez a haszontalan kölyök pedig még most is egyedül ül itt a nyakunkon. Hát ezen gondolkoztam.

Az asszony odahajolt az urához, kezei közé fogta a fejét, azután hamiskásan a szemébe mosolygott.

— Vén esacsi vagy — mondotta meggyőződéssel.

Éber izgatott lett, fölpattant a székről s idegesen topogott ide-oda.

— Beszélhetsz, amit akarsz — dühnyögött. — Én nem hallgatok tovább. Már régóta forrnak bennem ezek a gondolatok, de eddig uralkodtam magamon és vártam, mi lesz. Most már látom, hogy az a fiú nem mozdul magától. Öreg ember vagyok, mit tudom én, meddig élek, talán meghalok anélkül, hogy gyönyörködhetnék az unokámban. Hát én nem akarok meghalni anélkül. Itthon van Gyuri?

— Itthon.

— Hívd be. Beszélni akarok vele.

— Mit akarsz tőle?

Az öreg ur indulatosan toppantott.

— Küldd be, ha mondom — esattant föl.

— Ne kérdezősködj.

— Jól van no — mondotta megszeppenve az asszony, azután kiment.

Nemsokára visszatért a fiával. A fiatal ember csinos, elegáns férfi volt s monokli fénylett a szemén. Mosolyogva odament az apjához.

— Parancsol, papa?

Éber mogorva pillantást vetett rá, azután egy székre mutatott.

— Ül le.

A fiatal ember helyet foglalt. Az öreg ur a kályha mellé ment, lassan kiverte a pipájából a hamut, a széntartóba szórta, megpróbálta, hogy szelel-e, ezután visszaült a székre. A pipát a szék mellé állította.

— Azt akarom mondani, hogy már elmultál harminc éves — szólta a fiához. — Vén kamasz vagy. Fölneveltelek, kitanítottalak, ügyvédet csináltam belőled, azután átadtam neked az irodámat, ami gazdag jövedelmet hajt, hát egészen rendben van az életed, csak asszony hiányzik az oldalad mellől. Azt kívánom, hogy nősülj meg.

— Én? — kérdezte meglepetve a fiatal ember.

— Nem is én. Épen itt az ideje, mert most már kifelé haladsz majd az életből és megöregszel anélkül, hogy családot alapítottál volna. Meg fogsz nősülni.

A fiatal ember kínosan memozdult. Sápadt volt s láthatólag kellemetlenül érezte magát.

— Boesásson meg, papa, — dadogta megzavarodva, — de én azt hiszem, hogy még korai a dolog. Én nem érzem még... talán később... egyébként is egy házasságot nem lehet olyan hamarosan elintézni, mint maga gondolja.

Éber összeráncolta a homlokát. A fiatal ember vonásait kutatta.

— Mit nem lehet? — mordult föl. — Mért nem lehet? Egy leány kell csak, aztán minden rendben van. Már régen kiszemeltem egyet a számodra, csak nem említettem eddig. Az Esztégár-lányt. Annát. Szép lány, kedves lány, okos lány, a családja előkelő társadalmi állást tölt be, tehát épen hozzád illő, annál inkább is, mert gazdag. Ez a fő. Már meg is beszéltem az apjával a dolgot. Hát ezt a lányt el fogod venni.

A fiatal ember szorongó pillantást vetett Éberre.

— Azt nem is kérde, papa, hogy nekem tetszik-e a lány?

— Csunya az a lány?

— Nem. Csinos.

— Nohát akkor.

— Jó, jó, de mégis... Azt hissi, papa, hogy az csak úgy megy: nesze, itt egy lány, el fogod venni? Az nem megy ilyen könnyen.

Az öreg ur izgatott lett.

— Mit, nem megy — esattant föl. — Szeretném azt látni. Ki nevelt föl?

— Maga, papa.

— Ki csinált belőled embert?

— Maga, papa.

— Nohát. Nekem köszönhetesz mindent, az életedet, a diplomádat, a boldogságodat, tehát kötelesség az engedelmesség. El fogod venni Esztégár Annát. Ha ellenszegülsz, kiteszlek az irodámból és mehetsz, ahova akarsz. Egy szót se. Most kimehetsz.

— De, papa...

— Csönd! Mondtam, hogy egy szót se! Kimehetsz!

A fiatal ember fölállt és sápadtan eltá-

vazott. Az asszony, aki némán, szinte meghökkenve hallgatta végig a beszélgetést, esodálkozva fordult Éberhez.

— Mi lett tégedet? Érthetetlen, hogy ilyen hirtelen... se szó, se beszéd, csak egyszerre eszedbe jut, hogy megházasítod a fiút. Mi ütött hozzád?

— Csönd. Te is kimehetsz. Én tudom, mit csinállok.

— De gondold meg...

Az öreg ur dühbe gurult.

— Csönd! — kiáltott az asszonyra. — Mit mondtam az előbb? Kimehetsz!

Az asszony megréttent, zavartan, szinte ijedten jártatta a tekintetét az urán, valamit mondani akart, de jobbnak találta, ha hallgat és kiment. Megkereste a fiát. A fiatal ember a szobájába húzódott. Az asztal mellett ült és sápadtan nézett maga elé. Nagyon levertnek látszott. Mikor az anyja belépett, megrezent, egy kurta tekintetet vetett rá, azután elfordította a fejét.

Az asszony lassan leereszkedett egy székre s aggodalmasan fürkészte a fia arcát.

— Nem tudom, mi ütött apádhoz ilyen hirtelen — mondotta halkán. — Ne haragudj rá, Gyuri, tudod, hogy öreg ember, mindenféle bogarai támadnak és most épen ez jutott eszébe. Ha meggondoljuk igazán is van, mert valóban itt az ideje, hogy nősülj.

— Én nem nősülhetek meg.

— Miért?

— Ne kérdezz, anyuskám.

Az asszony a fia szemében kutatóan pillantásával. A fiatal ember zavartan kikerülte a tekintetét, fölállt és járkálni kezdett. Csönd lett.

Az asszony maga elé nézett, szórakozottan simogatta az abroszt s a vonásai töprengést fejeztek ki.

A fiatal ember járkált. Nyugtalan volt, szorongó gondolatok kergetődtek az agyában, látszott, hogy küzködött magával. Lassan, habozva az asszonyhoz ment.

— Nézz, anyuskám, — mondott bizonytalanul — azt hiszem helyesen cselekszem, ha ebben a kínos helyzetben bevallok valamit. A papának nem akartam megmondani, de maga más... maga nem úgy gondolkozik, mint ő. Az Esztégár-lány nem lehet a feleségem, mert más lányt akarok nőül venni.

Az asszony elhalványodott. Egy pillanatra meglepetve jártatta a szemét a fián.

— Szerelmes vagy? — kérdezte ijedten.

— Az — felelte halkán a fiatal ember. Evekkel ezelőtt ismertséget kötöttem egy fiatal leánnyal és megszerettük egymást.

Az asszony izgatott volt. Az arca kipirult, hol hideg, hol meleg borzongás futott végig rajta, úgy hogy remegett.

— Hát ez az oka... mindjárt tudtam, hogy valami van a dologban. Hiszen ebből borzasztó események nőnek majd ki. Már évek óta... nem is akarom elhinni, mert soha nem vettem észre rajtad semmit. Mi lesz most? Apád ragaszkodni fog Esztégár Annához, te pedig... el tudod képzelni, mi lesz ebből? Szakítanod kell majd azzal a leánnyal.

— Nem lehet.

Az asszony megdöbben.

— Nem lehet!

Nem. Mikor megszerettük egymást, megígertem neki, hogy elveszem, azonkívül már évek óta úgy élünk, mintha férj és feleség volnánk. Egyébként is... most már mindent bevallhatok... van egy gyermekünk, anyám. Egy négyéves fiunk van.

Az asszony megvolt rémulve. Alig tudott szóhoz jutni.

— Megörültél, Gyuri? — tört ki fölindultan. — Igaz ez? Te, aki olyan jó, becsületes fiú voltál mindig... lehetetlen... hova tetted az eszedet? Jaj nekem, ha apád megtudja, végünk lesz. Legalább hamarabb bevallottad volna, ne most, mikor már késő. Apád azt mondta, hogy Esztégárral már megbeszélte a házasságot. Nem tudom, mi igaz ebből, de ha valóban úgy van, akkor aligha segíthetünk a dolgon, mert apád nem teszi ki magát annak a nagy szegénynek, ami a visszalépésért jár. Ismered, milyen rettenetes ember s ha nem úgy cselekszel, mint ő akarja, képes kitenni az irodából és elűzni hazulról. Borzasztó. Egészen kétségbe vagyok esve. Kicsoda az a lány tulajdonképpen? Legalább van valami vagyona?

— Nincs — felelte halkan a fiatal ember.
— Arva lány, irodában dolgozik, teljesen szegény, de a lelke valóságos kincseket rejtget: tele van finomsággal, gyöngédséggel és jóssággal.

— Szép?
— Gyönyörű.
— Nincs nálad egy... egy arcképe?
— De van. A fiunk is rajta van. Meg akarja nézni?
Az asszony habozott.
— Meg — mondotta aztán határozatlanul.

A fiatal ember kivette a tárcájából a fényképet és odanyújtotta. Az asszony zavartan, bizonytalan mozdulattal vette el. A kép bájos, szelíd külsejű, fiatal nőt s egy aranyos kis apróságot ábrázolt. Az asszonyban valami különös meleg érzések támadtak, mialatt nézte, a lelke hullámanzi kezdett, a szája remeggett s a szemét nedvesség homályosította el.

— Milyen szépek — susogta. — A kicsi olyan, mint te vagy. Ugy tűnik fel előttem az egész dolog, mintha álmodnék. Neked fiad van. Nem is tudom elhinni. Ez az unokám.

A fiatal ember mosolygott, az anyja mellé állt s egyik karját a nyakára fonta. Az asszony fölpillantott rá, azután hirtelen sirva fakadt, magáboz szoritotta a fiát és elhalmozta esőkökkel.

— Csak legalább hamarabb bevallottad volna — mondotta könnyek közt. — Mit csinálunk most? Apád ragaszkodni fog az Esztergár-lányhoz, pedig azt... Annát most már nem veheted el. Legalább meg merném mondani neki. Nem merek szólni. Tudod, milyen szigorú erkölcsi elvei vannak, aztán már magában véve az is, hogy te évekig éltél egy lánnyal, sőt gyerekek is van... ez szegény. Valamit ki kellene eszneli, úgy hogy el tudnánk intézni apáddal ezt az ügyet.

A fiatal ember hallgatott. Az asszony gondolkodott. Hirtelen fölsugárzott az arca.
— Nagyszerű ötletem támadt — szólt mohón. — Egy kicsit vakmerő, de ha sikerül, mindent rendbehozunk.

• • •
Az öreg Éber másnap, mikor megebédelt, visszavonult a szobájába, mert le akart feküdni. A díványra ült, megömtte a pipáját, rágyújtott, azután kényelmesen leheveredett. Már épen szunyókálni kezdett, mikor bement hozzá a szobaleány s jelentette, hogy egy nő szeretne beszélni vele. Éber bosszus lett s lassan, dühnyögve fölült.

— Épen most jutott eszébe, hogy háborogasson — mondotta mérgesen. — Ki az a nő?

— Nem tudom. Nem mondta meg a nevét.

Az öreg ur dühösen visszafeküdt.
— Mondja meg neki, hogy jöjjön máskor. Most alszom.

A szobaleány kiindult. Mikor az ajtóhoz ért, Éber hirtelen rákiáltott.

— Megálljon! Hova szalad? Nem zavarhatja senki. Milyen az a nő?

— Szép fiatal nagysága. Egy kisgyerek is van vele.

— Gyerek?
— Igen.

Éber újra fölült. Gondolkodott.

— Gyerek — mondotta tünődve. — No jó; küldje be.

A szobaleány kiment. Az öreg ur fölkel, letette a pipát, megigazította a ruháját, megsodorta a bajuszát, azután az íróasztalhoz ült.

Az ajtó kinyílt és belépett a látogató. Szép, fehér arcú, fiatal nő volt, nagy, meleg szemű voltak s a külsején finomság és szélsőség áradt el. Egy kis fiút vezetett, aki féltékeny odahúzódott melléje. Ébernek kiderült az arca, mikor meglátta őket, barátságos kifejezés jelent meg a vonásain s előzékenyen helyet mutatott a látogatóknak. A nő leült. Kissé el lehetett fogódva, mert bátorítanul viselkedett, féltékeny jártatta ide-oda a tekintetét s a szemében szorongás fénylett.

— No, mi járatban van fiam? — kérdezte nyájasan az öreg ur.

A látogató piros lett, nyugtalan pillantást vetett az ajtó felé s kis ideig habozott.

— Szerencsétlen nő vagyok és kétségbeesztő helyzetben az elnök ur szíves jószágához akarok folyamodni — mondotta halkan.

— Tanácsot szeretnék kérni az elnök urtól.

Éber mosolygott.

— Tessék — mondotta bátorítan.

A nő lehajtott a fejét. Zavarban volt s

pironkodva, szinte kinosan forgatta a tarso-lyát.

— Évekkel ezelőtt megszerettük egymást egy fiatal emberrel, aki azonban akkor nem vehetett nőül, mert még nem fejezte be tanulmányait — mondotta. — Elhatároztuk, hogy megvárjuk, míg kész férfi lesz és állást szerez, úgy hogy meg tudjunk élni. A viszonyunkat nem zavarta meg semmi, valóság- gal összeforrt a lelkünk, napról-napra talál-koztunk és egyszer... egyszer megszületett a fiam. Attól kezdve úgy éltünk, mintha házastársak lettünk volna. A fiatal ember még jobban szeretett, mint az előtt, a gyereket élt- halt, közben önálló ember lett, nagy jövedelmű vállalat birtokába jutott, de most új akadályok kerültek a házasságunk elé. Nem meri bevallani a szüleinek a viszonyunkat. Fél az apjától. Az apja ugyanis módfelett ke- ményszívű ember, azonkívül valószínűleg szé- győné, hogy a fia olyan nőt vesz el, akivel viszonyt folytatott és nem tudná megbocsá- tani nekem, hogy a fiáé lettem, mielőtt há- zasságot kötöttünk. Egyébként is más lányt szemelt ki a számára, előkelő, gazdag lányt, azt akarja elvetetni vele. Sőt már el is ren- dezte a dolgot, és sürgeti a lakodalmat. Mi most itt állunk a kétségbeesésben és nem tud- juk, mit tegyünk. A fiatal ember, aki nagy- gon szereti a szüleit, talán kénytelen lesz engedelmeskedni az apjának és akkor én egyedül maradok a fiammal a fájdalomban, szegényben és elhagyatottságban. Azért jöt- tem önhöz, elnök ur, hogy tanácsot kérjek, mit csináljunk.

Éber elgondolkodva nézett a levegőbe.

— Az önök helyzete valóban súlyos, — mondotta lassan. — de azért segíteni lehet rajta. Az én véleményem szerint leghelyesebb volna, ha mindent bevallanának a fiatal em- ber szüleinek, akik bizonyára méltányolnák az önök szerelmét. Nagyon igazságtalan és lel- ketlen ember lenne az apa, ha nem egyez- ne a házasságukba. Önök, akik évekig hűsé- gel kitartottak egymás mellett, megérdemlik a boldogságot. Ha a szülők esetleg mégis elle- neznék a házasságukat, akkor a fiatal ember az akaratuk ellenére is vegye nőül önt, ne törődjön semmivel, elvégre az kisebb bűn, ha a szülei ellenébe kerül, mint az, hogy önt a gyermekével együtt elhagyja. A szülők később, biztosan megbékülnek majd és vissza- fogadják önöket a szeretetükbe. Ne tartsanak semmitől se, fiam, hanem mondjanak el nekik őszintén mindent. Az, hogy önök évekig úgy éltek, mintha házastársak lettek volna, nem szegény, hiszen ma már ezerszázra fordul elő hasonló eset. Hogy hívják annak a fiatal em- bernek az apját?

— Doktor Éber Tamás.

Az öreg ur fölkapta a fejét.

— Tessék?
— Doktor Éber Tamás.

Az öreg ur meghökken s értelmetlenül jártatta a tekintetét a látogatón.

— Doktor Éber Tamás! Hiszen ez az én nevem.

A nő sápadt volt.

— Igen — dadogta.

— Talán csak nem az én fiamról van szó?

— De igen.

— Gyurival folytatott ön viszonyt?
— Igen.

Ébert hirtelen izgatottság fogta el.

— De hiszen ez... a Gyuri... ez mégis csak botrány! Gyuri! Hol az a kölyök? H! Gyuri!

Az öreg ur az ajtóhoz rohant, de mikor hevesen kinyitotta, visszahökölt. A felesége, meg a fia álltak előtte. Mindketten sápadtak voltak s az arcuk félelmet mutatott. Éber szinte dermedten bámult rájuk, azután hir-

telen düh kavardott föl a bensejében, úgy, hogy arca belesárgult.

— Mi ez? — kiáltott rekedten. — Hall- gatództatok? Talán ti rendeztétek ezt a ko- médiát? Gyertek be! Gyertek csak ide! Te gyerek, igaz, hogy ezzel a nővel viszonyod van?

A fiatalember halálsápadt volt.

— Igen.
— A te fiad ez?
— Az enyém.

— El is akarsz venni ezt a nőt?
— Igen.

— És te is tudtál ezekről a dolgokról? — fordult Éber a feleségéhez.

Az asszony meg volt szeppenve.

— Tudtam — hebegte szorongva. — Nem mertem szólni neked.

Ébert újra elfogta a düh.

— Kelepeét állítottak föl! — tört ki föl- indultan. — Ilyen agyafurt teremtések! No- hát vegyétek tudomásul, hogy nem sikerült a tervetek, mert ebből a házasságból nem lesz semmi. Még csak az kellene! Az Éber-gyerek évekig viszonyt folytatott egy nővel, gyere- kük is van, sőt el is akarja venni... kívül a szemem miattad. Magam előtt is szégyellem magamat miattad. Az én fiam tesz ilyet! Ne is számíts rá, ebből a házasságból nem lesz semmi, de ha mégis el akarsz venni ezt a lányt, hát jó, vedd el, de akkor kitagadlak. Még azt is megtagadom, hogy a fiam vagy.

A nő féltékeny odalépett az öreg urhoz.

— Az elnök ur az imént azt mondta, — szólt bátorítanul, — hogy csak lelketlen és igazságtalan apa tagadhatja meg tőlünk a boldogságot. Azt mondta, hogy az, hogy mi éveken át úgy éltünk, mint a házastársak szoktak, nem szegény, mert ma már ezer- százra fordul elő hasonló eset. És most mégis el akar szakítani a fiától, az elnök ur akar elválasztani bennünket, aki a szerencsétlen nők védelmezője!

Az öreg ur meghökken.

— Tessék? — hebegte. — Hogy mondta? A nő kitért, az ismétlés elől.

— Meg tudná tenni ezt, elnök ur?

Éber sápadt volt, hol a leányra, hol a fiára, meg a feleségére nézett és meg volt zavarodva.

A felesége odament hozzá.

— Tamás — mondta könyörögve.

Az öreg urat elfutotta a méreg, szikrázó pillantást vetett az asszonyra, azután elfordult s izgatottan járkálni kezdett. Nagyon dühös lehetett, mert az arca vörösén izzott s veriték ütött ki rajta. Melege volt. Az asszony meg a fiatalok szorongva várakoztak. Mikor Éber lecsillapodott, megállt az ablak előtt...

— Jöjjön ide — mordult a leányra.

Az asszony engedelmességet. Éber föl- tette a szerűvegét, a világosság felé fordít- totta a leányt s tévo pislogással szemlélte.

— Hát nem esunya — dühnyögte.

A felesége szemében öröm csillant föl.

— No látod — szólt mohón. — Hát még a kicsi. Nézd csak meg.

Éber indulatos mozdulatot tett.

— Csönd — kiáltotta. — Ki kérdezett?

Az asszony megrettenve visszahúzódott.

Éber odahívta a kis fiút, fölemelte és megszemlélte azt is. Mikor letette, megsimo- gatta a fejét.

— Látod, milyen édes — kockáztatta meg újra a szót az asszony. — Az unokád.

Éber nem felelt, csak magában morgott valamit. Az asszony közelebb sompolygott hozzá.

— Nézd, Tamáskám, nem kell olyan szigoruan vinned a dolgot. Szép lány, kedves lány, meglátod, szeretni fogod, aztán, ugyis az volt a kívánságod, hogy menyecske jöjjön a házhoz. Most már nemcsak a menyecske, ha- nem az unoka is itt van. Ezután lesz majd, aki fölveri a ház esőndjét a lármájával. Esztergá- rékkal pedig majd elintézzük valahogy az ügyet, ha már elhamarkodva beszéltél velük.

— Beszélt az ördög — dühnyögte az öreg ur. — Csak rá akartam ijesztetni Gyurira,

hogy ne vonakodjon a nősüléstől. Az ördög vigyen el benneteket, hát nem bánom, ha gyere- k is van, hát vedd el ezt a lányt. No! Ugor- jatok egymás nyakába!

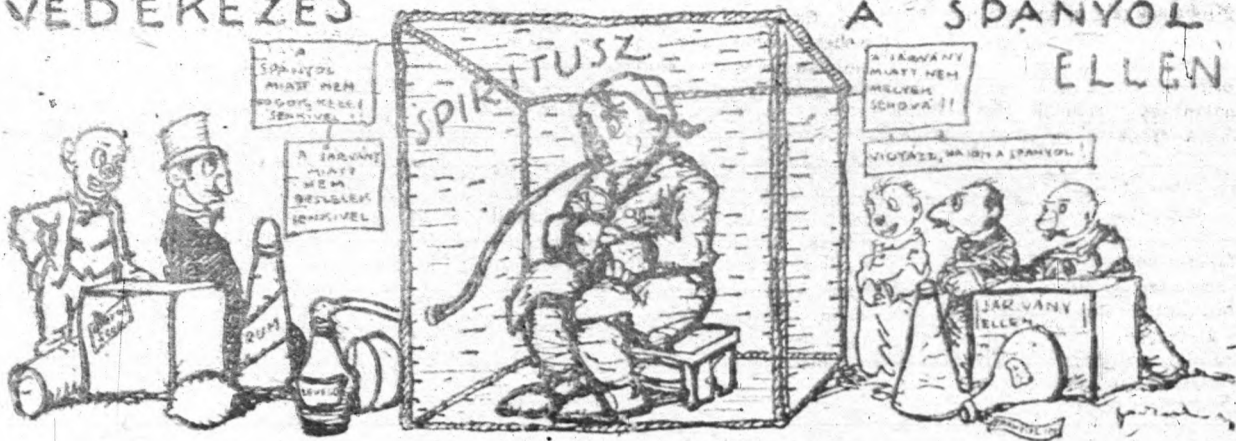
Az öreg ur a fiatalember karjaiba lökte a leányt. A felesége boldog volt, a lelkét öröm öntötte el, oda sietett Éberhez s össze- vissza csókolta. Azután lehajolt a kis fiuhoz és föl akarta venni. Éber hirtelen odaugrott, félrelökte a feleségét és fölkapta a gyereket.

— Ez az enyém — mondotta. — Ott a menyecske: az a tied.

VEDEKEZÉS

A SPANYOL ELLEN

BUDAPESTI POSTA

Ejszakai kalandozás.

Este kilenc óra után indultunk el a keleti pályaudvarról — írja egy magyar újságíró. A hatósági asszisztenciát Sárközy Sándor detektív-főnökhelyettes biztosította válogatott szakértőcsapata élén. Haditanácsunk így határozott:

— Ezuttal nem megyünk a külső periferiákra, a sablonos nyomortanyákra, az Angyalföldre vagy más eféle helyre, amelyekről irtak már elégyszer. Könnyű beigazolni, hogy a nyomor most nem "ante portas", hanem egészen idebent van már a város szívében.

A Grassalkovics-utcában kezdtük, amelyet azelőtt Százház-utcának neveztek. Ócska, piszkos háza közt, amelyeknek földszintje régóta pincesorra degredálódott, nem kellett válogatnunk. Sorba járjuk a 10—12—14—16. számú bérkaszárnnyakat: egyformán riasztók, tele éhes, rongyos alakokkal, görbehátú, fakó öregekkel, nyugtalan szemű koravén fiatalokkal és csaknem kivétel nélkül angolkóros gyerekekkel.

Az első házban, pincelakás bejárájánál elfojtja még a tömeglakás átható büzet is valami fertőtlenítőszer nehéz szaga.

— Mi történt itt? — kérdeztük a pislogó házmestertől.

— Semmi kérem, — feleli óvatosan. — Egy kisfiú beteg volt.

— Orvos mikor járt itt?

Töpreng. Háta mögül felel egy vöröshaju gnomnó:

— Azután, hogy meghött.

Ahol mindenki beteg.

Beljebb nyomulunk. Az a bizonyos egyszobakonyha, amelyért többet kell fizetni a házbéruzsorásnak, mint a Váci-utcában csinos polgári lakásért. A butorzat: egy asztal, egy szék és két "sáml", három faláda és hat ágy. Ágy alatt értendő két darab lábakon álló valami, míg a többi földrehányt rothadt szalma és rongy. A fal vizes föl a mennyezetiig.

— Ki itt a főbérlet?

— Én, Novák Están, — szólal meg a lelógó vizes "fehérnemű" mögül egy rekedt hang.

— Mi a baja?

— Sorvad a gégem.

— Miért nem megy kórházba? Betegged teszi a többi is.

Sipoló tüdővel nevet, aztán keserűen szól:

— Ne tessék már gunyolni. Még vizsgálatra is alig jut oda az ember, nemhogy befekhetne. Itt pedig nem tessék mást beteggé, mert csak olyan lakik ehelyt, aki hektikus.

Megállapíthatjuk: kivétel nélkül mindenki tüdővésztes ebben a lakásban.

Fölláb — fölkez.

A szomszéd házban hasonló a kép. A főbérlet itt Szücs Imre rokkant. Abból él,

hogya öt ágyrajáró heti tiz-tiz koronát fizet. Aki mosat és kosztol, az dupláját.

— Nincs munkája?

— Nem tudok most fölkelni — mutatja — mert a jobbik lábamat levágta a villamos.

— És az ott mellette?

— A feleségem. Neki meg a félkarja hiányzik.

— Hova lett?

— A malomba kapta el a gép, — feleli az asszony — de azér eljárók munkába, ahun kapok vagy árulok a piacon, ha van mit.

Az "odaveszettek" árvái.

A következő házban találjuk az ötgyerekes Cibak Istvánét és a hatgyerekes Tóth Jánosét. Mind a kettőnek "odaveszett" az ura, valamelyik harctéren.

— Mit ebédelt ma? — kérdeztem Tóthnét.

— Gerstlit.

— Hát vacsorára?

— A gyerekek gerstlit, én semmit, mer kevés vót.

— Tegnap mit ebédelték?

— Babot.

— Mennyi lisztje van?

Bámulva nézett rám és nagysokára felelt:

— Két hete nem láttunk se lisztet, se kenyeret.

— Hust mikor evett?

— Utoljára karácsonykor, de csak a három nagyobb gyerek. Azelőtt... mikor is?... nyáron vót.

A bűnös nyomor tanyája.

Átme gyünk a Bem-utcába. Egy film-drámába született ház mellett, ahol könnyű erkölcsű és egyuttal tolvaj leányok laknak, zsúfolt nyomortanyákra bukkantunk. A Bem-utca 30. számú ház "1. számú lakásába" egyenest az utcáról lépünk be. A főbérlet özvegyasszony, aki nem tudja hamarjában: voltaképp hány az ágyrajárója? vagy nem meri bevallani. A fal mentén körös-körül ágyak, pricskek, fantasztikus fekvőhelyek. Egy fiatal leány ugrik föl legelőször; ruhástól feküdt az ágyon. A "szoba" közepén egyedül aludt egy sápadt fiatalember, akit Bodolay detektív hiúz-szemmel nézett; végre odaugrott ágyához:

— Hol az irás? (Ez és a többi alább mindvégig tolvajnyelven hangzott el.)

— Rendben vagyok, tessék.

— Ugyan ne karattyolj, miből élsz most?

— Cigaretta árulok és miégymást.

— Miégymást, az a! Tegnap hun voltál, amikor a pályaudvarral szemközt a vidékiek fosztogatóira razziáztunk?

Közben folyton kémlelt-kutatott Bodo-

lay s egy kabátból hirtelen szemüveg-tokot rántott elő.

— Hát ez? Mióta nem látsz üveg nélkül? Ez csak arra való, — fordult felénk — hogy nehezebben ösmerjék föl a becsapottak.

A fiatalember angyali-ártatlan arccal, fölfelé fordított szemgolyókkal nézett ránk.

Valljuk be, szimpátikus ifju volt.

— És a pénz?

— Nincs most.

— Szóval máris eldugtad — szolt közbe a tapasztalt Sárközy. — És ki alazik ott még olyan jóüzien?

— Egy fáradt munkásleány! — mondta az ifju hölgy, aki legelőször kelt föl abból az ágyból.

Bodolay hirtelen visszakapta a takaró felső csücskét: egy villámlo szemü legény feküdt ott.

— A Rudi, a Horváth Rudi! Finom pár a Rohrpasser Pistával! Hires betörök!

— Megbeszéltek, hogy bűnösökre nem vadászunk, de ez "olyan jó fogás" volt, hogy Bodolay nem tudta magát megtagadni. A két "ösmert lakásnyitót" villámgyorsan összekötözték s bevitték a legközelebbi örszobába.

A spanyolfalás lyukban.

Felme gyünk a III. emeleti 90. számú lakásba. A főbérlet G. Károly asztalos, derék embernek látszik. Munkát nem tud kapni, pedig négy gyermeke van, a legnagyobb 12 éves. Mellette fekszik egy bátor, szép kis fiu, csak egy pillanatig szigog, amikor a detektívlámpa rávilágít, aztán föl szól apja mellől:

— Én vagyok a legkisebb, a négy éves. Ne bántsa a papámat.

— Hallgass te! — szolt az apa.

— Dehogyan bántjuk, épp ellenkezőleg!

Az apa most újsághordó azóta, hogy az olasz frontról visszatért s albérletet tart. A kis szoba egyrésze spanyolfalal — kötélen csüngő lepedővel — van elválasztva és tarka, de tiszta rongyok közt külön nagy család szorong. Ennél iszonyubbhat nem lehetne kitalálni, amint itt fekszik egy földult arcú asszony négy gyermekkel. A legkisebb tizenhat napos.

— Mióta lakik így?

— Nem tudom. Azelőtt szép lakásban éltünk, tessék megnézni ezt a fényképet, szobaleányunk is volt.

— Hogyan jutottak ide?

— A férjem meghalt ezelőtt félével Oroszországban. De mi régebben már Budapestten laktunk tizenöt évig. A férjem halála után Magoljóból azért jöttem vissza Budapestre, mert azt írták, hogy itt lesznek a fiaim mint hadifoglyok. Mind a két fiam slünt, a pénzünk kezd egészen kifogni, aztán nem tudom, mi lesz.

A teljes reménytelenség, az abszolút nyomor megtestesülése volt ez a barázdás arcú éhesen csillogó szemű anya.

A PILÓTA

IRTA:
SZINYI GYULA

Az ég fehér volt: áttetsző, muszlin felhők takarták és rajtuk a nap ép csak hogy keresztül tudott szűrődni, de ép ezért fényesek voltak némi gyöngyházas árnyalattal. És mint valami kék madár — a másik kék madara — fönn a magasban egy repülőgép lebegett.

— Ááá! — zúgott végig a tömegben a bámulat moraja. A fehérre festett bírói páholyból prizmás messzelátók meredtek föl a magasba. A kurtána nyírt gyepen egy pillanatra megszűnt a nyüzsgés. Még a divat királynéi is abbagyázták a páváskodást és megálltak nagy udvarokkal együtt. Mindenki fölfelé nézett.

— Magasság-rekordot csinált — mondta egy fehérkamáslis ur, akinek az oldalán hosszú szíjról lógott a duplacsöves messzelátójának a tokja.

— Ki az? — kérdezte egy sáskazöld ruhájú hölgy.

— Pedro — felelte előzékenyen az ur.

— Ma szerepel először?

— Nem, Bethunyen már ezerszázötvenre jutott.

— Ah, az nagyon magas lehet — jegyezte meg egy hölgy, aki oly lengén volt öltözve mint a szultán háremhölgyei nyáron odahaza a szerájuk kertjében. Indiai turbánjáról exotikus kócsag lengedezett.

— És ez az ember még három évvel ezelőtt közönséges soffór volt — szólt az ur.

— Hogy hívják? — kérdezte a turbános hölgy.

— Pedro.

— Nős?

— De még mennyire! A felesége ott van Mont-Cenis herceg páholyában.

— Melyik az? Az a lilaruhás,

— Nem, a másik. Gyöngyszürke ruhában.

A turbános hölgy a messzelátóját a herceg páholya felé irányította és jól szemügyre vette az aviatikus feleségét, madame Pedro-t.

— Vörösre festi a haját — jegyezte meg.

— Nem; már úgy született — felelte az előzékeny ur. — Velen-
cei leány. Olyan eleven mint egy madár és olyan naiv, mint egy gyermek.

— Ismeri?

— Már együtt is vacsoráztam vele az aviatikusok tiszteletere rendezett vacsorán.

— Pedro! Pedro! Pedro! — ordította a tömeg. A férfiak a kalapjukat lengették, az asszonyok a napernyőiket vagy legyezőiket. Pedro pedig már lejjebb ereszkedett. Mindinkább hallatszott Antoniette-motorjának turbínaszzerű zúgása. Csöndesen, nyugodtan szállt le és alacsony szög alatt érintette a földet. A szerelői megragadták a gépét, amely világoskék madárszerű pompájában lassankint fáradtan elült.

Pedro tornászgyűszéssel ugrott le az ülőkeről és úgy amint volt, benzinfüstösen a bírói páholy felé tartott. De nem engedték. Emberek szaladtak eléje, a vállukra emelték és úgy cipelték tovább ismeretlen irányba. Boldog volt, aki a ruhájához érhetett és szitakötőszzerűen karcu nők csimpaszkodtak beléje. Ünnepele, tele ordították a fülét, elnyomták a szavát úgy, hogy csak a kezével tudta mutatni, hogy a zsüri páholyához vigyék.

Egyre nagyobb és életveszélyesebb lett körülötte a tömeg. Ha véletlenül lecsuszik, az emberbolyban föltétlenül agyonszorították volna. Mikor a bírói páholy elé ért, már dühös volt és nem törődött senkivel. Emberfejeket és embervállakon fölkapaszkodott az emelvényre és majomgyűszéssel kuszott föl a lépcsőkön.

Mont-Cenis herceg, a zsüri elnöke eléje sietett, melegen megrázta a kezét, csaknem magához ölelte.

— Gratulálók! — hangzott mindenfelől.

Pedro a szemével csak egy arcot keresett. A herceg észrevette ezt és szólt:

— Legyen nyugodt. A felesége az én páholyomban van. És átmutatott a közönség tribünjére, hol egy páholyban ült madame Pedro.

Hirtelen egy szürkeruhás fiatal ember állt Pedro elé s bemutatkozott:

— A "New York Herald" európai kiadásának munkatársa vagyok. Engedje meg, hogy megszorítsam a kezét. Bár még három napig tart a meeting, én azt hiszem, hogy az ön rekordját most már nem lehet leverni. Engedjen meg nekem egy kérelmet.

— Parancsoljon velem — mondta Pedro.

— Legyen szives a lapunk számára száz sort írni.

— Kérem, szivesen.

— De azonnal — szólt az újságíró — mert táviratban kell földadnom Párisba a cikket még ma este. Anynyi honoráriumot kérhet érte, amennyit akar. Elég lesz tizezer frank?

— De hát uram — mondta Pedro — azt hiszi, hogy képes vagyok most egy szót leírni? Hiszen beszélni is alig tudok.

— Csodálom — szólt az újságíró. Hiszen az ön idegei vasból vannak. Ön nem ismer fáradtságot, nem ismer gyöngeséget, halálfélelmet.

— De írni nem tudok — jelentette ő őszintén Pedro.

— Sebaj! — felelte jókedvűen az újságíró. Nekem elmondja, hogy mit akar megírni. A fogalmazás és leírás munkáját bizza rám. Majd kérdezek és ön feleljen, mintha nem cikket írna, hanem társalogna. A kérdésem a következő: Fél-e a haláltól?

Pedro arcán gunyos, csaknem karikatúraszzerű vonás jelent meg.

— Hiszen abból élek — kiáltott föl — hogy nem félek tőle!

Mialatt Pedro az újságíróval együtt rögtönözte a száz soros cik-

ket, a tribün és a páholyok elegáns közönségéből egyre többen szállingóztak föl a bírói páholyba, különösen hölgyek. Vérbeli hercegnők, raffináltan elgeáns grófnék, sirályszerűen karcu, amerikai dollárfejedelmők pár lépésről bámulták a "levegő hőst", a "levegő királyát", az új sárkánylovagot.

A párisi rue de la Plaix legdivatosabb ruhái suhogtak körülötte és az a nagyvilági illat, amelytől egy félisten is megmámorosodna. Csodálatosan mély kifejezésű női szemek tapadtak a rettenthetetlen emberre, aki szédülés nélkül kóvályog a levegőben.

Amint az újságíró eltávozott, az elegáns asszonyok valósággal lecsaptak az aviatikusra. Gyűrűt vontak köréje, kérdésekkel ostromolták, levelezőlapokat nyújtottak feléje aláírás végett és egy őszhaju, de szép hercegnő lecsatolta a nyakáról a gyémánttól saiporkázó collier-ját és Pedro nyakába akasztotta. A hercegné Mont-Cenis felesége volt, a zsüri elnökének neje.

Pedro ott állt köztük szégyelösen és gyáván mint valami kis fiú. Lesütötte a szemét, a világrt sem merte fölemelni a tekintetét és mindenkitől huzódózott. Akármerre fordult, a felesége nagy, égő szemét érezte magán.

II.

A hercegnő ősz haju volt, de még egyetlen ránc sem volt az arcán. Olyan volt, mint egy fiatal asszony, aki kacérkodik ezüst fűrtjeivel, a mik olyan különös és tragikusan szép kerettel övezik nemes, csodaszép arcát.

Pedro zavartan ül vele szemben és tekintete mindig a nagy családi arcképre esett, amely XV. Lajos egy tanácsosát ábrázolta.

— Fölvitte az Isten a dolgot — mondta a hercegnő szeretettel és egyszerűszemű szemrehányással. — Emlékezel még, amikor a dieppei országon magadhoz öleltél? Akkor még a soffőrünk voltál.

Pedro nem mert Mont-Cenis hercegné szemébe nézni.

— Hja, akkor még nem voltál nős — gunyolódott a fehérhaju kegyelmes asszony és a felesége meg a "Petits Plaisirs"-ban táncolt. Meglátod, még ez az asszony lesz a végzeted, a veszted. Miért szereted olyan nagyon?

— Ez az egy gyöngém van és ezt sem tudja megbocsátani? — szólt Pedro.

— Ez a legnagyobb gyöngéd! — mondta a hercegnő. — És ne felejtse el, hogy megcsaltál engem! Egyszerű szerelődől, egyszerű soffőrből ki emelt föl téged a magasba, ki tett meg téged a levegő királyává? Ki vette neked az első Voisin-gépet? Kinek a csókjával száltál föl először a levegőbe?

— Kegyelmes asszonyom — felelte Pedro — én örökké hálás leszek ön iránt, akinek mindent köszönhetek. De ne felejtse el, hogy én minden alkalommal kockáztatom az életemet. És az én lélekjelenlétem, ügyességem, rátermettségem nélkül nem volnék ma a levegő királya, az új sárkánylovag, satöbbi.

— A lélekjelenléted: halálmegvetés, az ügyesség: kétségbeesés, a rátermettség: öngyilkosság — felelte a hercegnő.

— Ha kegyelmes asszony egyszer föl szállna velem ezer méteren túl és szembe nézne a halállal mint én...

— Te nem félsz a haláltól — vágott a szavába a hercegnő, — te a feleségedtől félsz. Amióta ezt a nőt feleségül vetted, valami démon egyre magasabbra hajt. Mind több és több pénzt akarsz keresni, hogy a feleséged mennél drágább ruhában járhasson, mentül többet költseszek és...

— Vajjon nekem nem szabad-e a feleségemet úgy jártni, mint egy hercegnőt? — szólt elkecseregetten Pedro. — Azért, hogy egy velencei foltozó szabónak a leánya és mert a "Petits Plaisirs"-ben táncolt, nem méltó-e rá, hogy a legszebb ruhában járjon? A gazdagságra, pompára csak születni szabad?

— Nem lehet veled okosan beszélni — mondta a hercegnő. — Nézd, a többi pályatársad, a levegő agyvezezt hősei, miután kellő nevet és pénzt szereztek, szépen visszavonultak. Most már nem hívják ki fölöslegesen a halált: Félretett pénzeszközükből gyárat vettek és a saját modeljeiket árusítják drága pénzen. Te pedig egy huncut fillért se tudsz félretenni, mert mindent odaadsz a feleségednek, az pedig mindennek a nyakára hág.

— Miért ne legyen meg szegénynek ez az öröme? Söhajtott Pedro. — ki tudja, meddig élek még? Legalább azt a kis időt, amit a halál engedélyez, töltsem boldogságban!

— Boldogság? — mondta a hercegnő. — Hát boldogság a te életed? Meg vagy-e jutalmazva azért, hogy kockára teszed az életedet? Hiszen összerendezsz, valahányszor a feleségedet valaki erősebben megnézi. A féltékenység foglalja le minden pillanatodat, amit az aviatika szabadon hagy. Lenn a földön ép oly izgatottan élsz, mint fönn a levegőben. Mivé lesznek az idegeid?

— Ugy sem élek sokáig — mondta keserűen Pedro.

— Mert boldog vagy — söhajtott a hercegnő. — Tudom, hogy a hoteled postásához százszámra érkeznek a szerelmes levelek címedre és a feleséged nézi át őket és dobja a tűzbe. A világ legszebb, legkívánatosabb asszonyai szeretnének hozzád simulni és te elbujsz előlük. Csak a feleségednek élsz. És ez az asszony úgy bánik veled, mintha meg akarna szántszándékkal ölni.

— De hercegnő!

(Folytatás a 11 oldalon.)

AZ ÉSZAKI SARKVIDÉKRŐL

Jégország titkaiból. — Kik vállalkoztak eddig az északi sark felfedezésére. Sikertelen és kevésbé sikeres expedíciók.

A csukcsok lakásai bőrből készült sátrak, melyek belseje szintén bőrrrel, hálókamrára és előpitvarra van osztva; az előbbi helyen hál a család, a pitvarban pedig tüzelnek.

Utasaikat igen szívesen fogadta ez a jóindulatu nép s a mit csak adhattak, örömet adtak. A napi munka minden sátorban erősen folyt. Némely helyen iramszarvast nyuztak, másutt nagy fazekakban a husát főzték, ismét másutt egynéhány vén asszony az imént lőtt iramszarvas bődőjéből markolászta ki a félig emésztett takarmányt és nagy gondossággal, főkébör zacskóba gyömöszölték. Ez képezi ugyanis a csukcsok egyik legkedvesebb nyalánkságát.

A csukcsok a pénzt semmire sem bcsülik, mert értékét nem is ismerik. Utasaik szíveségükért meg akarták őket pénzzel ajándékozni, de a bankjegyekre rá sem néztek a jámbor csukcsok, az ércpézt is csak úgy vették el, ha előbb kifurták számukra, hogy madzagra fűzve ékszer gyanánt a nyakukba akaszthassák. Tüzet a csukcsok acél, kova és tapló segítségével állítanak elő, mely utóbbit különös módon készítik; szétrágnak ugyanis valami náluk honos bokorféle növényt s ezt a szétrágot anyagot megszáritva, az lesz a tapló. Valami aszalt gyökér nagy bőségben volt a csukcsoknál, melylyel minduntalan kínálgatták utazóinkat; nem is volt ez a gyökér rossz, ize a friss dióéhoz hasonlított.

Ezután több-kevesebb akadályokkal haladt a Vega tovább s szeptember utolján már az annyira óhajtott Bering-szorozhoz nagyon közel érték, midőn jég közé került a hajó. Egy darabig remélték, hogy ki bírnak szabadulni, de bizony a jég mind jobban erősödött s nemsokára be kellett látni, hogy be vannak fagyva s itt kell telelniük, már akkor mikor oly közel voltak a céljukhoz!

Hanem hát hiába való lett volna a buslakodás, megadták magukat a sorsnak s hozzáfogtak a teleléshez való készülődéshez, körülhántták a hajót magasan és vastagon hóval, a minék következtében aztán a bekövetkezett kegyetlen hideg télen is türethő meleg lett a hajó belsejében.

Egyébiránt a Vega különben is nagyon jól fel volt szerelve mindennel, a legényeségi szoba igen kényelmes, jól fűthető volt, hol a legények kedvükre heverészhettek s az unalmat mindenféle játékokkal, időöltéssel, beszélgetéssel üzhették el. Természetesen a beszéd legtöbbszörre az elhagyott édes otthonról folyt, a hosszú téli éjszakákon mindenik elbeszélte szülőföldének legapróbb történetét is, a többiek pedig örömmel hallgatták s az elbeszélőt csak egy-egy sóhaj zavarta meg, midőn tudniillik, egyikből vagy másikkól kitört az érzés az elhagyott otthon emlékezetén.

A tiszteknek meg külön társalgó termük volt a hajóban, felszerelve minden szükséges kényelemmel. Középen jókora asztal nyult végig, a melyen naphosszat elszakoztak a tiszték, vagy pedig olvastak a nagy számmal magukkal hozott könyvekből. S bármiképp dühöngött odakün a vihar, bármilyen dermesztő hideg volt is, ők abból vajmi keveset éreztek a vigan pattogó kályha tüze mellett, a jól világított, csinos tereben csak úgy érezték magukat, mintha nem is a jég közé volnának befagyva, hanem otthon ülnek kényelmes szobájukban.

Különben a tél egyébként sem volt valami unalmas, mert a parton nem messze csukcsoknak volt állandó tanyájuk s ezek az emberek szorgalmasan átjárogattak a hajóba látogatásra, viszont utasaik is meg-meglátogatták őket, a mi hát mégis csak némi változatosságot hozott az egyhangu téli életbe.

A csukcsok nagyon jól viselték magukat látogatásaik alkalmával s bár a hajó fedelzetén akadálytalanul járhattak-kelhetek, mégsem elkövetni. Így többek közt egy izben nyul gyanánt nyuzott rókát hoztak a hajóra eladni, melynek fejét, farkát előbb gondosan levágták s roppant csudálkoztak rajta, hogy utasaik mégis megismerték.

Később a távolabbi telepekről is jöttek csukcsok látogatába, de utasaik is nagyobb távolságokra be-bemenek a száraz földre csukcs barátaikhoz. S ez alkalmakkor kikapasztalták többek közt, hogy mily roppant sokat kibír a csukcs ember és a kutyája.

Egy izben ugyanis egy Menka nevű előkelő csukcs falujához rándultunk ki szánon, mely ut 31 és fél óráig tartott s ez idő alatt egy csukcs ember mindig a szánok előtt futott s még pihenés alatt is mindig talpon maradt, hol a fogatokon igazgatva, hol pedig a további utat nyomozva. A mint a faluhoz értek, még éjjel sem aludt, de azért a másnapi

utazásnál csak olyan eleven volt, mint előtte való nap. A szánkákat húzó kutyákat egész nap sem szerszámozták le, éjjel is a hámban maradtak és reggelre félig belepte őket a hó, de azért nyugodtan aludtak s másnap sem lehetett rajtuk észrevenni a fáradság legkisebb nyomát sem, pedig egész uton más táplálékot nem kaptak, csak épen azt a róka és egyéb állatok hulladékát a mit nyargalás közben felkapkodtak.

Igy teleltett apránként a tél, midőn február 6-án délkeleti szél támadt, mire az idő hirtelen megenyhült, a partok mentén nyílások, lékek támadtak.

Roppant öröm lett e miatt kivált a csukcsok közt, mivel most már főkére is lehetett vadászni s csakhamar el is ejtettek 78 darabot. Ki volt ekkor boldogabb és büszkébb csukcsainknál! Hivalkodva aggatták ki sátraikra a fókaszalonnát s ettek úgy, hogy arról európai embernek fogalma sem lehet. Már meglehetősen le voltak soványodva és most szemlátomást hizsának eredtek. Nem is kellett már nekik a hajóbéli eleség, büszkén utasították vissza, a miért télen oly nagyon esengtek; de hogy is ne, mikor fókaszalonna olyan bővében volt! Utasaik szintén jó kedvben voltak, mert remélték mihamar felenged a jég s a hossz-szas fogságukból szabadulhatnak.

De bizony a nagy öröme csakhamar csalódás lett a vege, megint megfordult a szél s újra keményre fagyott minden, oda lett a hamari szabadulás reménye, vége lett a foka és halazüretnek is s a nemrég még annyira elbizakodott csukcsok, nagy alázatossan megjelentek a hajón valami kis enniváló kunyoráin, a mit olyan megvetőleg utasítottak vissza, mikor a fókaszalonnának bővében voltak.

Folyt tehát a téli élet, mint azelőtt tovább, melyet azonban még is élénkített az, hogy most már még több csukcs fordult meg a vidéken, akik iramszarvas vagy kutya szánjálkon a Kis-Anjoni folyó egyik szigetére igyekeztek, hol március tájban szoktak az oroszokkal összjönni, kiktől bőrkéért dohányt, pálinkát s egyebet cserélnek be.

Ezt a vásári alkalmat szokták aztán az orosz papok egyuttal felhasználni arra, hogy a pogány csukcsok közül, amennyit lehet, a keresztény vallásra megtérítsenek. Sikerül is olykor egyiket-másikat egy-két csomó dohányért rávenni, hogy magát megkereszteltesse, de hát igazi megtérésről természetesen szó sem lehet. Az ilyen térítések jellemző példáját nyújtja a következő eset: egy vásárban sikerült egy fiatal csukcsot rábeszélni, hogy egy font dohányért engedje magát megkereszteltetni s a szertartás tömérdek néző jelenlétében meg is kezdődött, de midőn arra került volna a sor, hogy a csukcs, orosz szertartás szerint, háromszor egy vízzel telt kádba ugorjék, akkor a csukcs elkezdett szabadkozni, kézzel lábbal magyarázván, hogy a víz hideg lesz. Végre a sok biztatásra mégis beleugrott a kádba, de csakhamar dideregve ki is ugrott megint, szörnyű kiabálással, hogy: "adjátok meg a dohányomat, adjátok meg a dohányomat!" Azután hiába volt minden kérés, többet bele nem ugrott a vízbe a csukcs s így félig kereszteletlenül maradt.

Április utolján még csupa hó és jég volt minden, de azért a vándorradarak már nagy csapatokban megjelentek s ugyancsak bőséges pecsenyével látták el a hajó népességét.

Az első virágot június 23-án szakították s csak ezután egy hét múlva kezdett a föld is zöldülni, a honnan t. i. elolvadt a hó. De a jég még mindig roppantlanul állott a hajó körül.

Végre július 18-án elérkezett a szabadulás napja, a jég megrepedt, tiszta tengervíz tünt elő, a hajó megmozdult s nemsokára, utasaik roppant örömeire, vigan uszott tovább a Bering-szoros irányában s harmadik nap már szerencsésen elérte e szoros s keresztül hajózott azon a Csendes-óceánba s így Nordenskjöldnek sikerült azon célt elérni, a mely után századokon át már annyian hiába törekedtek.

Nordenskjöld még ezután is tett utazást, hogy a sarki vidékek rejtelmeit mentől inkább felkutassa. Így 1883 nyarán megint Grönlandba hajózott, azon célból, hogy annak belsejét lehetőleg megismerje.

Vitt tehát magával száncákat is és mindenféle felszerelést, ami ilyen utazáshoz szükséges. Ezenkívül szerződött két lapp embert, akik ábszánköikön bálmatatos ügyességgel és gyorsasággal tudtak

havas járni. A lapp nép hazája ott van Svéd- és Norvégország északi részén, hol már nagy hidegek járnak s az év nagyobb részén hó és jég borítja a földet, miért is alappok a hideg iránt edzetek s igen jól tudják a kegyetlen időjárás viszontagságait tűrni, a mellett hazájuk sokban hasonlít Grönlandhoz.

(Folytatjuk)

DÖRZSÖLÉS NEM MÓSHATJA A RUHÁJÁT

Ha a Mitchell Mergo mosó port használja. Ebben csak kifőni s annyit az vízbe, s egy hét mosása nem kerül egy centnél többre, s megmenekül nehéz munkától. A ruhája bővebb lesz, nincs benne semmi féle mérges anyag, s nem ártalmas sem a kézre, sem a ruhára. Megér-e a felesége egészsége hetekint egy centet? A legkeményebb vizet is meg tisztítja. Egy hat óra való csomag ára egy dollár és 10 cent a posta költség. Ne vegyen utazásokat, Mi egy dollárért adunk háromszor annyit, s jó anyagot mint más társaságok. Ügynekök kerestek, s üzletembereknek árendedmény. Irjon magyarálat, mert magyarálat vagyunk.

MAIL ORDER HOUSE,
GLENFIELD, N. Y.

AZ EMBER LÁBA

BIZONYOS, hogy az ember kezeiről sokkal többet irtak, mint a lábairól, ellenben beszélnek meg a lábainkról szoktunk többet, mint kezeinkről. Igaz, hogy mindkét végtagunk egyformán fontos és hogy a szeme világának elvesztésén kívül semmi sem sújtja az embert olyan érzékenyen, mint a kezét, vagy lábát veszté el. De míg félkezeű béna mégis csak el van valahogy, sőt a megmaradt kezével kellő gyakorlat után nagy ügyességre tehet szert, addig a fél-lábu béna egész életében jóformán félemler marad. Ez is mutatja, hogy az ember végtagjai közül a lábának van nagyobb szerepe, mint a kéznek. A lábak hordozzák a test egész terhét és a sok járástól a lábak rognak meg leghamarább. Homérosz Iliászában, ebben a csudaszép hőskölteményben édes keveset olvasunk a hősök karjainak erejéről, ellenben annál többet arról, hogy a hősök hogyan tudtak futni: melyiknek voltak gyorsabb lábai. Az Iliász fő hőse, a hatalmas Achillest Homérosz nem bírja jobban magasztalni, mint azáltal, hogy minduntalan "gyorslábúnak" nevezi őt, mert futásban senki, de senki nem múlta felül. A trójaiak legnagyobb vitézét, Hektort háromszor kergette meg Achilles a trójai vár körül, közben néhányszor utólérte és kézitására kényszerítette. Hektor ezt sem állta sokáig és megszaladt félelmes ellensége elől, de Achilles folyton a sarkában volt és mikor észrevette, hogy Hektor be akar surranni az egyik várkapun, néhány szökéssel utólérte, újból haragra kényszerítette és meg is ölte. Miesoda lábak lehettek azok, amelyek háromszor voltak képesek körülfutni Trója várát! És még hozzá olyan súlyos fegyverzetet, pajzsot, páncélt, dárdát, kardot cipelve, aminőket manapság nem tudom ki tudna még csak fel is emelni!

A régi olimpiai játékokon a legfontosabb, legizgatóbb verseny mindig a futóverseny volt, vagyis a görögök a fősúlyt mindig a lábuk edzésére helyezték. De ez természetesen is, mert hisz a görögök harcában a lovasság ugyiszólván semmi szerepet nem játszott: az ókornak ez a diéső népe csak gyalog szeretett szembeszállni az ellenséggel. Volt is olyan gyalogsága, amely tiszteres, sőt huszszoros erejű ellenségnek is bátran nekilent és azt úgy gázolta le, mint a nyomtató ló a gabonaszalmát.

A ránk maradt szobrokból látjuk, hogy a görögök nagy gondot fordítottak a láb ápolására. Nem gyömöszölték bele lábukat szűk cipőkbe, vagy csizmákba, sőt még egyetlen bockorokba sem, hanem egy szandál-forma lábbelit használtak, amely a lábfejet teljesen szabadon hagyta és csupán a talpat védte a kavicsoktól, rögök és tüskék ellen. A lábszár térdig, sőt ezen felül is még egészen mezitelen volt: a nadrágot semmiféle formában nem ismerték. Így aztán nem csuda, hogy lábaink egészségesek, erősek maradtak késő öregségükig. De viszont igaz az is, hogy szükségük is volt jó lábakra, mert se kocsin, se lovon, se

gyaloghinton nem igen jártak, hanem többnyire csak az apostolok lovain. A hitrege hősei: Herakles, Perseus, Theseus bebarangolták egész Attikát, a hellén szigeteket, Kisásiát, de mindig csak gyalogszerrrel, kivéve persze, ha tengerre szálltak.

Már a mi őseink nem szerettek gyalog járni, hanem csak lovon. Még sétálni is csak lovon mentek. Ezért aztán lábakra nehéz sarkokat húztak, amelyekből később kifejlődött a még nehezebb csizma, amely a lovasnál még csak megjárja, de a gyalogló embernél valóságos börtöne a lábnak. A cipőben és csizmában a láb megszorul, nem kap levegőt és idővel valósággal elnyomódik.

Sok ember ápolja a kezét, a lábát ellenben alig valaki. Aki folyton mezitláb jár, annál ez nem baj, mert ha nem is kifogástalan tiszta a lába, de legalább állandóan érintkezik a friss levegővel.

A láb ápolását már a gyermekkorban kell megkezdeni, mert amit akkor elmulasztunk, azt soha többé jóvá tenni nem lehet. Nagyon káros például a tulkorai futkározás, mert a gyermek könnyen löcsalábúvá válhat. A gyerek cipője kényelmes legyen, de ne túl-ságosan nagy, mert a lábnak szilárd támaszpont kell. A cipő min-

dig kissé hosszabb legyen, mint a láb, különösen a lábujjak elformátlanodnak. Magas sarkot nem szabad használni, sem hegyes orru lábbelit.

A harisnyakötőt sohase kössük meg a térd alatt, hanem a rövid harisnyát erősítsük a gyerek mellénykéjére, vagy övre a térd fölé. A lábbal való mindenféle tornászás hasznos, mert ruganyossá és graciózsá teszi a járást. Az úgynevezett kaeszás, amely főleg némely aszony sajátsága, nem egyéb, mint affektált járás, amelynél a test súlypontja a sarokra esik. A kacázó járásról le lehet szokni azáltal, hogy az ember sokszor és sokáig gyakorolja magát a lábujjhegyen való lépkedésben.

Sok ember úgy jár, mintha állandóan hólyag, vagy tyukszem volna talpán, pedig nincsen. Ez abból származik, hogy megszokták a magas sarku cipőt, amelyben a láb súlypontja nem középre esik, hanem a belső oldalakra. Az ilyen járáson se lehet segíteni másképp, mint ugró gyakorlatokkal és lábujjhegyen való lépkedéssel, továbbá és legfőképp: alacsony sarku cipővel. Aki kellőnagságu és formájú cipőt hord, az soha nem kap se hólyagot, se tyukszemet. Minden megnyomódott lábnak egyetlen oka a szűk cipő.

A lábizzadást ne igyekezzék senki valami gyorsan ható szerrel megszüntetni. Az egyetlen biztos hatású szer: rendszeresen megmosni a lábat és dörzsölni hideg vízbe áztatott kendővel, aztán kicsavart ruhával frottirozni. Ajánlatos a vízbe 40-50 esőpp salétromot önteni. Az izzadás kellemetlen szagát szalicil porral való behintés által lehet csökkenteni. Azok, akiknek lába izzad, ajánlatos, ha mindennap kétféle lábfürdőt vesznek: az első öt percig 30 fokos vízben, a másodikat fél perccel később 14 fokosban. Ezt a kétféle lábfürdőt, főleg nyáron, egy nap többször ismételni kell. Éjjelre hidegvizes ruhával is be lehet csavarni a lábat a térdtől lefelé. A harisnya és a cipőtalp közé itatós papírt kell tenni, akkor a láb mindig száraz marad. Szükséges még, hogy az ember mindennap harisnyát váltson és egyáltalán nagyon ügyeljen a tisztaságra. Ajánlható továbbá lefekvés előtt a lábat fürdő után likopodium porral behinteni és reggel ismét langyos lábfürdőt venni, utána pedig nedves ruhával a lábat jól megdörzsölni.

Fársztó gyalogláshoz, vagy rossz utakon való járáshoz többféle cipőbetétet használhatunk, a melyeket orvosi tanácsra orthopéd cipészek készítenek. Ezek a betétek megkönnyítik a járást. Igen soká tartó gyaloglás után jól tesz a szesszel való bedörzsölés.

A láb mostohagyerek a kézdennap megmossa a lábát is, ezen-dennap megmossa a lábát is ezen-kívül hetenkint megáztatja meleg vízben.

A lábkörmöket ne hanyagolja el senki. Legjobb ezeket éles kis harapófogóval lementszeni. A metszés sohase történjék tojásdad formában, mert akkor a körmök benőnek a húsbba és könnyen gyuladást okozhatnak. A foszló bőrt a körmök szélén mindig el kell távolítani. Akinek erősen benőtt a körme a húsbba (ez mindig csak a nagy lábujjnál történik meg), az jól teszi, ha nem maga akarja magát megoperálni, hanem elmegy egy gyakorlott tyukszemoperatőrhöz, akinek megvannak ehhez a kellő szerszámjai, amelyek nélkül a benőtt köröm eltávolítása hiábavaló igyekezet. A benőtt körömmel nem szabad soká várni, mert különben az operáció fájdalmas.

Majd minden kultúremler szenved a tyukszem miatt, amely a cipőviselés átkja. Aki mezitláb jár, vagy bő csizmában, az a tyukszemet nem ismeri.

Persze mindenki szabadulni akar a tyukszemtől, amely égető fájdalmat okoz. Száz és százféle szert ajánlanak ellene és némelyik ember sorra próbálja valamennyit, minden eredmény nélkül. Ekkor aztán mérgében nekimegy késsel, hogy kivágja. Kellő előkészülettel ez a műtét sikerül is, csak nagyon kell vigyázni, mert a megsértett tyukszem miatt már sokan kaptak vérmérgezést és belehaltak. A legegyszerűbb eljárás ez: a tyukszemet 2-3 napig be kell fűdni fiastrommal, aztán minél melegebb vízben jól kiáztatni. A tyukszem ekkor rendszeren fájdalom nélkül kikaparható egy nem nagyon éles kés hegyével.

NE BESZÉLJEN ARRÓL

hogy mit csinálna, ha pénze volna. Ne álmodjon arról, hogy ha pénze volna, házat venne, ha pénze volna földet vásárolna az óhazában, ha pénze volna ezt meg amart csinálna.

Legyen pénze! Kereseténnek egy részét tegye bankba, gyűjtse ott és vesse meg alapját annak a háznak vagy egyébnek, a mit építeni vagy venni akarna, ha pénze volna.

KISS EMIL

BANKAR

133 Second Ave., New York.

IRTA
CROK

S m
eltaszi
gért es
érett
szemre
mat sz
tem, m
dultam
gel.

Tizsi
nak, a
hogy n
vész s
szánt s
utjai m
s így
egyszer
Maxwe
tudja n
Wattyv
ját érde
sa.

Az
tott. A
ga rózs
kéket
sodtam
izgatott
ró farag
hogy
tetszett
hogy T
kint ü
esemény
met. Tár

— E
médiat
várhat
mondta.

— E
egész d
léd bus
zatos
rontott
holás k
szélt az
sággal
hezen b
ni s mo
jén elár

— H
mi tört
határoz
világ m
hozza f
Csodá
szott.

— H
tam, ho
lett tört

— V
mondó
olyan e
féle em

— A
különös
kérdése
leányt.

— G

M

Mo
kül
zen
Sz
zat
töb

He
rio
ber

Ke
je

N

IRTA
CROKER M. B.

JASRA GYÖNGYÖK

FORDITOTTA
NOVELLY RIZA

(Folytatás.)

S mégis, mikor könyörtelenül eltasztottam magamtól a segítségért esdő embert, minden iránta érzett megvetésem mellett is, szemrehányással illetem magamat szivtelenségemért; úgy éreztem, mintha egy vízbefulótól fordultam volna el önző szivtelenséggel.

Tizzie persze örült távozásomnak, amióta meggyőződött róla, hogy minden rábeszélése kárba vész s nem fogadom el a nekem szánt szerepet. Szerencsére életünk utjai messzire eltérnek egymástól s így nem valószínű, hogy még egyszer találkozunk. És Thorold Maxwell? Remélem, ő sohasem tudja meg az igazi okot, amiért Wattyval szakítottam; ennek saját érdeke, hogy ezt titokban tartsa.

Az idő körülbelül ötre járhatott. A levegő meleg volt; a sárga rózsákat és a játszadozó evetkét nézve, lassankint elálmósodtam s szemem lecsukódott. Az izgatottság s a csomagolással járó fáradtság annyira kimerítették, hogy lassan elszunnyadtam. Ugy tetszett, mintha azt álmodnám, hogy Tizzie és Thorold Maxwell kint ülnek a verandán s a nap eseményeit, Watty és az én ügyemet tárgyalják.

— Ez aztán gyönyörű kis komédia; de különben mi egyebet várhat az ember Wattytól, — mondta Tizzie.

— Én egyáltalán nem értem az egész dolgot, — felelte "a család büszkesége". — Watty irtózatossá pálinkaszagot terjesztve rontott be hozzám s örületes tombolás között tüsköt-bogarát beszélt az ő szép Pamelájáról. Valósággal önkivületben volt, nagynehezen bírtam csak ágyba tuszkolni s most jeges borogúttással a fején elaludt.

Hát nem tudod még, hogy mi történt? Az ő szép Pamelája határozottan kijelentette, hogy a világ minden kincséért sem megy hozzá feleségül.

Csodálkozó felkiáltás hallatszott.

Hát ez az? Mindjárt gondoltam, hogy valami különösnek kellett történnie.

Valami különösnek? Ugyan mondd meg őszintén Maxwell, olyan ez a leány, aki egy Watty-féle emberrel megelégszik?

A nők izlése néha nagyon különös — válaszolta hidegen a kérdező. — S mi birta rá a leányt, hogy ide utazzék?

Guszi néni beszélte rá, per-

sze gondosan elhallgatva a fia hibáit s Watty gyönyörű levelei azután végkép meghódították.

Hangos kacaj hangzott erre a kijelentésre s én rémülten ugrottam fel. Tehát ez nem álom, hanem a valóság! Igazi társalgást hallgattam végig, amely itt folyt, alig néhány lépésnyire az ajtómtól. A függönyön keresztül megpillantottam Tizziét, aki kényelmes karosszékben hátradőlve játszott legyezőjével s vele szemben a sokat magasztalt Adonisz ült; az ő kacagása hívott vissza a valóságba. A szívem egy pillanatra megszűnt verni, majd ismét örületes sebességgel kalapált.

— Lehetséges ez? — kiáltotta Thorold még mindig kacagva.

Igen, a levelek és egy arékép; ezek voltak Watty hódítási eszközei, amelyek az ifjúkori emlékek segítségével idecsalták ezt a hideg szépséget. Csak itt tudta meg, hogy Watty másnak a leveleivel s másnak az aréképével bírta arra az elhatározásra, hogy a felesége legyen.

Aha, most már értem. A nyomorult gazember úgy okoskodott, hogy ha a szegény leány egyszer itt van, hát kényszerűségből is hozzá megy, csak hogy elkerülje a botrányt és a nyomorúságot. Ez igazán alávalóság!

— És hogy becsapott engem is a nyomorult, — siránkozott Tizzie.

Ugyan kérlek, mi a te kellemtelenséged annak a szegény leánynak helyzetéhez képest, — hangzott bosszusan a válasz. — S mit tesz ő most; mit tervez? Nem tudod?

Egy barátinője van Közép-Indiában, ahhoz utazik holnap.

Ezt okosan cselekszi. Igazán szegénynek még egyszer a szemé elé kerülni a bánásmód után, a melyben a rokonaim részesítették.

Watty meg majd az esztétizáló visszautasítás miatt; nem várta, hogy a neki szánt menyasszony ilyen gyönyörű szép lesz.

Az a szegény leány sem várta, hogy a neki szánt vőlegény ilyen hitvány gazember.

Egész idő alatt mozdulatlanul álltam a szoba közepén. Nem menekülhettem, mert a szobámnak két ajtaja a verandára nyílt, a harmadik pedig a fogadóterembe szolgált. De mit is értem volna el, ha megjelenek a beszélők előtt? Pedig maradásommal a hallgatózó szerepét kell magamra vállalnom, mert az ajtók mind tárva vannak, a falakban alkal-

mazott szelelőlyukakon pedig úgy hallatszik minden szó, akár csak itt, a szobában beszélnek. Mint-ha gyökereket vert volna a lábam, úgy álltam a szoba közepén, lángoló arcomat a kezembe temetve.

De hogy is gondolhatott ez a leány arra, hogy ő Watty felesége legyen?

Hiszzen mondtam már; Guszi néni rábeszélése, a szomoru otthon, a szabadulás reménye és a Wattytól küldött arékép bírták őt erre a lépésre.

Igaz, még el sem mondtad, kinek az arca volt a mágnes, a mely ezt a fiatal leányt ilyen messze földről idevonzotta?...

Vajjon megmondja-e Tizzie?... Csak nem lesz olyan szivtelen, olyan kegyetlen? Azt hiszem, megörültem volna, ha még tovább hallgatom ezt a párbeszédet. Mint az üldözött vad, úgy néztem körül... hogy menekülhetnék innét? Hiába, nem lehet. Kétségbeesésben a szoba tulsó sarkába menekültem s fületem befogva, ziháló mellet a falhoz támaszkodtam.

Oh milyen nyomorult, milyen megalázott vagyok. Remélhetem-e, hogy Tizzie eltitkolja a valót?

Mennyi ideig álltam így, szinte megdermedve a félelemtől, nem tudom. Egy kéz érintése tényleg magamhoz kábultságomból. Halk sikoltással fordultam vissza; az ajtó állt előttem. A jó leány első pillanatban bizonyára az hihette, hogy megtévelyodtam, de mikor levettem kezemet arcomról s figyelmesen hallgatózva a veranda felé néztem, fájának értelmességével rögtön felfogta a helyzetet.

Mindenki elmenni, — suttogta bizalmasan. — Thorold sahíbi nagyon, nagyon dühösen eltávozni. Mem sahíbi küldeni ezt.

Egy levélkét nyújtott át, melynek borítékján még nedves volt a tinta. Küldője csak néhány perccel irhatta.

Sietve feltéptem s elolvastam. A levél így hangzott:

Kedves Ferrars kisasszony! Terveinek hírtelen megváltoztatása bizonyára némi alkalmatlanságot okoz önnek; ezenkívül pedig az Indiában való utazás rendkívül költséges; engedje meg tehát, hogy az idemellékelt kétszáz rupiát rendelkezésére bocsássam.

Hive: Hassall E.

U. I. Az ön vonatja holnap reggel pontban hét órakor indul.

Az a lesújtó meggyőződés vett rajtam erőt, hogy a levélhez mel-

lékelt kétszáz rupiás nem Tizzietől származik, hanem a "bőkezű rokon" ajándéka. Milyen szerencse, hogy nem szorulok a segítségére. A kelengyémet szánt pénzből félretettem egy kis összeget egy zongorára s ime, ez a harminc font most megmentett a legnagyobb megaláztatástól s a véginségtől. Thorold Maxwelltől nem kellett pénzt elfogadnom.

Gyorsan leültem az íróasztalhoz s habár kezem annyira remegett, hogy alig bírtam a tollat vezetni, sietve néhány sort vettem a papírra:

Igen tisztelt Nagyságos Asszonyom!

Engedje, hogy köszönettel viszsza-küldhessem a kétszáz rupiát, amelyet olyan kegyes volt nekem felajánlani; igazán nem szorultam rá, mert bőségesen el vagyok látva utiköltséggel. Egyszersmind engedje, hogy megköszönjem a vonat indulására való szives figyelemzetését. Biztosíthatom, hogy nem mulasztom el az indulás idejét.

Kész hive: Ferrars Pamela.

V.

Mintha valaki London legzajosabb városnegyedéből hirtelen egy kis faluba jutna, oly nagy a különbség egy helyőrség és Közép-India őserdőjében rejtőző magános tábor között. Utazásom igen hosszú, kimerítő és fáradságos volt, de végre is célhoz értem. Az állomáson egy jelentéktelen külsejű, idősebb férfi várt reám, akinek óriási parafaszakja alól hosszú szakállal körített barátságos arc mosolygott felém. Evans ur. — mert ő volt a szeretetre méltó idegen, — úgy fogadott, mintha egészen természetesen volna, hogy én őket felkerestem. A kölcsönös üdvözlések után kedves szavakkal biztosított, hogy felesége végtelenül örül érkezésemnek s maga jött volna elém Mirpurba, ha nem érezné még mindig utolsó utazásának fáradsalmait.

Negyven mérföldet kell tennünk ökrösszekéren, — magyarázta. mialatt kikísért a kis állomási épületből. — Ön bizonyára nem tudja, hogy ez mit jelent. Látja, ott áll a tongánk.

Kétkerekű, óriási fehértetős koszira mutatott, amelynek rudjától jobbra-balra egy-egy vörös, békésen kóródzó ökör feküdt.

(Folytatjuk.)

MÜKEDVELŐK!

Most érkezett egy nagy küldemény szindarab és zenemű. Népszimfoné, Szimfoné, Drámák, Bohózatok, Vigjátékok 1, 3 és több felvonásban.

Hegedűk, czimbalmok, ceterák, Harmonikák, Clarionetok, nagy választékban.

Kérjen nagy képes árjegyzéket.

EMIL NYITRAY

224 E. 19th St.
New York, N. Y.

INGYEN! EME GYÖNYÖRŰ ÉS ÉRTÉKES TARGYAK. INGYEN!

Kitűnő alkalom ezen értékes és használható tárgyakat ingyen megszerezni. Nem kell egyebet tennie, mint az alanti szelvényt kivágni, aláírni és póstára adni. Póstaforodultával küldünk Önnek egy teljes katalógust, mely minden apró részletét megmagyarázza eme csodálatos ajánlatunknak. Irjon még ma.

Jegyezze meg. Nem kerül önnek semmibe.

PRIME CANDY COMPANY
28-30 W. 22nd St.
NEW YORK,
N. Y.

SZELVÉNY. VÁGJA KI.

PRIME CANDY COMPANY,
28 West 22nd Street, Dep. H. S.
New York City.

Küldjék meg nekem a katalógusokat teljesen díjmentesen.

Név .....
Utea vagy Box .....
Város .....
Állam .....

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

GULLIVER UTAZÁSA

FORDITOTTA:
DAVID MARGIT

Hat napig hajózártam a nélkül, hogy emberi hajléknak a nyomát megpillantottam volna. A harmadik nap hajnalán végre megláttam egy hajót. Szerencsémre a kapitány is észrevett s ágyulövessel adott jelt. Aztán megállította a hajóját s bevárta az érkezésemet. Hamar zsebrevágtam élő szarvasmarháimat, meg pénzem és nagy boldogan felsiettem a mentőhajó fedélzetére. A kapitány roppant kedvesen fogadott, ám a mikor elmeséltem neki liliputiországbeli élményeim, azt hitte, hogy a hosszúság nélküli meghibbantotta az agyvelőmet. Szavaim igazolására előszedtem a zsebemből az apró tehencet és juhokat s a legénység legnagyobb csodálkozására el-sétáltattam az apró jószágokat a szemük előtt. Hát még, a mikor a cseppnyi jószágok sötét börtönük elhagyásakor elkezdtek bögni és bégetni! Vége-hossza se volt a kacagásnak!

Negyszemközt megmutattam a kapitánynak a bífuseui aranyakat s ő felsége életnagyságu képét. Hálám jeleül megajándékozta két teli erszény arannyal s egy juhral, egy tehénnel, meg egy bárányal. Bőkezű adományommal még jobban megnyertem kapitányom szívét, aki a legnagyobb előzékenységgel bánt el velem az egész uton.

1702 április 2-án megérkeztünk Angliába. A greeniehi kikötőben meglegeltettem egy sétatér pázsitján kiehézt állataimat, a melyek az egész uton nem ettek egyebet, mint porrá tört kétszersültet.

Az apró állatkák valóságos kín-cset képviseltek a számomra, mert alighogy hazaértem, seregestől keresték fel a kíváncsiak a házat. Valóságos aranyeső hullott házamra, mert a kíváncsi emberek busás beléptidiját fizettek a csudaállatok látásáért. Idő multával nagy összegért eladtam a csepp jószágokat néhány vállalkozónak, a kik szörű finomsága miatt tehéyszettették az állatkákat.

Ismét erőt vett rajtam a kalandvágy, s miután enyéimet jó-módban hagytam vissza, könnyű szívvel, könnyes szemmel vettem búcsút tőlük. Liverpoolban hajóra szálltam.

GULLIVER UTAZÁSA BROB-DINGNABA, AZ ÓRIÁSOK ORSZÁGÁBAN.

ELSŐ FEJEZET.

Gulliver az óriások országába ér. Egy gazdaember szives fogadtatásban részesíti. Nagy félelem közepezte megebédél. A kilenc esztendő Glumbaklics Gulliver védője lesz. Két patkánnyal szerencsésen megküzd s rövid idő múlva életvessély árán menekül meg egy kutya torkából.

Két hónappal Liliputiországból való hazatérésem után ismét elhagytam hazámat, s a "Kalandor" nevű hajóra szálltam, amely Kelet-India felé törekedett. A madagaskari tengerszorosig gyönyörű idő kedvezett utazásunknak, ám egy napon óriási vihar tört ki.

Három hétig állta a hajónk a rettenetes vihart, s mindnyájan egész ségesek voltunk, annál is inkább, mert bőségesen jutott reánk az élelem s csupán ivóvízben volt némi hiány. 1703 június 17-én egy nagy sziget tűnt fel előttünk, s a kapitányunk azonnal horgonyt vetett, hogy ivó vízzel láthassuk el magunkat. Kalandvágyó természetem nem bírta ki sokáig az egy helyben való ülést, s ezért a kapitányom engedelmével én is a partra siettem: a vízfordó légényekkel.

Mialatt a matrózok a tengerparton ivóforrást kerestek, én lejjebb hatoltam a vidéken, ám a mikor csupán terméketlen földre akadtam, bosszusan visszafordultam. Midőn a partra értem, egyszerre csak látom, a mint társaim erejük megfeszítésével eveznek a hajónk felé. Volt is okuk a sietésre, mert ó csodák csodája! egy toronymagas ember üldözte őket! A mélyes tenger vize csak a térdéig ért a szörnyetegnek, s bizony utólérte volna szerencsétlen társaimat, ha egy negyedórai előnyben nem lettek volna!

— No Gulliver, te úgyan jó helyre kerültél, gondoltam magamban, mialatt lélekszakadva fölrohantam egy magaslatra. Legnagyobb ámulatomra csodálatosan szép látvány tárult a szemem elé! Mindenütt hullámozó vetések, aranykalásos rónaság. Lesiettem az országutra, s a vetés között haladtam.

A mint megyek-mendegélek, egy bokorhoz érek, a mely lehetett egy harminc méter magas. A fák koronáját egyáltalán nem bírtam szabad szemmel meglátni, mert a felhőket surolták! A bokor egy lépeső aljában állott, ám hiába volt minden fáradozásom, nem bírtam felkúszni a szörnyű magas lépesőfokokra! A mint át akarok surranni a bokor egyik nyílásán, megjelenik a lépeső legtetetjén egy toronymagas ember és tekint a szántóföldre. Az óriás mennydörgő hangon hátraordított valamit s ekkor megjelent a látóhatáron még hat óriás, sarlóval a kezükben.

Menekülni akartam, ám hiába volt minden igyekezetem, mert egyre belebotlottam az uton keresztül heverő óriási fűszálakba, de még a testemet is vérsere hozsoltam a lehullott gabonaszemenken.

Majd megszakadt a szívem, a mikor nyugodt, békés otthonomra, feleségemre gondoltam!

Csak hogy most már késő a bánat! Pedig hej! de visszavágytam hűséges liliputiáim közé, a kik hatalmas termetem miatt fél-

istén gyanánt tiszteltek! Ó Istenem, hiszen ezekkel a toronymagas emberekkel szemben én sem vagyok nagyobb, mint egy liliputi. Ijedtemben hangos jajveszékelésben törtem ki. Az óriás csudálkozva nézett szertesztét. Mintha a föld mélyéből eredt volna a hang! Nem telt hosszú időbe, s bujkálásom dacára fölfedezett. Óvatosan a tenyerébe ültetett, s egyáltalában úgy bánt velem, mint egy ár-talmas kis féreggel! Persze kapálóztam, orditoztam a karmai között, ám a szörnyeteg úgy megszorította a derekam, hogy majd kettéropantam. Aztán vagy husz méternyi magasságba emelt, hogy jobban megsejmelhessen. Csóválta a fejét, ámult-bámult, s aztán egyenesen odacipelt a gazdájához, ahhoz az óriáshoz, a ki az imént a lépesőről rendelkezést adott ki.

A gazda elhajtá a hajamat a homlokomról, hogy jobban láthassa az arcomat, aztán egy sétatálcá formájú nádszállal fölemelte a kabátom szárnyait. Azt hitte az oktondi, hogy a testemhez nőtek, s hogy talán valami nagyobb fajta böregér vagyok, vagy mi a szörű! Azután előhívta a többi óriásokat és megparancsolta nekik, hogy feküdjenek le körbe a földre. Ebbe a körbe állított bele engem új gazdám s óvatosan ügyelt reám, hogy meg ne szökhessem.

Ezután elküldte a munkásait, mert csupán ő maga akarta a társaságomat élvezni. A mikor magunkra maradtunk, előszedte a zsebkendőjét, leterítette a tenyerére és ráültetett. Nem mertem ellenkezni és békén türtem, hogy belekössön a zsebkendőbe és haza vigyen.

A mikor a házba ért, azonnal fölkereste a feleségét. Az óriás asszonyosság úgy elkezdett sikoltozni a látásomra: mintha kigyóbékát nyújtottak volna át neki. A férj azonban nem nyugodott addig, míg az asszonyosság közelebbről meg nem tekintett. Elérkezett az ebéd ideje. Az óriás család: a gazda, a felesége, a három gyermeke, meg a nagyanyó, a körülbelül tíz méternyi magas asztal köré telepedtek. Jó magamat az asztal közepére állítottak s én a világról el nem mozdultam volna a helyemről, mert ha lesek arról a magaslatról, végem van. Az asszonyosság anyai gondoskodással odatolt nekem egy vagy öt méternyi nagyságu fatálacsát (a gyermekek játékszerei közül való volt) fölsejtelte egy falat húst, meg egy csipet kenyeret és jelekkel fölsejtelte, hogy egzem. Én mélyen meghajoltam, kiszedtem a bicskám és hozzáálltam a faletőzöshöz. Az asszonyosság ez-

után megtöltött egy három literes likőrös pohárkát valami gyümölcsnedvvel, s azt is átnyújtotta nekem. Két kézre emeltem a hatalmas üveget, s a mikor az angol nyelvű pohárköszöntőt mondtam, oly harogó kacagásban törtek ki az óriások, hogy attól féltem, meg reped a dobhártyám! Éközben értésemre adta a gazda, hogy lép-jek odá a tányérjába. Persze mindjárt eleget tettem óhajításának, de utközben egy kis baleset ért. Megbotlottam egy kenyérmorzszában. Az óriások aggódó kiáltásokban törtek ki, én azonban hamarosan talpraálltam s megnyugtatóskra háromszoros hur-rát kiáltottam!

Vidáman sétálgattam tovább s baj nélkül uram tányérjához értem. Már majdnem elérkeztem cé-lomhoz, midőn a tányér elé érve, fölkapott a gazdám tíz éves fiacskája és csupa csintalanságból egész a menyegzőig lóbált. Szörnyen megijedtem, s ha a gazda segélyemre nem jött, talán meghalok ijedtemben. A dühös apa erre úgy pofonvágtá a fiacskáját, hogy az ablakok remegtek. Én azonban attól tartottam, hogy a kicsike boszút áll rajtam s addig könyörögtem néma jelekkel az apának, a mig megbocsátott a neveletlen vesemetének.

Ebéd közben újabb rémület ért, két elefánt nagyságu kutya közeledett az asztalhoz s a nagyanyó maeszkájával egyetemben (akkora volt a szelid kis jószág, mint egy ökör!) ráni viesorították a fogai-kat.

Közben belépett a dajka, egy öl-beli babával. A csöpp taeskö rá-mvetette a szemét, s addig ordított, mig engedékeny anyja oda nem nyújtott neki. A kis szörnyeteg be akarta kapni a fejemet, tán azt hitte, viologyökér vagyok s raj-tam akarta élesíteni fogcskáit.

Annymira kimerített a sokféle iz-galom, hogy jószágos urnóm bele-dugott egy 12 méter széles, hét méter hosszú ágyba. Hadd pi-henye ki magát a szegény kis fé-reg! mondta szánalmas pillantása. Nagy gondosan betakart egy óriási zsebkendővel s én a kiállott izgalmaiktól fáradtan azonnal álomba merültem. Csak két órát alhattam, midőn egyszerre csak érzem, hogy valaki mászkál a ta-karómon. Ijedten föltekintek, hat-hét csuf patkányt látok, melyek mindegyike akkora volt, mint egy juhászkutya. Az oesmány állatok be akartak kapni, én azonban elő-szedtem a kardomat, s mialatt egyik támadómat a mászilágra küldtem, a másik elmenekült. Most már a világról se bírtam volna tovább aludni, s föl s alá sétáltam ágyamban. Kisvártatva megjelent az urnóm s amikor meglátta véres kardomat, isz-onyuan megijedt. Én azonban mo-solyogva rámutattam a patkány tetemére. Asszonyom erre ölbe ka-pott, s diadalmenetben becipelt leánykája szobájába. A leányka nem volt több kilenc esztendő-snél s csupán tizenkét méter ma-gasságu volt. Mindazonáltal rop-paut ügyes kezű kis jószág volt.

ASSZONYOK

FOLYTATÁS ÉS VÉGE

A szőkebajuszu, raglános urat azután gyakran látták vele. Komoly, udvarias ember volt. Mindig ő vitte társnője kabátját vagy ridiküljét, könnyed, elegáns léptekkel haladt mellette s ügyes, szellemes dolgokról beszélhetett, mert a társnője arca csak úgy sugárzott a nevetéstől s a jókedvtől. Tekintetük néha egybefo-
 dott s a kis hivatalnoknő mélyen elpirulva nézett a szőkebajuszu raglános ur szemébe. Épen az ablak előtt.

Egy meleg nyári nap volt, mikor először karonfogva jöttek arra.

A fiatalabbik (a hevesebbik) így szólt:

— Ostoba voltam akkor, miért nem siettem!

Az egyik komolyan mondta:
 — Tán jobban jár, ha ennek lesz a felesége, mi ugyanis kissé lehák lettünk volna számára.

Két hónap múlva a kis hivatalnoknő egyedül jött háromnegyed háromkor. Arca komoly volt és sápadt, a szeme vörös. Szőke fürtös fejcskáját szomorúan a mellére horgasztotta és sokkal szigorúbban, komolyabban nézett maga elé, mint akkor régen. Ezen a napon komolyan aggodtak érte mind a három. Szidták a szőkebajuszu s gyűlölni kezdték a künnyárkáló kellemetlen arcú embereket.

És most hosszu ideig ismét egyedül járt hivatalba pont háromnegyed háromkor. Ugyanolyan volt, mint régen. Egyszerű, takaros, pontos, csak a szeme nézett komolyabban és hidegen. Ujra lesték az ablak mögül, aggodtak, ha néha később egy percet, vagy ha komolyabb volt, mint rendszeren s ismét kezdték pedzeni azokat a bizonyos teastélyeket.

Ekkor egy napon ismét egy ur társaságában jött arra.

Ennek a bajusza fekete volt, de a raglánja ugyanolyan tökéletes szabásu.

Ekkor eltűnt a fekete bajuszu s egy éltebb ur foglalta el a helyét. Barátoságos kinézésű ur volt, kissé erős termettel, jóságos kék szemei. Kedélyesen beszélgettek s az éltebb ur atyai

mozdulattal öltötte karját a kisasszonyba, hogy el ne csusszék a sárban.

Mert ezen a napon ködös, kellemetlen idő volt.

Ezután hosszu ideig nem látták, mert nem igen néztek ki az ablakon.

— Gyűlölöm ezt az ablakot — mondta a fiatalabbik, a hevesebbik — mert torzítva mutatja az embereket. Nem? Akkor egyszer egy meleg, bárso-

nyos napsütésű őszi napon, olyan napon, mikor legjobban tudjuk sajnálni, hogy elmúlt a nyár és érezzük, hogy nemsokára megint hideg lesz, egy rohogó kétfogatu kocsi állott meg épen az ablak előtt.

A robozásra mindhárman odanéztek. Ő lépett ki a kocsiból. Apró, keztyűs kezével összefogva ruháját, ügyesen ugrott ki az elegáns számozatlan ko-

csiból. Egy pillanatra megállott megismerte őket amint régi ismerősöket szokás aztán apró keccses léptekkel sietett a szomszéd drogériába. Olyan volt mint régen. Csak a haja volt egy árnyalattal aranyosabb s a ruhája egy kissé diszesebb... s a szeme egy csöppet hidegebb.

— Gyűlölöm ezt az ablakot — mondta a fiatalabbik a hevesebbik — mert torzítva mutatja az embereket. Nem nézek ki többé rajta.

— Nem is érdemes — dünnyögte a másik kettő. És nem is néztek ki sokáig egész tavaszig.

Tavaszzal egy olyan kora tavaszi napon, mikor először örvendünk, hogy vége a sok fagyoskodásnak és lessük, hogy a körutak fájn mikor pattannak ki az első rügyek s mint nőnek, fakadnak lassan világoszöld, egészséges levelekké, egy ilyen napon már nem bírták tovább. Megszegték a fogadásukat s szomjas, kutató, mosolygó szemekkel nézték az arra siető, tolongó, jókedvű sokaságot. Épen háromnegyed háromra járt az idő.

— Jobbra nézzetek — mondta egyszerre izgatottan.

Kíváncsian néztek arra. Egy fiatal leány jött arra. Apró, fürgé léptekkel sietett. Kényes keztyűs kezével ügyesen, diszkréten fogta össze a ruháját. A ruhája pedig abból a jól ismert rózsaszín perkalászvetből készült, a mi olyan jólesően ri ki a sok divatos, selymes, selyemmel, bársonnyal fölcifrázott ruha közül, mint az üvegházi kimondhatatlan nevű s színű virágok közt a buzavirág. Fekete, bársonyos nézésű szemét a földre szegezte szigorúan, komolyan.

— Bájos, elragadó s milyen tiszteséges — mondta a lelkesedésre hajló fiatalabbik ember, a másik kettő pedig komolyan és szakértelemmel bólintott hozzá.

— Csak el ne késsen — mondta még az egyik s aggodva nézett a kegyegő órára.

Es aggodtak érte mindhárman, mert már két perccel elmúlt háromnegyed három...

A PILÓTA

(Folytatás a 6. oldalról)

Vagy azt hiszed, hogy én nem tudom, mire vagy te képes a feleséged miatt? — türelmetlenkedett a hercegnő. — A motorod gyújtóköszüléke nem működik egész pontosan és még katasztrófát okozhat. De te nem tudsz, nem mersz helyette ujat venni, mert minden pénz a feleségednek kell. Azt is hallottam, hogy a minap néhány galion olcsó benzint vettél takarékosagból, holott tudod, hogy ez milyen veszedelmes lehet. Hát ember vagy te? Férfi? Vagy csakugyan meg akarod magadat ölteni?

— Miért kinez? — szólt Pedro idegesen.

— Kinezlek? — csodálkozott a hercegnő. — Hiszen imádlak! Azt szeretném, hogy te lennél a világ legholdogabb embere. Minden pillanatom gyötrellem, mert aggodom érted, hogy egyszerre csak véres tagokkal fogsz lehellni a levegőből a lábam elé. Mert én ott leszek. Ott vagyok mindenütt, ahol te vagy. Még álmodban is melletted vagyok... És te még a kezemet sem fogod meg...

Pedro lassan, de határozottan fölgyenesedett.

— Kegyelmes asszonyom — mondta és erős, férfias arcán kemény vonások jelentek meg — egyszer vége kell lenni mindennek. Értse meg, hogy én önt többé már nem szeretem, nem tudom szeretni. Csak untat s bosszant...

— Utálsz? — kérdezte a hercegnő. Pedro nem felelt semmit.

Az asszony egy pillanat alatt összeesett. Az arca igazán öreg és fájdalmas lett. Könnyek jelentek meg a szemében.

— Ellöksz? Féltregeresz? — kérdezte sirva.

Pedro ott akarta hagyni.
 — Csak menj — sirdogált a hercegnő — miután összetörted a szívemet. De ne menj ingyen. Nem akartam elmondani, de...

Pedro már az ajtóban volt és onnan visszafordult:

— Tudom! — kiáltotta.

— Mit tudsz — kérdezte a hercegnő.

— Azt, amit maga! — felelte durván Pedro.

— Nem tudsz semmit! — kiáltotta a hercegnő magánkülönül. — Vak vagy! Süket vagy! Nem is sejtod, hogy a feleséged a férjemnek a szeretője!

Pedro megtántorodott, de csak egy pillanatig. Erőt vett magán és erős, hatalmas lépésekkel odament a hercegnőhöz. Megállt előtte. Pillantásait találkoztak. A hercegnő erősen, bátran nézett Pedro szemébe. És a levegő királya egyszerre csak lesütötte a szemét, az arca hamuszínű, az ajka szederjes lett és könnyek eredtek meg a pilláján. Sirt.

A hercegnő meghatottan, anyásan nézte a nagy, nagy gyereket. Magához vonta, megölelte és Pedro dadogva, pityeregve szólt:

— Most már tudod... hogy miért nézek... bátran... a halál szemébe.

PROFESSOR METCHNIKOV

aki az egész világon hírsé, megállapította, hogyan lehet száz éves kort elérni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig.

Intézetünk több ismert európai orvos vezetése alatt áll. Azon célból lett megalapítva, hogy a magyarok szenvedéseiben segítsen.

Alapos vizsgálat alá vettük mindama betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több évi tanulmányozás és munka után megalapítottuk ezt az INTÉZETET a patent orvosságok előállítására, hogy sikeresen megküzdhesünk a betegségekkel.

Feltaláltuk a megfelelő gyógyszereket testvéreink gyógyítására minden betegségknél, bármennyire elhanyagoltak is. Eme gyógyszerek értékét elismerik kiváló SPECIALISTÁK is. Össze lettek gyűjtve eme orvosságok alkatrészei az egész föld kerekéről. Egy része Magyarországról, más része Németországból, Olaszországból, Afrikából és Dél-Amerikából és irásbeli JÓTLLÁST adunk, hogy megfelelnek az Egyesült Államok törvényeinek.

NE LEGYEN ELKEDVETLENITVE

ha az orvosok fel is adták a reményt önt kigyógyítani. — Ha bármikor szüksége van az alant felsorolt gyógyszerekre, vágja ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve után, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatára és őszinte tanácsot adunk önnek.

A gyógyszerek nevei:

1. Férfi betegségek:	----- Bármely korban és állapotban.
2. Közvény:	----- Izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
3. Vérméregzés:	----- Kifűtések és börtbetegségek.
4. Gyengeség:	----- Ifjúkori ballépések.
5. Tüdőbajok:	----- Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghűlés.
6. Gyomor:	----- A Belek és a gyomor rendbehozására.
7. Vese bajok:	----- Gyenge vesék és vizeletf bajok.
8. Börtbetegségek:	----- Eczema, nyílt sebek és var.
9. Erősítő szer:	----- Gyenge szervezet, vérhiány és étvágytalanság.
10. Női betegségek:	----- Havi rendtelenségek, tisztulások és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY

PHILADELPHIA, PA.

STATION 5.

Vasárnap és mindennap gondoljon arra, hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

Alaptőke, tartalék és betétek összege \$2,857,097.76

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JANOS, ELNÖK

FŐÜZLET:

A Bankpalotában
10 EAST 22nd STREET,

FIÓKÜZLET:

1597 Second Avenue,
Corner 83rd Street

NEW YORK, N. Y.

GYORS, PONTOS és LELKIISMERETES KISZOLGÁLÁSBAN RÉSZESÜL!

Kipróbált, valódi, tiszta és hatásos gyógyszer-különlegességeket beszerezhet, ha rendelését mindig ide, erre a címre küldi be:

PARTOS PATIKA

160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Töltse ki és vágja ki az alanti RENDELÉSI-IVET azután a pénzzel együtt küldje be hozzánk. — A pénzt beküldheti express money order vagy csekk alakjában, és készpénzben is ajánlott levélben.

VÁGJA KI!

Rendeljen ezentul ezen iv szerint!

VÁGJA KI!

PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., New York. Kérem ezen RENDELÉSI-IV alapján a következőket azonnal megküldeni:

- PARTOLA, fertőtlenítő, vértisztító és hashajtó cukorkát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOGLORY, idegerősítő kivonatot, üvege \$1.25, 5 üveggel \$5.00
- HERKULES, a legújabb és legfinomabb VALÓDI PARTOS-fé: GYOMORERŐSÍTŐT, ára egy üveggel \$2.00, hat üveggel \$10.00, 12 üveggel \$18.00
- LIRO, fájás elleni ostyákat, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- KÖSZVÉNY fájdalmak elleni Partos-féle szereket, ára \$3.00, dupla adaggal \$5.00
- PARTONE vasostyát, véréngénység ellen, ára \$1.50, 4 dobozzal \$5.00
- PARTONIC VASBORT, üvege \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOWILL gyomor porokat, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- HOFFMAN CSEPPEKET, ára üvegenként 50 cent és 1 dollár
- PARTOBRACET gyöngye férfiak részére, ára \$2.00, 6 dobozzal \$10.00
- PARTOCYL kenőcsöt viszketés, pattanások ellen, ára \$1.00, 6 tégelylyel \$5.00
- PARTOZONET, sebek vérzése ellen, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOCOUGHOT köhögés ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOSOOTH SYRUPOT (szűrő) gyermekeknek fogzáskor, üvegenként \$1.00
- PARTOPINET, gyermekeknek köhögés ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOMILKET por alakban, vízzel felhígítva kitűnő gyermek-tápszert, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PEMETE cukorkát, köhögés és torokbaj ellen, ára 35c, 3 dobozzal \$1.00
- KÁRPÁTI MELL TEÁT, ára 60 cent, 2 dobozzal \$1.00
- PARTOS-féle rheuma elleni RUMATIN porokat és PARTOPAINT, ára \$3.00, dupla adaggal \$5.00
- PARTOS-féle VÉRTISZTÍTÓ PISKÓTÁKAT, ára \$4.00
- PARTOACHE, fülbaj elleni porokat, ára 1 dollár, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOSWEATET lábizzadási ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- TRIPLETS KEVERÉKET 3-as számú férfiak részére, ára 1 adaggal \$3.00, 4 adaggal \$10.00
- TRIPLETS KEVERÉKET 4-es számú, nőknek anyaméh bántalmak ellen, ára adaggal \$3.00, 4 adaggal \$10.00
- DODOT és DODOSZÁLAT, férfiak részére, 1 adag ára \$3.50, dupla adaggal \$6.00
- PARTOPILE aranyér elleni kenőcsöt, ára \$1.50, 4 tubussal \$5.00
- PARTOHERB vesefü és gyökérteát, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOPAIN 1 fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOPAIN 2 fájdalomcsillapítót, ára 50c
- PARTOCERIN kenőcsöt, ütés folytán támadt daganatra, ára \$1.00, 6 tégelylyel \$5.00
- PARTO-BALM OLAJAT, égési sebek ellen, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTO-BALM KENŐCSÖT sebekre, ára \$1.00, 6 tégelylyel \$5.00
- PARTOWORMOT, giliszták elhajtására, ára \$1.00, 6 adaggal \$5.00
- PARTOTAPET, pántlika gilisztá ellen (felnőttek részére), dupla adaggal \$5.00
- NOVET, ágybavizelés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOS-ASTHMA, nehéz lélegzés elleni szert, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOS-féle SÓSBORSZESZT, áfa nagy üveggel \$2.00, kis üveggel 50c és \$1.00.
- PARTOS-féle Egri Császár Szemvizet, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOLIN, haj, bajusz és szakál növesztőt (kenőcs), ára \$1.00, 6 tégelylyel \$5.00
- HAIRTONIC hajpólo vizet, ára \$1.00, 6 üveggel \$5.00
- PARTOS-féle HAJTISZTÍTÓT, ára 75c
- PARTOCREMÉT nappali használatra, ára \$1.00, 6 tégelylyel \$5.00
- PARTOCREMÉT, éjjeli használatra, ára \$1.00, 6 tégelylyel \$5.00
- PARTO-SZAPPANT, növény-balsam arcszépítő szappant, ára 35c, 3 drb. \$1.00
- PARTOPASTAT a legkellemebb fogtisztítót, ára 35 cent, 3 darab \$1.00
- ELZA-VIZET, a haj természetes színének visszaadóját, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOS-féle valódi DIÓFA OLAJAT, ára \$1.00
- PARFUMÖT, rezedát, ibolyát, orgonát, rózsát, ára \$1.00 és \$2.00
- BAJUSZPEDRÖT, ára 35c, 3 dobozzal \$1.00
- BAJUSZKÖTÖT, ára 50c, 75c és \$1.00
- HAIRDYE hajfestéket, megfelelő színben, ára \$1.50, 4 üveggel \$5.00
- PARTOMINT szájmossó vizet, egy üveg ára 50 cent
- PARTOCORN tyukszemirtó és bőrkeményedés elleni szert, ára 35c, 3 üveggel \$1.00
- ARCFINOMÍTÓ PUDERT, fehérét, rózsaszint vagy krémet, ára \$1.00, 6 dobozzal \$5.00
- PARTOS-féle speciális VILLANY GÉPET \$10-tól 15—20 és \$25.00-ig
- PARTOS-féle speciális GUMMIHARISNYAT, egy lábra 6, 10 és 15 dollár, mindkét lábra 10, 18 és 28 dollár.
(Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle speciális HASKÖTÖT, ára \$6.00-tól \$15.00-ig
(Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle ELSŐRENDÜ SÉRVKÖTÖT, egyoldalu \$5.00, kétoldalu \$10.00
(Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)
- PARTOS-féle SPECIÁLIS SÉRVKÖTÖT, egyoldalu \$12.00, kétoldalu \$20.00
(Mérték veendő és a pénzzel együtt beküldendő)

A fenti rendelés árát .....dollar .....centet itten küldöm.

Összesen:

Nevem .....

Házzám, utca vagy box .....

Város .....

Allam .....

FONTOS TUDNIVALÓ!

AKI AZT AKARJA, HOGY CSOMAGJÁT BIZTOSITVA (INSURED!) KÜLDJEM, AZ CSATOLJON A FENTI RENDELÉSÉNEK ÖSSZEGÉHEZ KÜLÖN 20 CENTET. — BETEHETI A 20 CENTET-BÉLYEGEKBE IS A BORITÉKBA.
HA ÖN A 20 CENTET AKAR KÉSZPÉNZBEN KÜLDI, AKAR PEDIG A MONEY-ORDER ÖSSZEGÉHEZ CSATOLJA, LEVELÉBEN OKVETLENÜL EMLITSE MEG, HOGY A 20 CENTET A CSOMAG BIZTOSÍTÁSÁRA SZÁNTA.